

**DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**HASAN KALLIMCI'NIN ÇOCUK ROMANLARININ
İNCELENMESİ**

**Hikmet DEGEÇ
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Banu ÖZDEMİR-Doç. Dr. Ali Fuat ARICI**

Kütahya, 2016

Yemin Metni

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Çocuk Edebiyatı Bağlamında Hasan Kallimci'nin Çocuk Romanlarının İncelenmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../.....

Hikmet DEGEÇ

Kabul ve Onay

Hikmet DEGEÇ'in "Çocuk Edebiyatı Bağlamında Hasan Kallimci'nin Çocuk Romanlarının İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tez çalışması, jüri tarafından lisansüstü yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oy birliğiyle kabul edilmiştir.

...../...../.....

Doç.Dr.AliFuat ARICI (Eş Danışman)

Doç. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL

Yrd. Doç. Dr. Banu ÖZDEMİR (Danışman)

Yrd. Doç. Dr. Murat TURNA

Yrd. Doç. Dr. Seyfullah YILDIRIM

Doç. Dr. Baykal BİÇER

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Önsöz

Günümüz dünyasının çocukları kendi kahramanlarını hayal dünyalarında bulamadan var olan televizyon ve internet dünyasında sanal kahramanlarla karşılaşmaktadır. Dünyaya bakışı, hayatı yaşamı anlaması ve anlamlandırması yetişkinlerden çok farklı olan çocuğun kimlik ve kişilik gelişiminde pek çok unsur rol oynamaktadır.

Dünyada ve ülkemizde üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve resmi makamların üzerinde en çok durduğu konulardan biri olan geleceğin teminatı olan çocukların nasıl daha iyi eğitim alabileceği sorusu üzerinedir. Bir başka soru da çocukların kitapla nasıl tanıştırılacağı sorudur. Günümüzde çocukların kitapla tanışması erken yaşlardan itibaren gerçekleşmek

Maddi ve manevi değerlerinden uzaklaşmış, geleceğine yön vermeyi bırakıp kendini tamamen zamanın akışına bırakarak yaşayan bir neslin oraya çıkmaması için yapılacak çalışmalardan bir tanesi de çocukların kitapla en erken yaşlarda buluşturulmaya çalışılmasıdır.

Günümüz çocuk edebiyatı yazarları artık her platformda bu konu üzerine düşüncelerini toplumla paylaşmaya çalıştıklarını görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında çocuk edebiyatı yazarları ve bu yazarların ortaya koydukları ürünler önem arz etmektedir. Çocuğun kişiliğinin ve karakterinin ortaya çıktığı ve oluştuğu dönem çocukluk dönemidir. Bu dönemde doğru yönlendirilen, doğru bilgi ve ilkelerle yetiştirilen çocuk hem ailesine hem topluma yararlı bir birey olacaktır. Hayatının yirmi yedi yılını tamamen öğretmenliğe ayıran, çocuklarla olan iletişimini hiçbir zaman kesmeyen, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarını uzun yıllar yaptığı öğretmenlik mesleği sayesinde çok iyi tespit eden Hasan Kallımcı çocuklara yönelik eserler yazmaktadır.

Sadece çocuklara, gençlere ve yetişkinlere yönelik hazırladığı 100'den fazla eseri olan yazar Hasan Kallımcı'nın yapılan araştırma sonucunda ortaya koymuş olduğu ürünlerin herhangi bir araştırmacı tarafından incelenmediği tespit edilmiştir. Yurtdışı ve yurt içindeki çeşitli programlara katılan, hakkında ulusal ve yerel medyada 50'den fazla program yapılan yazarın ürünlerinin incelenmesi ayrı

bir önem arz etmektedir. Bu çalışmada yazarın çocuklara yönelik olarak hazırladığı yayınlar içerisinde üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıflara yönelik olarak yayımlanan romanlar ele alınmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde çocuk ve edebiyat, çocuk edebiyatı ürünlerinin biçimsel ve içeriksel özellikleri, ülkemizde çocuk edebiyatının tarihsel süreci, çocuk edebiyatında roman ve hikâye, problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, problem cümlesi ve sınırlılıklar hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışmanın ikinci aşaması yöntem başlığı altında; araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmanın üçüncü aşamasında incelenen romanlar; özet, romanın içeriği ve eğitsel boyutu, kişiler, zaman çevre ve olay örgüsü, sunuş biçimi ve anlatım durumu başlıkları ile incelenmiştir. Son bölüm ise sonuç, tartışma ve öneriler başlığı altında Hasan Kallimci'nin incelenen eserleri değerlendirilmiş, günümüz yazarlarıyla benzer ve farklı yanları ortaya konmaya çalışılmıştır.

Teşekkür

Bu çalışmanın ortaya çıkmasına vesile olan, danışmanlarım Doç. Dr. Ali Fuat ARICI ve Yrd. Doç. Dr. Banu ÖZDEMİR' e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Çalışmada desteklerini eksik etmeyen Doç. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL, Yrd. Doç. Dr. Murat TURNA, Yrd. Doç. Dr. Esra KARAKUŞ TAYŞI, Arş. Gör. Abdullah KALDIRIM ve Arş. Gör. Sedat TURGUT, kuzenlerim Arş. Gör. Nihal ARACI, Ebru ARACI ve eşim A. Rabia YILDIZ DEGEÇ'e teşekkürlerimi sunarım.

Hikmet DEGEÇ

İçindekiler

	<u>Sayfa</u>
Yemin Metni	ii
Kabul ve Onay	iii
Önsöz	iv
Teşekkür	vi
Tablolar Dizini.....	x
Özet.....	xii
Abstract.....	xiii
Birinci Bölüm	1
Giriş	1
Çocuk ve Çocuk Edebiyatı	1
Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Biçimsel Özellikleri.....	6
Çocuk Edebiyatının İçeriksel Özellikleri.....	7
Ülkemizde Çocuk Edebiyatının Tarihsel Gelişimi	8
Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü.....	13
Çocuk Edebiyatında Roman ve Hikâye	15
Problem Durumu	17
Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	17
Problem Cümlesi	18
Sınırlılıklar.....	18
İkinci Bölüm	19
Yöntem	19
Araştırma Modeli.....	19
Çalışma Grubu	19

Verilerin Toplanması	20
Verilerin Analizi	20
Üçüncü Bölüm	21
Bulgular	21
Okumak İstiyorum	21
Özet	21
Bir Garip Doktor	29
Özet	29
Elif Abla	35
Özet	35
<i>Çocuklara karşı şefkatli ve hoşgörülü olma</i>	38
Küçük Kaykaycılar	41
Özet	41
Radyocu Ali	46
Özet	46
Kuşçu Amca	52
Özet	52
Karınca Çocuklar	59
Özet	59
Arzu Kız	64
Özet	64
Rüyalar Ülkesinde	69
Özet	69
Çetin'in Merakı	75
Özet	75
<i>İletiler Tablosu</i>	79
Dil ve Anlatım	80

Dördüncü Bölüm	88
Sonuç Tartışma ve Öneriler	88
Sonuç	88
Tartışma	89
Öneriler	91
Kaynaklar.....	93
Ekler.....	97

Tablolar Dizini

Tablo 1	İncelenen Romanlar	21
Tablo 2	Okumak İstiyorum Diyalog Dökümü	29
Tablo 3	Bir Garip Doktor Diyalog Dökümü	35
Tablo 4	Elif Abla Diyalog Dökümü	41
Tablo 5	Küçük Kaykaycılar Diyalog Dökümü	46
Tablo 6	Radyocu Ali Diyalog Dökümü	51
Tablo 7	Kuşçu Amca Diyalog Dökümü	59
Tablo 8	Karınca Çocuklar Diyalog Dökümü	64
Tablo 9	Arzu Kız Diyalog Dökümü	69
Tablo 10	Rüyalar Ülkesinde Diyalog Dökümü	75
Tablo 11	Çetin'in Merakı Diyalog Dökümü	79
Tablo 12	İletiler Tablosu	79
Tablo 13	Yüklemine Göre Cümleler Okumak İstiyorum, Sayfa Sekiz.	80
Tablo 14	Ögelerinin Sıralanışına Cümleler, Okumak İstiyorum, Sayfa Sekiz.	81
Tablo 15	Cümle Uzunluklarına Göre Okumak İstiyorum, Sayfa Sekiz.	81
Tablo 16	Okumak İstiyorum, Sayfa Sekiz.	81
Tablo 17	İki Yüklemine Göre Cümleler, Bir Garip Doktor, Sayfa, Otuz	81
Tablo 18	Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Bir Garip Doktor, Sayfa Otuz İki.	81
Tablo 19	Cümle Uzunluklarına Göre, Bir Garip Doktor, Sayfa Otuz İki	81
Tablo 20	Bir Garip Doktor Metin, Sayfa Otuz İki	82
Tablo 21	Yüklemine Göre Cümleler, Elif Abla, Metin Sayfa On.	82
Tablo 22	Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Elif Abla, Sayfa On	82
Tablo 23	Cümle Uzunlukları, Bir Garip Doktor, Sayfa On	82
Tablo 24	Elif Abla Metin Sayfa On	82
Tablo 25	Yüklemine Göre Cümleler, Küçük Kaykaycılar, Sayfa Elli Üç	82
Tablo 26	Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Küçük Kaykaycılar, Sayfa Elli Üç	83
Tablo 27	Cümle Uzunlukları, Küçük Kaykaycılar, Sayfa Elli Üç	83

Tablo 28	Küçük Kaykaycılar, Sayfa Elli Üç.	83
Tablo 29	Yüklemine Göre Cümleler Radyocu Ali, Sayfa On Beş.	83
Tablo 30	Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler Radyocu Ali, Sayfa On. Beş, 98	
Tablo 31	Cümle Uzunlukları, Radyocu Ali, Sayfa On Beş.	83
Tablo 32	Radyocu Ali Metin On Beş.	83
Tablo 33	Yüklemine Göre Cümleler Kuşçu Amca, Sayfa Otuz Altı.....	84
Tablo 34	Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler Kuşçu Amca, Sayfa Otuz Altı	84
Tablo 35	Cümle Uzunlukları, Kuşçu Amca Sayfa Yirmi Otuz Altı	84
Tablo 36	Kuşçu Amca, Sayfa Otuz Altı	84
Tablo 37	Yüklemine Göre Cümleler, Karınca Çocuklar, Sayfa Yirmi	84
Tablo 38	Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler Karınca Çocuklar, Sayfa On Bir	84
Tablo 39	Karınca Çocuklar, Metin Sayfa Yirmi, Cümle Uzunlukları	85
Tablo 40	Karınca Çocuklar, Metin Sayfa Yirmi.....	85
Tablo 41	Arzu Kız, Metin Sayfa Yirmi Yedi, Yüklemine Göre Cümleler.....	85
Tablo 42	Arzu Kız, Metin Sayfa Yirmi Yedi, Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler	85
Tablo 43	Cümle Uzunlukları, Arzu Kız, Sayfa Yirmi Yedi	86
Tablo 44	Arzu Kız, Metin Sayfa Yirmi Yedi	86
Tablo 45	Yüklemine Göre Cümleler, Rüyalar Ülkesinde Sayfa Yirmi Üç	86
Tablo 45	Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler Rüyalar Ülkesinde, Sayfa Yirmi Üç	86
Tablo 46	Cümle Uzunlukları, Rüyalar Ülkesinde Sayfa Yirmi Üç	86
Tablo 47	Rüyalar Ülkesinde, Sayfa Yirmi Üç	86
Tablo 48	Yüklemine Göre Cümleler Çetin'in Merakı, Sayfa 25.....	86
Tablo 49	Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Çetin'in Merakı, Sayfa 25	87
Tablo 50	Cümle Uzunluklarına Göre Cümleler, Çetin'in Merakı, Sayfa 25.	87

Özet

Hasan Kallimci'nin Çocuk Romanlarının İncelenmesi

Çocuk edebiyatı, çocukların duygu düşünce ve hayal dünyasına seslenen, çocukların zihinsel ve ruhsal açıdan gelişimlerine katkıda bulunan eserlerden oluşmaktadır. Çocuk edebiyatı sözlü ve yazılı ürünlerden oluşan, hedef kitlesi 16 yaş altı çocuklar olan bir yazındır. Bu edebiyat içerisinde çocuk romanları, çocukların ilgiyle okudukları takip ettikleri bir tür olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu alanda ülkemizde pek çok yazar tarafından eserler oluşturulmuş ve halen oluşturulmaktadır.

Çocuk edebiyatı alanında çalışmalar yapan, çocuğu edebi yazınının merkezine alarak eserler veren yazarların çalışmalarının incelenmesi önem arz etmektedir. Bu amaçla, yaşayan ve hala çocuklara yönelik edebi ürünler ortaya koymaya çalışan yazarlardan Hasan Kallimci'nin eserlerinin incelenmesi ve bilim dünyasına sunulmasının önemli olduğu düşünülmüştür. Çocuklara yönelik hazırlanan eserler pek çok açıdan inceleyebilir. Bu çalışma günümüz çocuk edebiyatı yazarlarından Hasan Kallimci'nin 3. 4. ve 5. sınıf öğrencilerine yönelik yazmış olduğu romanların incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiş ve bu çerçevede doküman incelemesi kullanılmış olup eserler betimsel teknikle analiz edilmiştir.

Hasan Kallimci'nin incelenen romanlarında, hayatının önemli bir kısmını öğretmen olarak geçirmesinin vermiş olduğu bir avantajla çocukların ilgi ve ihtiyaçlarını tespit edip yazılarını buna göre oluşturduğu, romanların içeriği ve eğitsel boyutu, milli ve insani değerleri dikkate alarak yazdığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Çocuk edebiyatı, çocuk romanları, Hasan Kallimci, iletiler

Abstract

The Study of Children's Novel of Hasan Kallimci

Children's literature consists of works which contribute the improvement of children in terms of spiritual and intellectual, appealing to emotion, consideration and imagination world of children. Children's literature is a literature which compose of oral or written works and it is a literature that target audience is children under 16 years of age. Within this literature, children's novel is a type which is read curiously by children. In this area, authors created lots of work in our country and they still continue to create.

It is important to study of the works of authors who center children at the literature, study on children's literature. For this purpose, submitting science world and analyzing the works of Hasan Kallimci who is alive and still works on children's literature is thought to be important. The works which prepared for children can be studied in a lot of ways. This study is made on the purpose of investigation of novels which are written by children's literature writer Hasan Kallimci for 3rd, 4th and 5th grade students. In this study, qualitative research method preferred and in this context, works are analyzed with descriptive method by using document analysis.

In inspected novels of Hasan Kallimci are determined that he created his works with the advantages of being a teacher most of his life by confirming the interest and requirement of children, wrote novels by caring on national and humanitarian value.

Key words: Children's Literature, Children's Novel, Hasan Kallimci, Messages

Birinci Bölüm

Giriş

Bu bölümde, araştırmanın dayanağını oluşturan temel kuramsal bilgilere, araştırmanın temel problemine ve amacına, niçin böyle bir araştırmaya ihtiyaç duyulduğuna dair açıklamalara, araştırmanın varsayımları ve sınırlılıkları ile temel kavramlarına ilişkin tanımlara yer verilmiştir.

Çocuk ve Çocuk Edebiyatı

Gelişmemiş toplumlar tarafından küçük insanlar olarak adlandırılan çocuk, günümüz dünyasında doğumundan yetişkinliğe geçişine kadar olan süreçte en çok konuşulan, tartışılan ve en doğru, donanımlı şekilde nasıl yetiştirilir düşüncesi üzerinde fikirler üretilen varlıktır. Çocuk edebiyatını tanımlamak için öncelikle çocuk ve edebiyat kavramları hakkında bilgi vermek gerekir. “Antik ve Orta Çağ’dan matbaanın icadına kadar geçen zaman içinde çocuğa herhangi bir değer verilmemiştir. Çocuğun bugünkü anlamda bir değer olarak ortaya çıkışı uzunca süren bir sürecin ardından ortaya çıkmıştır” (Neydim, 2000, s.12)

“Çocuğun kim olduğu açıklanırken göz önünde bulundurulması gereken onun yetişkinin bir örneği olmadığını fark edip, kendine mahsus bazı özellikleri ve farklılıkları olduğu dikkate alınmasıdır” (Şen, 2009, s.8). Alan yazında çocuk kavramına bakıldığında farklı şekillerde fakat aynı anahtar sözcüklerden hareketle tanımlandığı görülebilir. Türkçe sözlükte (2005) çocuk kavramı “bebeklik ile ergenlik arasındaki gelişme döneminde bulunan insan” olarak tanımlanmıştır. Çocukluk dönemi için araştırmacılar tarafından çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. “Araştırmacıların bazıları 0-16 yaş arası, bazıları da 0-14 yaş arasını çocukluk çağı olarak adlandırmaktadırlar” (Yalçın ve Aytaş, 2008, s.13).

Farklı evrelerden oluşan çocukluk çağı dört aşamaya ayrılabilir. “ Birinci evre doğumdan yaklaşık üç haftalık oluncaya kadar, ikinci evresi on sekizinci aya kadar, üçüncü evresi 6-7 yaşına kadar, dördüncü ve son evre ise ergenlik çağına kadar sürer” (Şimşek, 2005, s.13).

Genel olarak değerlendirildiğinde çocukluk dönemi okul öncesi dönemden başlayarak lise yıllarına kadar olan süreci kapsamaktadır. Bu dönem içerisinde pek çok unsurla karşılaşan, etkilenen kendi karakterini oluşturacak kazanımları elde eden ve deneyimler yaşayan ocuk, toplumun bir bireyi olarak gelişim gösterir. ocuğu etkileyen, ona zevk ve estetik bakış açısı kazandıran, okuma zevki ve okuma kültürü oluşturana, yorumlama ve dilin ifade gücünün temellerinin bireyde oluşumunu hızlandıran unsurlardan birisi de edebiyattır. İnsanoğlunun içinde bulunduğu toplumun yüzyıllarca ortak yaşayışıyla maddi ve manevi birikimleri ile oluşan ve malzemesi dil olan unsurların her biri edebiyat terimi ile adlandırılabilir.

İnsanın dünyaya bakış açısına göre şekillenen, malzemesi dil olan edebiyat, kelime kökeni olarak edep köküyle dilimize geçmiş Arapça bir sözcüktür. Sözcüğün anlamı ‘‘olay düşünce duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı, yazın’’(Türk Dil Kurumu [TDK], 1998) olarak tanımlanmıştır.

‘‘ocukta güzellik duygusu doğuştan vardır. Doğuştan var olan bu güzellik duygusunun geliştirilmesi ve ileriki yıllara yaşlara taşınması için çocuğun yönlendirilmesi şarttır. Edebiyat ocukta güzellik duygusunu harekete geçiren unsurlardan biridir’’ (şimşek, 2005, s.21). Edebiyatın beslendiği en önemli kaynak olarak şairlerin, yazarların ve düşünürlerin hayal dünyası gösterilebilir. ‘‘Edebiyat sözcüğünün bir başka tanımı ise temel malzemesi dil olan ve bu dil aracılığı ile kişinin duygularını, hayallerini, isteklerini estetik kaygılar çerçevesinde yazılı veya sözlü olarak meydana getirdiği eserlerin bir bütünü şeklinde ifade edilmiştir’’ (een, Seven, Tozlu ve Uludağ, 2010). Günümüzde pek çok eşya, madde, yapı-yapıt insan eli bile değmeden oluşturulmaktadır. Ancak edebiyat bu oluşturulan ürünlerden farklı olarak kişinin beğeni gücünü arttıran, dilin sözlü ve yazılı ifade gücünü zirveye yaklaştıran insan beyni, kalbi ve ruhu ile oluşturulan çok nadir ve kıymetli bir üründür. ‘‘Edebiyat hoş vakit geirtici bir uğraştır. Ruha Canlılık verir. İnsanoğlunun yaşama gücünü arttırmasında hayatın ciddi ve üzücü durumlarının uzaklaştırılmasında önemli bir görev üstlenir’’ (Gürel ve Temizyürek, 2007, s. 14). Edebiyatın insan hayatı üzerinde bir başka etkisi ise güzellik duygunu yeniden anlamlandırması ve insana estetik bakış açısı getirmesidir. ‘‘Diğer bir ifade ile edebiyat bir taraftan

yaşananları, diğer taraftan da yaşanacakları sözcüklerin yardımıyla var etmeye ve onlara edebi bir boyut kazandırarak anlamlandırmaya dönük estetik bir eylemdir” (Gültekin, 2011, s. 95). “ Çocukların yaşantısında son derece önemli bir yeri olan edebiyatın, doğumdan sonraki süreçten başlayarak, çocuğun yaşantısına dâhil edilmesi çok önemlidir” (Gönen, 2013, s.2). Bu nedenle edebiyatı çocuk dünyasından ayıramayız. Çünkü çocuk dünyasının en önemli özelliği, belirli bir yaş dönemine kadar hayal dünyası ile soyut bir âlemde yaşamasıdır.

Tanımlardan hareketle edebiyat, duygu ve düşünceleri sözlü veya yazılı olarak ifade eden; belirli kurallara bağlı olarak veya herhangi bir kurala bağlı olmadan aktaran; maddi ve manevi değerlerimizi de içine alan; dünün, bugünün ve gelecek çağın sosyal ekonomik ve popüler dinamiklerinden beslenen; hedef kitlesi sadece insan olan ve onun ürettiği organik bir üründür denilebilir.

“Çocuklar için edebiyat yapma fikrinden yola çıkılarak hayata geçirilen çocuk edebiyatı ise; çocuklar için yazılmış yazınsal ürünlerin genel adıdır ve çocuklar için yazılmış yazınsal ürünlerin genel adı olarak tanımlanır” (Arıcı, 2016, s.2). Çocuk edebiyatı tanımları incelendiğinde farklı görüşlerin olduğu ve bunun da kavram kargaşasını beraberinde getirdiği görülmektedir. “Birçok konuda olduğu gibi Çocuk edebiyatında da bir kavram kargaşası yaşanmaktadır. Kimi araştırmacılar çocuk edebiyatını tanımlayarak hiçbir yere varılamayacağını, tanımın sadece onun kalın çizgilerini belirleyebileceğini ileri sürerken; kimileri de edebiyat genel kavramı içinde değerlendirmektedir” (Yalçın ve Aytaş, 2002, s.15). Edebiyat bir kültür ürünüdür. Kültür ise insan topluluklarının yüzyıllarca ortak yaşayışıyla ortaya çıkan maddi ve manevi ürünlerinin tümü olduğuna göre bir kültür unsuru olarak edebiyatın çocuk ürünleri içerisinde yer alması gerekmektedir. “Dilin güçlü etkisi, kültür varlığının her alanında kendisini hissettirir: Toplum, din, edebiyat, tarih, bilim, eğitim gibi kültürün her alanı dilin damgasını taşır” (Ünalın, Ş. 2002, s.1). Çocuk edebiyatı yazarlarının en önemli kaynağı çocuk dünyasının hayalleridir. Bu dünyaya ulaşabilen yazar ve şairler çocuklar tarafından ilgi ile takip edilip sevilmedirler.

Çocuklar için çocuk edebiyatı neden önemli sorusuna (Oğuzkan, 2010, s.6-7) şu şekilde cevap vermiştir:

Edebiyat hoş vakit geçirtici eğlendiricidir.

Ruha canlılık verir, yaşama gücünü artırır.

Edebiyat hayatı keşfe yardım eder.
Edebiyat bir rehber kaynağıdır.
Edebiyat yaratıcı etkinlikleri teşvik eder.
Edebiyat güzel bir dil demektir.

Buradan hareketle çocuk edebiyatı, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alan, duygu, düşünce ve hayal dünyalarına hitap eden, dil becerilerinin gelişimine katkısı olan, belirli yaş grubundaki çocuklar için hazırlanmış edebi ürünlerdir şeklinde ifade edilebilir. Çocuk edebiyatı, edebiyatın çocuklara açılan penceresidir. Dünyanın en saf en masum en temiz varlığı olan çocukların duygu, düşünce ve hayal dünyalarına uzanan bir köprüdür. Çocukların kitaptaki bir karakteri zihinlerinde canlandırmaya çalışmaları, onların hayal dünyalarını güçlendirir (Temple, Martinez ve Yokota, 2004).

Güzellik duygusu doğuştan gelmekle beraber içinde yetişmiş olduğu çevre ile değişen, gelişen bir duygudur. Bu duygunun gelişimi için çocuğun güzele yönlendirilmesi gerekmektedir. Çocuk edebiyatı işte tam burada devreye girmekte ve çocuğun doğuştan getirdiği, genetik kodlarında var olan bu duyguyu harekete geçirme görevini üstlenmektedir. Güteryüz (2006), çocuk edebiyatının beslendiği kaynakları toplum, birey, doğa, felsefe ve evrenle kurulan ilişkiler olarak ele almıştır. Çocuk edebiyatı ürünleri çocuğun içinden yetişmiş olduğu toplumun ve evrensel değerlerin kazandırılmasında önemli bir görev üstlenmektedir. Bu çerçevede çocuk edebiyatı ürünleri sadece çocukların boş zamanlarını değerlendirecekleri bir materyal olarak görülmemeli, onların yaşam boyu okuyucu olmalarına yardımcı olmalıdır (Kiefer, Hepler ve Hickman, 2006). Bu açıdan bakıldığında da bu alan yazında ürün veren yazar ve çizerlerin pek çok hususu göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. “Çocuk edebiyatı, edebiyatın bütün alanlarında ve söz sanatlarında bulunan niteliklerin tamamını içinde barındıran, ancak kendisine seçtiği hedef kitlenin özelliklerini yetişkinler için yazılan edebi türlere göre daha fazla göz önünde bulunduran bir alandır” (Yalçın ve Aytaş, 2002, s.18). Çocuk edebiyatı ile ilgili olarak üzerinde durulması gereken bir başka nokta ise bu edebiyatta çocuğa hangi açıdan bakıldığıdır. “Çocuk algısı ve anlayışının değiştiği günümüzde çocuğa verilen önem artmış, onun da bir birey olduğu düşüncesi ortaya çıkmış, çocuğun gelişimsel özelliklerine dikkat edilmiş ve bu yönüyle çocuk kavramı özel bir alan haline gelmiştir” (Arıcı, 2016, s.2). “Çocuk edebiyatının iki öznesi çocuk ve edebiyattır. Çocuklar için yapılan

edebiyat, edebiyatın bütün niteliklerini içermelidir. Çocuklar için yazmak, çocuğa göre olmak yanında, poetik kalabilmeyi başaran bir yazarlık biçimidir (Şirin,2007, s.14).

Çocuk edebiyatının bir rolü de eğitici olmasıdır. Bu edebiyatın ürünleri doğrudan doğruya çocuğu eğitmek amacıyla ortaya çıkmasa da çocukta izlenimler bırakmayı hedefler (Şimşek, 2005). Çocuk edebiyatının amacı ve işlevi üzerine vurgulanması gereken hususlar şu şekilde sıralanmıştır (Baş, 2000, s.8):

- Edebiyat hazzını ve estetiğini taşıyabilecek ve aktarabilecek hüviyete sahip olmalıdır.
- Çocuğun duygu ve düşünce dünyasını içerebilmeli ve bu yönde amaçlar geliştirebilmelidir.
- Çocuğun küçük basit ve yetişkin biblosu olarak görmemelidir.
- Çocuğun yeteneklerini keşfetmesine yardımcı olmalıdır.
- Edebiyatın sözlü ve yazılı bütün ürünlerinden faydalanabilmelidir.
- Çocuğa seçici ve eleyici olma niteliklerini kazandırmalıdır.
- Bireyin ve toplumun tecrübelerini yansıtabilmelidir.
- Kültür aktarımı sağlamalı ve çocuğun evrensel değerleri tanınmasına yardımcı olmalıdır
- Diğer disiplinler ile işbirliği içinde olmalıdır.
- Çocuğa okur hüviyeti kazandırmalıdır.
- Çocuğun ana dil bilincinin kazanmasında örnek ve yetkin olmalıdır.
- Çocuk edebiyatının bireyin çocukluk dönemi ile yetişkin olma süreci arasında kalan ve bir nevi tutuşma dönemi olan gençlik çağına hitap eden gençlik edebiyatına da zemin hazırlayabilmesi önemlidir.

“Çocuk kitaplarının hazırlanma aşamasında, kitabın biçiminden sayfa yapısına, kitapta kullanılan resimlerden anlatımına, muhtevastan temasına, konusundan üslubuna, kullanılan dilden sayfa yapısına kadar titizlik göstermek gerekmektedir” (Sağlam, 2009, s.38). Çocuk edebiyatı ürünlerine bu bağlamda bakıldığında yazarların ve yayınevlerinin eserleri oluştururken diğer edebi ürünleri oluşturduklarından daha hassas davranmaları gerekmektedir.

Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Biçimsel Özellikleri

Çocuk edebiyatının merkezinde çocuk vardır. Dünyayı anlaması ve anlamlandırması bir yetişkine göre çok farklı yapıda olan çocuklar için yazılan ve yazılacak olan eserlerin yetişkinlere yönelik olanlardan farklı olması zorunludur. “İyi özellikteki kitapların okunması, çocuğa edebi yönden, bilgi yönünden ve dil öğrenme yönünden yardımcı olmaktadır” (Şirin, 2000, s. 162). Çocuk edebiyatı ürünlerinde bulunması gereken özellikler pek çok yazar ve araştırmacı tarafından ele alınmış ve benzer yaklaşımlarla açıklanmaya çalışılmıştır. Biçimsel ve içeriksel özellikler başlığı altında çocuk edebiyatına yönelik genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Çocuk edebiyatında bulunması gereken özellikleri Şimşek (2005) biçim ve içerik (muhteva) bakımından ayrı ayrı olarak değerlendirmiştir. Biçim; kitabın boyutlarından başlayarak, kapak, sayfa düzeni, kâğıdın cinsi, kullanılan harf karakteri ve resim gibi bir dizi görsel unsuru alırken içerik ise; kitabın yer verdiği dil ve anlatım özelliklerini kapsar. Yılar (2007, s.53), çocuk kitaplarının biçimsel özelliklerini şu şekilde tasnif etmiştir:

Çocuk kitaplarının belirli bir boyutu yoktur. Kitabın boyutu çocuğun yaşına uygun olmalıdır. Okul öncesi çocuklarda A4(21*29), B4 (14*21) veya daha küçük boyutta olabilir. Önemli olan kolay taşınabilir olmasıdır. İlk üç sınıfta değişik boyutlar; 4. Sınıftan sonra ise B5 (14*21) boyutu tercih edilebilir.

Çocuklar için hazırlanmış kitabın kapağı kalın, dayanıklı ve resimli olmalıdır. Kapaktaki resim kitabın konusu ile ilişkili ve çocukların ilgisini çekecek biçimde olmalıdır.

Çocuk kitaplarında kullanılacak kâğıtlar dayanıklı ve mat olmalıdır.

Kitapların ciltlemesi çok önemlidir. Daha dayanıklı olduğu için formalama yöntemi ile ciltlenmelidir.

Yazılar tek sütuna yazılmalı, sayfa kenarlarında uygun boşluklar bırakılmalı, satırlar ilk sınıflarda bir buçuk aralıklı, ileriki sınıflarda gözü yormayacak şekilde normal aralıklı olmalıdır.

Sınıflara göre harf büyüklükleri şöyle olmalıdır:

Birinci sınıf için 24 punto

İkinci sınıf için 18 punto

Üçüncü sınıf için 12 punto

Dördüncü ve beşinci sınıflar için 12 punto

6.7.8. Sınıflar için 10 puntolu harfler kullanılabilir.

Kitaplardaki metinler resimlerle desteklenmelidir. Resimler açık anlaşılır ve konuya uygun olmalı, çocukların hayal güçlerini desteklemelidir. Resimler çocukların beğenilerine ve algılama düzeylerine uygun olmalı, metnin anlatmak istediğine zenginlik katmalıdır.

Çocuk Edebiyatının İçeriksel Özellikleri

Çocuklar okumaya gerçekten gereksinim duyduklarında ya da okumaya motive edildiklerinde zaman geçirmeden okuma eylemine yönelirler (Townsend, 1997). Çocuk edebiyatı ürünlerinde biçimsel özelliklerden sonra dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta içeriksel özelliklerdir. Bir kitabın okunmasını veya okunmamasını etkileyen unsurlardan biri o kitabın içeriğinin hedef kitleye uygun olarak hazırlanmasıdır. Özenle hazırlanmış bir çocuk kitabı hedef kitlesinin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alan çocuğun zevkle dinlediği veya okuduğu bir eser olmalıdır (Gürel ve Temizyürek, 2007). Çocuk yayınlarının içerik olarak düzenlenişi esnasında dikkat edilecek bazı noktalar şu başlıklar altında değerlendirilebilir.

Konu ve tema ilişkisi zayıf olan kitaplar çocuğa eğitim yönüyle de sanatsal açıdan da faydalı olamaz. Tema ve konunun birbirinden ayrı öğeler olduğu unutulmamalıdır. Çocuk yaşamındaki olayların bütünü kitaplarda konu olarak kullanılabilir.

Yetişkinler için yazılan eserlerde bulunduğu gibi çocuklar için yazılan eserlerde de tema bulunmalıdır. Yazarın çocuklara ne gibi mesajları ulaştırmak istediği, hangi tavır ve davranışları kazandırmak istediğini belirleyerek yola çıkmalıdır.

Çocuk kitaplarının okunabilirliğini sağlayan önemli unsurlardan biri de planıdır. Kurgulanan olaylar, anlamsal bir tutarlılık içinde, gereksiz ayrıntılardan arındırılarak anlatılmalıdır.

Hangi yaş grubuna seslenirse seslensin çocuk edebiyatı yapıtlarının amacı öğretmekten çok, çocuklara yaşama ve insana ilişkin duyarlılıklar kazandırmaktır.

Çocuk edebiyatı kahramanları gerçek yaşama uygun ve uygulanabilir olumlu davranışlar taşımalıdır (Samur, 2011, s.46-47).

Çocuk edebiyatı ürünleri, pek çok açıdan çocuğun gelişmesine ve yetişmesine olanak sağlamaktadır. Geçmişten günümüze çocukların yetiştirilmesinde, ebeveynlerin ve eğitimcilerin üzerinde durduğu konulardan biri de insani ve ahlaki değerler üzerine çocukların yetiştirilmesidir. “İyi ve erdemli insan olmak, sağlam karakterli bireyler yetiştirmek her ailenin, okulun ve

toplumun en önemli hedeflerinden biridir. Çünkü sağlam karakterlilik sadece bireyleri değil, toplumun da huzurlu ve mutlu olmasını sağlar” (Karatay, 2011, s.1398). Karakter binlerce yıldır toplumlarda önemsenen ve insanların taşıması gereken bir özellik olarak görülmüştür (Akbaş, 2008). “Karakter eğitiminin amacı; çocukken anlayışlı, ilgi, ahlaki değerleri olan, üretken, gençlik çağında kapasitelerini en iyisini yapmak için kullanan, doğru şeyler yapan ve hayatının amacını anlayarak buna göre yaşayan iyi birer çocuk yetiştirmektir (Özdemir, Tayşi ve Orhun, 2011, s. 213). Aile, okul ve toplum hep birlikte çocuğun bilinçaltı ve ruh dünyasına küçük fakat devamlı atışlarla doğumundan itibaren çocuğu şekillendirme veya yapılandırma çabası içerisinde. “ Karakteri geliştirme, iyiye yöneltme amacını taşıyan bu hareketin ahlak eğitimi, vatandaşlık eğitimi ve değerler eğitimi ile sıkı bağları vardır” (Özdemir, 2015, s. 694). Bu bağlamda çocuk edebiyatı ürünleri çocukların yetişmesinde aile ve toplum tarafından kabul ve onay gören davranışların kazandırılmasında da görev üstlenmektedir. Çocuk edebiyatı yazarları eserlerini oluştururken içinde yetişmiş oldukları toplumun milli ve manevi değerleriyle birlikte evrensel değerleri de dikkate alarak yazmış oldukları ürünlerle çocukların karakter eğitimine katkı sağlamak durumundadır.

Ülkemizde Çocuk Edebiyatının Tarihsel Gelişimi

Dünyaya ve Türkiye’ye bakıldığında çocuk edebiyatıyla ilgili ilk ürünlerin sözlü gelenekle başladığı görülür. “ İnsanlık tarihinin ilk devirlerinde çocuklar edebi ihtiyaçlarını yetişkinler gibi halk edebiyatı ürünleri ile karşılamışlar, masal destan efsane, türkü gibi ürünler ile toplumun değerlerini, inançlarını tanımışlardır. Daha sonra bu ürünler derlenmiş ve çocuk edebiyatının ana malzemeleri olmuştur” (Arıcı ve Ungan, 2009, s.228). Batıda çocuk edebiyatı 17. yüzyıl sonlarında başlarken Osmanlıda Tanzimat’tan sonra ilk ürünler verilmeye başlamıştır. Tanzimat öncesi çocuk edebiyatı ürünü olarak adlandırılacak ürünler sözlü gelenekle kuşaktan kuşağa aktarılan daha çok anonim olarak ninniler, masallar, efsane ve destanlar, tekerlemeler, hikâyeler vb. olarak sıralanabilir. Ayrıca usta çırak ilişkisiyle devam eden gölge oyunları da dâhil edilebilir. Klasik edebiyatımızın 17. ve 18. yüzyıllarında doğrudan çocuklara öğüt vermek amacıyla yazılmış olan Nabi’nin Hayriyye ve Sünbülzade Vehbi’nin Lütfiye adlı eserleri dikkat çeken iki önemli eserdir. “Türk edebiyatının tarihsel gelişiminde sözlü gelenek sonrası ilk fabl örneğine ise 15. yüzyıl divan şairi

Kemal'in Selatinname adlı eserinde rastlanır'' (Şimşek, 2005, s.206). Tanzimat döneminde çocuklara yönelik ilk yazılı eserler batılı anlamda bu dönemde ortaya çıkmıştır. Tanzimat'la birlikte yüzünü batıya çevirmiş olan aydınlar Batı'da ortaya çıkan edebi türleri ülkemizde yayınlamaya başlamışlardır. Bu yayınlar öncelikle tercüme şeklinde ortaya çıkmıştır. Çocuk edebiyatı ürünleri olarak sayılabilecek Batı kaynaklı eserler bu dönemde hızlı bir şekilde aydınlar tarafından Türkçeye çevrilmeye başlanmıştır. Bu bakımdan ülkemizdeki çocuk edebiyatının başlangıcını çeviri eserler oluşturmaktadır.

Bu görüşü destekleyen gelişmeler özellikle 1859 yılında yaşanmıştır. Zira bu yılda yapılan üç çalışma ile çocuk edebiyatının temelleri atılmıştır denebilir. Çeviri olan bu üç eser şunlardır: Şinasi'nin La Fontaine'den Tercüme-i Manzume adıyla yapmış olduğu çeviriler, Kayserili Doktor Rüştü adlı bir kişinin Nuhbet'ül Etfal adlı Arapça alfabe kitabının sonuna eklediği fabl tercüme, Yusuf Kamil Paşa'nın Fenolen'den yapmış olduğu Telemak(Tercüme-i Telemak)tır (Demir, 2009, s.18).

Tanzimat döneminde çocuk edebiyatının temlerinin atılmasında, gelişmesinde ve ilerlemesinde önemli katkı sağlayan yazarlarımız arasında Şinasi, Recaizade Mahmut Ekrem, Ziya Paşa, Kayserili Doktor Rüştü, Yusuf Kamil Paşa, Ahmet Mithat Efendi, Vakanüvis Lütfü vb. sayılabilir. Bu yazarların çocuk edebiyatına yönelik yaptığı çalışmaların ortak noktası ortaya koydukları çeviri eserleridir. Bu eserlerden birkaçı ise şunlardır: J.J.Rousseau'dan Emile, Daniel Defoe'den Robinson Cruose, Jonathan Swift'den Güliv'er'in Seyehatleri, Fenolen'den çevrilen Tercüme-i Telemak adlı eserlerdir.

Tanzimat döneminde çocuklar için yayımlanmış bazı süreli çocuk yayınları da mevcuttur. Bunlar arasında önemle sayılabilecek çocuk gazeteleri, 1869 yılında yayımlanmaya başlanan Mümeyyiz,1896'da Selanik'te çıkarılmaya başlanan Çocuklara Rehber ve 1904'te yayım hayatına başlayan Çocuk Bahçesi gösterilebilir. Meşrutiyet dönemi çocuk dergilerinden Çocuk Dünyası, Talebe Defteri, Çocuk Duygusu, Çocuk Bahçesi; milli mücadeleden sonra yayımlanan Yeni Yol, Bizim Mecmua dergileri çocuk edebiyatı tarihimizde örnek verilebilecek süreli yayınlardandır (Baş, 2006, s.56).

Tanzimat sonrası edebiyatçılar, çocuk edebiyatına ilk döneme göre daha özenli, duyarlı ve çağdaş bir anlayışla yaklaşmışlardır. "Bu dönemde ilk kez Ali Nusret, Şuray-ı Ümmet adlı gazetede çocuk edebiyatının önemini vurgulayan yazı yazmıştır" (Kıbrıs, 2000, s.15). "Aynı dönemde çocuklara yönelik olarak bir başka çalışma ise Çaylak Tevfik'in 1883'te topladığı Nasrettin Hoca fıkralarıdır" (Demir, 2009, s.19). Bu yıllarda dikkatlerin yöneldiği bir başka nokta ise müzik

ve şiiirdir. “Konuyla ilgili ilk defa dönemin eğitimcilerinden Satı Bey Tedrisat-ı İptidaiye Mecmuası’nda okul çağı çocukları için müziğin ve çocuk edebiyatı ürünlerinin gerekliliği üzerinde durmuştur” (Kıbrıs, 2000, s.15).

Satı Bey’in ortaya attığı bu görüşlerden sonra çocuklara yönelik eserlerden ilk olarak şiir alanında eser verilmeye başlanmıştır. İbrahim Alaattin Gövsa’nın “Çocuk Şiirleri” (1911), Ali Ulvi Elöve’nin “Çocuklarımıza Nesideler” (1912) ve Tevfik Fikret’in “Şermin” (1914) adlı eserleri dikkati çeker (Karakuş, 2006, s.32).

Meşrutiyet sonrası dönem Milli Edebiyat Dönemi olarak adlandırılmaktadır. “Edebiyatın yalnızca yetişkinler için değil çocuklar için de bir eğitim aracı olduğu vurgulanmıştır. Ziya Gökalp’in “Kızıl Elma”sı, Siracettin Hasırcıoğlu’nun “Çocuk Şiirleri”, Fuat Köprülü’nün “Mektep Şiirleri” Ali Ekrem Bolayır’ın “Çocuk Şiirleri” ve “Şiir Demeti” bu dönemde yazılmışlardır” (Kıbrıs, 2000, s.15).

Milli edebiyatın bir başka yönü ise çocuk edebiyatı ürünü olarak şiire önem verilmesi, düz yazı şeklinde çok fazla eser verilmemiş olmasıdır. Büyükler için yazılmış olmasına rağmen çocukların ilgi ve beğeni ile okudukları Ömer Seyfettin’in hikâyeleri, Ahmet Rasim’in Falaka adlı hikâyesi sayılabilir. “Ahmet Cevat, Maarif-i Umumiye Nezareti tarafından yayımlanan, Hikâye Anlatmak Sanatı adlı eseriyle çocuk edebiyatında masal ve hikâyeler bahsine ürün kazandırır. Ahmet Hikmet ve Hüseyin Rahmi de bu dönemde çocuklar tarafından tercih edilen yazarlar arasındadır” (Baş, 2006, s.59).

Cumhuriyetin ilk yılları bir belirsizliğin ve geçişin olduğu zaman dilimidir. Eğitimde, alfabede ve diğer alanlarda yapılan yenilikler ilk yıllarda duraklamaya sebep olmakla birlikte devamında gelen gelişmeler çocuk edebiyatının da yönünü çizmiştir.

Yeni bir rejimin, dönemin ve anlayışın toplum üzerinde oturtulmaya çalışılması, yeni bir hayat tarzının benimsetilmeye çalışılması, çok hızlı bir şekilde yapılan inkılâpların sonucu olarak bu dönemde çocuğa ve gençlere özel önem verilmesinin gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu önem çocuklara yönelik hazırlanan ürünlerin artmasında büyük rol oynamıştır. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı günü gibi özel günlerin çocuk ve gençlere adanması yazarların bakışını daha da farklılaştırmıştır.

“Dönemin Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati Uğural (1925-1929) öncülüğünde çocuklara ve gençlere yönelik üç ayrı dizi yayın hazırlanmıştır. Yayın; Cihan Edebiyatından Numuneler, Mektup Temsilleri, Dünya Çocuk Klasikleri’dir” (Göl, 2011, s.75). Ayrıca 1930’lardan sonra Faruk Nafiz Çamlıbel’in Akıncı Türküleri, Yusuf Ziya Ortaç’ın Kuş Cıvıltıları ve Hasan Ali Yücel’in Sizin İçin adlı yapıtları özellikle çocuk şiirinin gelişmesi bakımından oldukça önemlidir (Gültekin, 2011).

“Cumhuriyet öncesi dönemde büyükler için yazmakta olan Faruk Nafiz Çamlıbel, Yusuf Ziya Ortaç, Halide Nusret Zorlutuna da çocuklar için şiirler yazmışlardır. Aynı zamanda Bilgi Demeti, Nedir Niçin Nasıl, Hayat Ansiklopedisi, Büyük Adamlar Ansiklopedisi gibi çocuklar için hazırlanan çeşitli kitaplara da ulaşılabilmektedir” (Kıbrıs, 2000, s.16). Yine bu dönemin önemli yazarları arasında hem büyükler hem de küçükleri için yazan Halide Edip Adivar, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Aka Gündüz, Mahmut Yesari, Reşat Nuri Gültekin, Peyami Safa, Abdullah Ziya Kozanoğlu, Rakım Çalapala, Kemalettin Tuğcu gibi yazarlarımız sayılabilir.

Cumhuriyet döneminde, çocuk edebiyatının gelişimi ikinci dünya savaşı sonrası yeni bir ivme kazanmıştır. Bu yıllarda çocuk edebiyatı ürünlerinin her türüyle ilgili olarak yazarlar eserler vermeye çalışmışlardır. “1950’li yıllarda çeşitli çocuk etkinliklerinin düzenlenmeye başlandığı, bu etkinlikler çerçevesinde kitap haftaları ve kitap sergilerine yer verildiği görülmektedir. 1952’den itibaren çocuklara yönelik yazılan eserlerde toplumsal içerikli öykü ve romanlar yer alır” (Yalçın ve Ayaş, 2002, s.26).

1970’li yıllara gelindiğinde çocuk edebiyatı ürünlerinde ideolojik bakışların da vermiş olduğu bir gayret ve heves ile yetişkinler için de yazmış olan pek çok yazar çocuk edebiyatına yönelik eserler vermeye başlamıştır. Bu da çocuk edebiyatı ürünlerinin çoğalmasına ve çeşitlenmesine katkı sağlamıştır. 1979 yılında Birleşmiş Milletlerce, Uluslararası Çocuk Yılı ilan edilmiş ve çocuklara yönelik olarak dünyada pek çok toplantı yapılmıştır. Türkiye’de de bu bağlamda dünya çocuk yılı etkinlikleri toplumun dikkatini çekmiş ve ilgi görmüştür.

“Çocuk yazınımız açısından 1978 devinimli bir yıl olmuştur. Bu devinimde önümüzdeki yılın, 1979’un Uluslararası Çocuk Yılı olmasının da payı vardır. Sözelimi Cumhuriyet gazetesi her yıl bilimsel, düşünsel ve yazınsal yaratılara ayırdığı Yunus Nadir

Armağanını, 1979 için 'en güzel çocuk romanı'na ayırdı. Milliyet Sanat Dergisi, çocuk oyunu yarışması düzenlendi. Ayrıca Uluslararası Çocuk Yılı, çocuk yazını açısından değerlendirip, daha verimli kılmak ereğiyle özel konulu toplantılar yapıldı” (Özdemir, 1979, s.104).

1980’lerin başındaki siyasi belirsizlik ülkenin tüm unsurlarında olduğu gibi çocuk edebiyatı yazarları ve ürünlerinde de kısa süreli olsa da bir belirsizlik veya bir durgunluk durumunun oluşmasına neden olmuştur. “Yayınevlerinin maliyetlerle ilgili yeni durumlara ayak uydurması ve 1970’li yıllardan itibaren oluşan birikimler edebiyattaki ve dolayısıyla çocuk yazındaki durgunluğun giderilmesine yardımcı olmuştur” (Kıbrıs, 2010, s.21). Bu dönemde çocuklar için yazan onların dünyasına inmeye çalışan yazarlar çeşitli türlerde eserler vermeye çalışarak çocukların dünyalarına yönelmeye çalışmışlardır. Türkiye’de çocuk edebiyatı çalışmalarında 1980 sonrası dönem en çok çocuk edebiyatı ürününün verildiği zaman dilimidir. “Çocuğun ve çocukluğun edebiyatına yönelik 1980 sonrası kendinden söz ettirmeye başlar. Dünyadaki çocuk hakları hareketi çocuğun medeni, sosyal, kültürel ve ekonomik haklarının gündeme gelmesinde etkili olur” (Şirin, 2007, s.82). Bu zaman diliminde çocuk edebiyatı ürünleri hem biçimsel hem de içeriksel olarak çok büyük gelişme göstermiş ve halen bu çalışmalar devam etmektedir.

Günümüzde çocuk edebiyatı sanatçılarına bakıldığında ise şiir alanında; Ülkü Tamer, Ali Yüce, İsmail Uyaroğlu, Özgür Coşkun, Abdülkadir Bulut, Hüseyin Yurttaş, Necati Yıldırım, Ahmet Uysal, Yalvaç Ural, Hidayet Karakuş, Mehmet Atilla, Hüseyin Güney, Aziz Sivaslıoğlu, Hasan Latif Sarıyüce, Timuçin Özyürekli, Ahmet Günbaş, Mustafa Ruhi Şirin, Veysel Çolak, Ahmet Erhan, Nur İçöz, Gülsüm Cengiz, Bilgin Adalı, Mavisel Yener, Aytül Akal, Çiğdem Gündeş, Ayşe Çekiç Yamaç, Miyase Sertbarut, Ayla Çınaroğlu, Aysel Korkut sayılabilir.

Roman ve hikâye türünde eser veren yazarlarımız: Fatih Erdoğan, Gülten Dayıoğlu, Üzeyir Gündüz, Nezihe Meriç, Feyzullah Ertuğrul, Mustafa Ruhi Şirin, Ayla Kutlu, Mehmet Şeyda, Zekai Yiğitler, Sevim Ak, Yalvaç Ural, Aytül Akal, İsmet Bertan, Pakize Özcan, Adnan Çakmakoglu, Aysel Gürman, Ayla Çınaroğlu, Hakkı Özkan, Nuran Turan, Ayşe Kilimci, Bestami Yazgan, Ahmet Yıldız, Mümtaz Zeki Taşkın, Ülkü Tamer, Yücel Fevzoğlu, Hüseyin Yurttaş, Sulhi Dölek, Mevlana İdris, Can Göknil, Feridun Oral, Hasan Kallimci vb.

Tanzimat'la başlayan Türkiye'deki çocuk edebiyatı çalışmalarına, özellikle 1940'lı yıllardan itibaren resmi ve özel kuruluşlar da katkı sağlamaya başlamıştır. Bu bağlamda çocuk edebiyatına pek çok kurum ve kuruluş destek vermiş, çocuk edebiyatı ürününün hazırlanmasına, çocuklara sunulmasına imkân sağlamışlardır. Kurumsal kimliğe kavuşmuş şirketlerin ve devlet kurumlarının desteğiyle eğitime katkı sağlanması, çocuklara yönelik hazırlanan ürünlerin daha sağlıklı ve profesyonel bir şekilde ortaya çıkmasına da yardımcı olmuştur. Ayrıca bu tür kurum ve kuruluşların destekleri ülkemizde eğitime, yazarlara bir yardım kültürünün oluşmasına bir nevi zemin hazırlamıştır. Bu kurum veya kuruluşlardan bazılarının isimleri: Çocuk Esirgeme Kurumu, Türk Dil Kurumu, Kültür Bakanlığı, Ziraat Bankası, Pamukbank, Şekerbank, TRT vb.dir.

Çocuk edebiyatı ürünlerinin son dönemde dikkat çeken bir başka özelliği ise ürünlerin dış kapak özelliklerinin yüksek kalitede çıkarılmaya çalışılmasıdır. Bu da kitapların albenisini arttırmakta ve çocukları kitapları almaya ve okumaya daha hevesli hale getirmektedir. Renklendirilmiş kalın kapak, üç boyutlu içeriklerin oluşturulması, farklı kitap dizaynları meydana getirilmesi, ciltleme kalitelerinin daha da arttırılması gibi özellikler son dönemde çocuk edebiyatı ürünlerinde gözlenen biçimsel dış özelliklerinden öne çıkan başlıklar olarak sayılabilir. Günümüz çocuk edebiyatı ürünlerinde dikkat çeken bir başka nokta ise yazarlar tarafından seri kitaplar oluşturulmasıdır. Bir kahramanın başından geçen bir dizi olayın anlatıldığı kitaplar çocuklar tarafından dikkatle takip edilmektedir.

Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü

Okuma alışkanlığının kazanıldığı en önemli zaman dilimi çocukluk dönemidir. Okuma kültürü, okumayı bir gereksinim haline getirip uygulamak, olarak adlandırılabilir. Çocukluk döneminde okuma ile tanışıp bu alışkanlığı bir ihtiyaç haline getiren bireyler hem sosyal hayatta hem akademik hayatta daha çabuk başarılı olabilmektedirler. “Geçmişin bilgisine sahip olup, bugünün dünyasını takip etmenin en temel yolu okuma etkinliğinin tam ve doğru bir şekilde anlaşılıp gerçekleştirilmesine bağlıdır” (Arıcı, 2012, s.1).

Okuma kültürünün kazanımında pek çok unsur etkili olabilir. Ülkemizde günümüz okuryazarlık durumu nicelik olarak yüksek gibi görünse de nitelik olarak aynı durum söz konusu değildir. Basılan kitap sayısı, baskı sayısı, yayınevlerinin sayısı, ülke nüfusunun sayısı gibi unsurlar bir araya getirildiğinde,

ülkemizde insanların okumaya yönelik eğilimlerinin oldukça az olduğu istatistikî olarak ortaya çıkmaktadır.

Kültür Bakanlığı tarafından Türkiye'nin Okuma Kültürü başlıklı bir rapor hazırlanmıştır. Hazırlanan bu araştırmanın sonuçlarına göre şu temel kanılara ulaşılmıştır:

- Ülkemizde yılda ortalama 7,2 kitap okunmaktadır.
- Türkiye nüfusunun %31'i hiç kitap okumamaktadır.
- Türkiye her 4 kişiden 1'nin kitap okuma alışkanlığı vardır.
- Boş zamanlarda en çok TV izlenmektedir. (%23,7)
- Kitap hala en çok okunan basılı materyal türüdür (%54)
- Kitaplar rastgele seçilip, düzensiz okunmaktadır(%45,3).
- Genellikle tavsiye edilen kitaplar okunmaktadır(%61,5).
- Bir okuyucu bir seferde aralıksız olarak en fazla 30dakika okumaktadır.
- Türkiye'de kitap okuma alışkanlığını birey kendi kendine öğrenmektedir (%75).
- Herhangi bir yazar düzenli olarak izlenmemekte (%84,2), kitap seçiminde yayınevi tercihi yapılmamaktadır(%90,1).
- Halk kütüphanelerinin varlığı ağırlıklı olarak bilinmektedir (%77); ancak yararlanma oranı düşüktür.
- Kitaplar en çok satın alma şeklinde sağlanmakta (%82,9) ancak kitap fiyatları kısmen pahalı bulunmaktadır.
- Ders kitabı dışında kitap alma oranı düşüktür.
- En fazla okunan yazınsal tür, romandır(%34), onu öykü izlemektedir(%27).
- En çok macera temalı kitaplar okunmaktadır(%22)
- Çoğunlukla Türkçe kitaplar okunmaktadır(%85).
- Çeviri kitapta okuduğunu söyleyenlerin oranı %34'tür.
- En çok, tavsiyelere göre kitap seçimi yapılmaktadır(%61,5).
- Evlerde genellikle 25'ten az kitap bulunmaktadır(%44). (URL2).

Yapılan bu araştırma sonuçları Dünya ülkeleri ile karşılaştırıldığında çıkan tablo ülkemiz için pek iç açıcı gözükmemektedir. Dünyada en fazla kitap okuyan ülkelerin başında %21'le İngiltere ve Fransa yer alırken, bu ülkeleri sırasıyla

Japonya yüzde 14, Amerika yüzde 12, ispanya yüzde 9 ile takip etti. Türkiye, yüzde 0,1 okuma oranı ile listenin son sıralarında yer bulmaktadır (URL-3).

Tüm bu verilerden hareketle yetişkinlerde okuma alışkanlığının yetersiz oluşu, çocukları da olumsuz etkileyebilir sonucuna ulaşılabilir. Yetişkin okuryazarlığının hem nicelik hem nitelik olarak yükseltilmesi çocukların okuma sevgisi ve alışkanlığının kazandırılmasında önemli rol oynar. Çocukların okumaya yönelik tutumlarının değişiminde pek çok kurum ve kuruluşa önemli görevler düştüğü gibi çocuk edebiyatı yazarlarına da görevler düşmektedir. Çocuk edebiyatına yönelik ürünler hazırlayanlar, başta yazarlar olmak üzere yayınevlerine ve çizerlere önemli görevler düşmektedir.

Çocuk Edebiyatında Roman ve Hikâye

Roman günümüzde toplumun her kesimi tarafından bilinen ilgi ile okunan bir türdür. “Bugün çok zengin ve çeşitli bir edebiyat türü olan roman, oldukça yakın çağların bir ürünüdür. Böyle olduğu halde o kadar çok ve çeşitli romanlar yazılmıştır ki roman türüne giren eserlerin tek bir tarifi yapılamaz olmuştur”(Arıcı ve Ungan, 2009, s.163). “Roman; bir kişinin bir ailenin, ya da birçok kişinin başlarından geçen serüvenleri ayrıntılı olarak anlatan bu kişilerin düşüncelerini, duygularını karakter yapılarını toplumla karşılıklı ilişkilerini ilgi çekici bir kurgu ile sergileyen uzun öykülerdir”(Sarıyüce, 2012, s.282).

Roman kahramanları gerçek veya gerçek olabilmesi muhtemel, olay örgüsü karmaşık-sade, uzun-kısa, kahramanları uzun detaylarla süslü ve betimlemelerle yüklü olabilen bir türdür. “ Romanın başlıca özelliği ve hikâyeden ayrılan özelliği uzun oluşu, kahramanlarının çokluğu ve bu kahramanların teferruatlı bir anlatımla ortaya konmasıdır” (Doğan, 2000, s.221). “Literatürde çocuk hikâye ve romanlarına ilişkin farklı tanımlara yer verilmemiştir. Dolayısıyla hikâye ve roman edebî bir tür olarak tanımlanırken yetişkin ve çocuk ayrımı gözetilmemiştir. Bu ayrım daha çok çocuk hikâye ve romanın özellikleri kısmında belirginleşmektedir” (Arpacı, 2006, s.30).

Hikâye ise roman türüne göre daha kısa, olay örgüsü fazla karmaşık olmayan, kahramanları daha az olan ve bu kahramanların her yönüyle değil sadece birkaç yönden betimlendiği bir türdür. Tür olarak hikâye, “gerçek veya tasarlanmış olayları anlatan düz yazı türü, öykü” (URL-1) olarak

tanımlanmaktadır. “ Öykü bütünüyle, okurda kesin olarak ve açık biçimde duygu yaratmak amacıyla tasarlanır” (Bolat, 2005, s. 120). Hikâye türünün bir başka tanımı ise “gerçek olan ya da olabilir kanısı uyandıran bir olayı, yaşanan bir anı, bir gözlemi ilgi çekici düzen içinde anlatan kısa yazılardır (Sarıyüce, 2012, s.266). Hikâye, tür olarak kısalığıyla ve olay örgüsünün çok karışık olmamasıyla çocuk dünyasına daha çabuk bir şekilde yaklaşan onu içine çekerek çocuğun hayal dünyası içerisinde koşturmasını sağlayan farklı bir türdür. “Çocukların masaldan yani hayal âleminden gerçekler âlemine adım atmalarını sağlayan türlerden biridir” (Kardaş ve Alp, 2013, s. 52). Çocuk edebiyatı türleri içerisinde roman ve hikâye önemli bir yere sahiptir. Bu türler çocukların dilsel, bilişsel ve kişilik gelişimlerine de önemli katkısı olmaktadır. Bu bakımdan da çocuk edebiyatı yazarlarının pek çoğunun denedikleri ürünler vermeye çalıştıkları bir türdür. “Hikâye üç-beş sayfada çocuğa bir dünya kurar ve kurduğu bu dünyada çocuğun ruhsal gelişimine katkıda bulunurken, onun heyecanlarını, coşkularını besler. Yani çocuk hikâyeleri, çocuğu yönlendirmek, biçimlendirmek, hayatı doğru (ya da istediğimiz gibi) algılamasını sağlamak amacıyla kurgunun devreye sokulmasından ibarettir” (Tosun, 2005, s. 214).

Sosyal yönden tecrit edilmiş ya da psikolojik açıdan problemleri olan zor çocuklar için hikâye kullanımı onları sanata ve sanatçı duyarlılığına yaklaştırıp, hayatı ve kendilerini algılayış şekillerini değiştirmekte, içsel güce ulaşmalarında etkili olmaktadır (Geldard ve Geldard, 1999).

Çocuk kitaplarında, çocuk ve edebiyat ilişkisi bakımından bazı temel unsurların bulunması gerekir:

1. Kitaplarda çocuğun kendine özgü içtenliği ile anlatım dilinin doğallığı buluşturulmalıdır.
2. Yazar anlattığı ve kurguladığı olaylarda çocuklarla, arkadaşlık dostluk kurabilmeyi başarabilmelidir.
3. Kitaplar çocuklara anlamlandıramayacağı ya da yaşama geçiremeyeceği sorumluluklar yüklememelidir.
4. Kitaplarda çocukların kavramsal gelişimlerine katkı sağlayacak bir anlatım yeğlenmelidir.
5. Kitaplar dilsel ve görsel özellikleriyle çocuğun hem sanat hem de düşünme eğitimi sürecini desteklemelidir (Sever, 2003, s.198).

Düz yazı türleri içerisinde yer alan roman ve hikâye çocuk edebiyatı ürünleri içerisinde ilgi ile takip edilen türlerin başındadır. Roman ve hikâye, çocuk edebiyatı yazarlarının çocuklarla buluştukları en önemli ürünler olması bakımından yazarların bu türlerde eserlerini oluştururken çocuğa yönelik ilkesinden hareketle, çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayabilecek türde eserler yazmak durumundadırlar.

Problem Durumu

Çocuk edebiyatı alanında eser veren yazarların hitap ettiği kitle, diğer tüm yazarların hitap ettikleri kitleye göre farklılık göstermektedir. Çocuk edebiyatı yazarları bir toplumun, bir milletin en önemli varlığı olan çocuklara yönelik metinler oluşturmaktadır. Bu bakımdan da oluşturulan ürünlerde verilen iletiler, işlenen konular çocukların gelişimlerine olumlu yönde katkı sağlamak durumundadır. İleti sözcüğü değişik alanlarda kullanılabilen bir sözcüktür. “İletişimde, elektronik dilde, dilbilimde, edebiyatta sıkça kullanılan bu terim neredeyse birbirinden bağımsız anlamlar içerir. İletişimde dil; elektronik dilde e-posta; dilbilimde bildiri, gönderi; edebiyatta mesaj, ana düşünce, ana duygu, öz sözcüklerinin doğrudan karşılığı olarak kullanılmaktadır” (Arpacı, 2006, s.51). Çocuk edebiyatı ürünlerinde yazarın çocuğa ulaştırmak istediği iletiler önemlidir. Bu iletilerin yazar tarafından nasıl oluşturulduğu, hangi unsurlarla çocuğa aktarıldığı ve çocuğun gelişim düzeyine uygunluğu da önem arz etmektedir.

Bir kitabın çocuklar tarafından sevilmesi, beğenilmesi ve ilgi ile okunmasını sağlayan faktörlerden biri de dil ve anlatımdır. Çocuk kitaplarında cümlelerin kaç kelimedenden oluştuğu, cümlelerde yazım yanlışının veya anlatım bozukluğunun bulunup bulunmaması, akıcı ve sade bir anlatımla metinlerin oluşturulması çocuğun kitapla olan bağının güçlenmesini katkı sağlar. Bu bakımdan Hasan Kallimci'nin eserlerinde aktardığı iletilerin, romanlarındaki dil ve anlatımının incelenmesi bu araştırmanın problemi oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çocuk edebiyatı alanına yönelik ürünler ortaya koyan yazarlar ele aldıkları konular, aktarmış oldukları iletiler ve eserlerini oluşturdukları dil ve anlatımla çocukların gelişimlerine katkıda bulunmaya çalışmaktadırlar. Bu bağlamda edebi alana dair pek çok türde eser veren, özellikle çocuklara yönelik eserlerle ön plana

ıkan Hasan Kallimci'nin eserlerinin incelenmesinin, ilim âlemine sunulmasının ve tanıtılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı Hasan Kallimci'nin 3. 4. ve 5 sınıflara yönelik yazdığı ocuk romanlarında hangi iletileri çocuklara ulaştırdığı, romanlarında dil ve anlatım ocuk romanları kriterlerine uygunluğunun tespiti amaçlanmıştır.

Problem Cümlesi

“Hasan Kallimci'nin yazmış olduğu eserlerde ele almış olduğu konular ve bu konuların okura sunduğu iletiler nelerdir?” sorusu bu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Bu çerçevede şu alt problemlere cevap aranmıştır;

- Hasan Kallimci'nin eserlerinde işlemiş olduğu konu ve iletiler nelerdir?
- Hasan Kallimci'nin yazmış olduğu eserlerde dil ve anlatım özellikleri nelerdir?

Sınırlılıklar

Bu alışmada Hasan Kallimci'nin 3. 4.ve 5. sınıflara yönelik yazdığı romanlar incelenmiştir. Ele alınan eserler: Okumak İstiyorum, Bir Garip Doktor, Elif Abla, Küçük Kaykaycılar, Radyocu Ali, Kuşçu Amca, Karınca ocuklar, Arzu Kız, Rüyalar ülkesinde ve etin'in Merakı'dır.

İkinci Bölüm

Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, araştırmanın uygulanması ve toplanan verilerin analizinde kullanılan istatistiksel teknikler açıklanmıştır.

Araştırma Modeli

Hasan Kallımcı'nın çocuk romanlarında yer alan temaları belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiş ve bu çerçevede doküman incelemesi kullanılmış olup eserler betimsel teknikle analiz edilmiştir. Doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte kullanılabilir. Doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011). “Bu süreçte ilk atılacak adım uygun dokümanları bulmaktır. Bu araştırma yöntemi sistematik bir süreçtir ve araştırılacak konunun tamamen kendinden ortaya çıkmaktadır” (Turan, 2013, s.142).

Doküman incelemesinin çeşitli aşamaları vardır. Araştırmacı yapacak olduğu çalışmalarda bunlardan yararlanabilir. Ancak bu aşamalar daha çok genelge bir yönerge olarak dikkate alınmalıdır. Doküman incelemesi belli başlı beş aşamada yapılabilir: dokümanlara ulaşma, orijinalliğini kontrol etme, dokümanları anlama, veriyi analiz etme ve veriyi kullanmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Çalışma Grubu

Hasan Kallımcı'nın ilkokul birinci sınıf öğrencileri için yazdığı (18 kitap), ilkokul ikinci sınıflar için (6 kitap), ilkokul üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıflar için yazdığı (37 kitap), ilkokul beşinci, altıncı ve yedinci sınıf öğrencileri için yazdığı destan romanlar serisi (22 kitap) gençler ve daha üst yaştakiler için yazdığı hikâye, roman, tiyatro, şiir ve araştırma dallarında (18 kitap) olmak üzere yayınlanan toplam 101 kitabı bulunmaktadır. Bu araştırmada ilkokul üç, dört ve beşinci sınıf öğrencilerine yönelik olarak yazdığı 10 roman (Okumak İstiyorum,

Arzu Kız, Küçük Kaykaycılar, Çetin'in Merakı, Rüyalar Ülkesinde, Bir Garip Doktor, Elif Abla, Karıca Çocuklar, Kuşçu Amca, Radyocu Ali) çalışma grubu olarak seçilmiştir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden benzeşik örnekleme seçilmiştir. Amaçlı örnekleme, araştırma sürecindeki belirlenen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir. (Patton, 1997).

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri kaynak taraması yoluyla elde edilmiştir. Hasan Kallımcı'nın tüm çocuk eserleri kitabevlerinden temin edilmiştir. Çocuk romanları tek tek incelenmiş ve her romanda hangi temaların bulunduğu tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmanın veri analizi sürecinde, öncelikle araştırmanın kaynaklarını oluşturan Hasan Kallımcı'nın 10 romanı baştan sona taranmıştır. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analiz, elde edilen verilerin daha önceden belirlenen temalara göre özetlenip yorumlandığı, görüşülen bireylerin görüşlerinin çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla sık sık doğrudan alıntılarının kullanıldığı ve elde edilen sonuçların neden-sonuç ilişkileri çerçevesinde yorumlandığı analiz tekniğidir (Yıldırım & Şimşek, 2011). Betimsel analizin ilk aşamasında örnekleme dâhil edilen her bir çocuk romanı detaylı bir şekilde okunmuştur. Sonrasında her bir romanda yer alan iletiler belirlenmiştir. Bu iletiler belirlenmiş olan temalara göre sınıflandırılarak yazıya dökülmüştür. Araştırmanın geri kalan kısmında ise romanlar kişiler, zaman-çevre-olay örgüsü ve dil-anlatım bakımından incelenmiştir. Ayrıca romanlardaki diyaloglar dökümleri incelenerek tablolştırılmıştır.

Üçüncü Bölüm

Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında incelenen 10 romana ait bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1

İncelenen Romanlar

Okumak İstiyorum
Bir Garip Doktor
Elif Abla
Küçük Kaykaycılar
Radyocu Ali
Kuşçu Amca
Karınca Çocuklar
Arzu Kız
Rüyalar Ülkesinde
Çetin'in Merakı

Okumak İstiyorum

Okumak İstiyorum adlı roman Hasan Kallimci tarafından kaleme alınmıştır. İlk baskısı 2001 yılında Tutibay Yayınları (Ankara) tarafından, ikincisi baskısı 2006 yılında Hikmet Neşriyat (İstanbul) tarafından basılmıştır. Seksen sayfadan oluşan kitap Orhun Kara tarafından resimlendirilmiştir.

Özet

Kızılıçık ormanları arasında yolu, suyu, elektriği okulu olmayan bir köyden çıkan ve bütün olumsuzluklara rağmen okumak için çırpınan Halil'in hikâyesi anlatılmaktadır.

Halil küçük yaşta annesini kaybeder. Ağabeyi İbrahim, kız kardeşi, ninesi ve babası ile yaşamaktadır. Bir gün köye okul yapılacağı haberi gelir.

Köydeki çocukların okula kayıtları alınmaya başlanır. On iki yaşında olan Halil de okumak istemektedir. Fakat yoksulluğun içinde yaşayan ve bu durumdan tek başına çıkamayacağını düşünen Halil'in babası Ahmet Efendi kesinlikle oğlunun okumasını istememektedir.

Tüm olumsuzluklara rağmen köy muhtarı Mustafa Efendinin isteği ile okula kaydı yapılır. Artık Halil okula başlar. Çok kısa zamanda okuma yazmayı öğrenmiş başarılı bir öğrenci olur. Zaman hızla geçer ve Halil artık beşinci sınıf olur. Mezun olmasına birkaç ay kala Muhtar ona mezun olduktan sonra sınavlara katılıp büyük okullara gidebileceğini söyler.

Sınav zamanı geldiğinde Muhtar Mustafa Bey Halil ile birlikte on arkadaşını sınavlara götürür. Halil o sene sınavı kazanamaz. Fakat içindeki okuma aşkı bitmez. Ertesi yıl tekrar sınava girer ve ziraat okulunu kazanır. Ortaokulu da bitirince tahsiline devam ederek ziraat lisesine gitmek ister. Okul sınavına başvuru yapar ama artık yaşı büyük olduğu için başvuru geri çevrilir. İçindeki okuma aşkı ile mahkemeye başvurur ve yaşını küçülttürür. Bu sayede istediği yerde okuyabilecektir. Şanssızlıkların bir türlü yakasını bırakmadığı Halil'in bu defa da kayıt süresinin bitmesi istediği okula gitmesini engellemektedir. Arkadaşından aldığı bir haberle Muş'ta yeni bir Ziraat Lisesi'nin açıldığını öğrenir ve hemen yola çıkar. Parasızlıktan günlerce aç kalır. Sınava girdikten sonra memleketine dönemez. Sınavlar açıklanana kadar orada kalır. Bir lokantada kendine iş bulur. Daha sonra sonuçlar açıklandığında liseyi kazandığını öğrenir. Tüm zorluklar içerisinde içindeki okuma aşkını, hevesini yitirmeyen Halil okulu bitirir ve köyüne bir ziraat teknikeri olarak döner.

Kişiler

Halil Tolga

Annesini küçük yaşta kaybetmiştir. Babası, ninesi, abisi ve kız kardeşiyle yaşamaktadır. Küçük yaşta hayatın sorumluluklarını almayı öğrenmiştir. Ninesi hasta olduğu için ev işleri bütün ağırlığı ile Halil ve abisinin üstüne kalmıştır. Biri koyunları ve keçileri otlatmaya çıkınca diğeri evde kalıp ev işlerini yapmaktadır. Halil'in babası Ahmet köy hayatının zorlukları ve yoksulluk nedeniyle çocuklarının okumasını istememektedir. Fakat Halil her türlü zorluğu göze alarak okumak istemektedir. Halil çalışkan, başarılı, kararlı, hırslı, pes etmeyen bir yapıya sahiptir.

Köye okul yapılmış ve kayıtlar da başlamıştır. O akşam babası Halil'in okula gitmemesi için şunları söyler:

“O akşam nice bir zaman sonra babam, yeniden okul konusuna döndü.

-Halil. Sen yarın okula git. Görüyorsun, yaştın büyük, boyun uzun. Boyunu posunu görünce seni zaten kaydetmezler. Sorduklarında, “OKUMAYACAĞIM” dersin” (Kallımcı, 2006,s.19).

İbrahim (Ağabey)

Hiçbir işten kaçmaz. Evin bütün yükünü kardeşiyle birlikte üstüne almıştır. Okul açıldığında yaşı çok büyük olduğu için okula gitmemiştir. Halil'i okula gitmesi için desteklemiştir. Halil de öğrendiği okuma yazmayı ağabeyine öğretmiştir.

Ahmet (Baba)

Beş kişinin geçim derdini üstüne almıştır. Durmadan çalışır. Başta Halil'in okumasına karşı çıkmış fakat onun ne kadar başarılı olduğunu görünce oğluya gurur duymuştur.

Muhtar Mustafa Amca

Eğitimin aydınlık ışığını fark eden, köyündeki çocukların okuması için okul yaptıran, aynı zamanda bu ilkokuldan mezun olan gençlerin önüne düşerek onların ellerinden tutan ve onlara yol gösteren bir karakter olarak karşımıza çıkmaktadır Muhtar Mustafa.

Suphi Amca

Yardımsever bir insandır. Halil'e aş ve iş verir. Onun durumuyla ilgilenmiştir. Halil'e yardım etmiştir.

Kayserili Kazım

Esmer ve orta boyludur. Çatık kaşlı görünüşüne rağmen nüktedan bir insandır. Herkes gibi Halil'in de evine dönebilmesi için arkadaşlarından para toplamış ve Halil'in evine ulaşmasını sağlamıştır.

Romanın içeriği ve eğitsel boyutu

Yoksulluk

Çocuk romanlarında ekonomik zorluklar içerisinde kıt kanaat yaşayan aile yapısını çocuk edebiyatı yazarları oldukça sık bir şekilde işlemişlerdir. Gülten Dayıoğlunun Fadiş, Muzaffer İzgü'nün Karlı Yollarda, Çingiraklı Çoban, Mustafa Salman'ın Güçlükleri Yenen Çocuk, Kemâlettin Tuğcu'nun Babam ve Ben, Ayla Çınaroğlu'nun Tülüş, Muzaffer İzgü'nün Ekmek Parası adlı romanları bunlardan bazılarıdır.

Hasan Kallimci de “Okumak İstiyorum” adlı romanında kahramanlarını yoksul ve köy kesiminden seçmiştir. Halil'in babası Sarı Ahmet oğlunun okumasını istememesinin tek sebebi yoksulluk ve parasızlıktır. Fakat bunu hiçbir zaman doğrudan söylememiş başka bahanelerle ifade etmiştir.

“Evin ihtiyaçlarını karşılayabilmenin derdinde olan babam okula gitmemi istemiyordu” (Kallimci, 2006, s. 18).

“-Sen okumazsın, dedi. Bydn uzadın... Koca adam oldun. Okul çağını çoktan geçtin. Yarın okumaz başıma dert olursun” (Kallimci, 2006, s.19).

“- Burhan amcan senin okuyup okumayacağına ne karışırmış. Sırık kadar adam oldun. Sen okumazsın. Ben seninle uğraşamam” (Kallimci, 2006, s.21).

Romandaki ana kahramanımız Halil’in eğitim yolundaki en önemli engeli yoksulluktur. Özellikle Muş yolculuğu sırasında yoksulluğu çok fazla yaşamıştır. Cebinde yüz lira ile yola çıkmıştır. Beş lirasını Denizli'ye gitmek için kamyonete, kırk beş lirasını Diyarbakır'a gitmek için otobüse vermiştir. Yolculuğu sırasında karnı çok acıkmış ama okula varma isteği ile parasını harcamamış, yemek yememiştir. Diyarbakır'dan Bitlis'e gidecek otobüse on yedi lira vermiş, Muş'a vardığında ise parasız kalmıştır. Okulu kazanıp başladıktan sonra ara tatilinde eve gitmeye parası olmadığı için arkadaşları kendi aralarında para toplayarak memleketine gitmesine yardımcı olmuşlarıdır.

Eğitime önem verme

Yazar, romanında eğitime önem vermeyen, yaşadıkları zamanda maddi olumsuzluklar yüzünden çocuklarının eğitimini aksatan veya eğitim almalarını engelleyen aileleri eleştirmiştir.

“Babamın eli saçlarına gitti. Canı sıkıldığı zamanlar böyle yapardı. Belli ki duydukları canını sıkımtı. Yüz ifadesinden, okulun yapılmasını istemediğini anladım.”(Kallimci, 2006,s.9).

“-Ben de okula gidecek ocuk yok, dedi babam.

- Var, dedi bekçi. Halil ile kız okurlar.

- Halil büyük, kız daha kk.”(Kallimci, 2006,s.18).

“-Halil. Sen yarın okula git. Görüyorsun, yaşın büyük, boyun uzun. Boyunu posunu görünce seni zaten kaydetmezler. Sorduklarında okumayacağım dersin” (Kallimci, 2006,s.19).

Birlik ve beraberlik içinde olma

İnsanların üretirken veya inşa ederken bir araya gelmeleri ve birlikte hareket etmeleri günümüz şehir hayatında çok fazla olmasa da kırsal alanda devam etmektedir. Özellikle köylerde eşme yapımından mezarlıkların temizliğine kadar pek çok iş yaşayanların ortak

gayret ve çalışmayla birlikte yapılmaktadır. Bu tür işler yapılırken hiçbir şekilde itiraz gelmemektedir. Romanda da köye yapılacak okulun bütün işleri köylülerin birlikte çalışmasıyla bitirilmiştir. Köydeki herkesin okul yapımına yardım etmesi toplumsal dayanışma ürünüdür. Erkekler taş kırmış ve dereden kum çekip taşımıştır. Genç kızlar ve kadınlar kundakta bebeklerini bırakıp su taşımışlardır. Yine köylüler imece usulü para toplayıp köy yolunu yaptırmışlardır.

“Ertesi gün köyde bir hareket başladı. Balyozunu alan erkekler taş kırmaya gittiler. Bazıları da kum taşımaya gitti.” (Kallimci, 2006, s.10).

Ulaşım sorunu

Gökçeler köyünde ulaşım sorunu fazladır. Örneğin: Okul yapımında köylülerin çoğu iki çuvalı eşeğe yükleyip iki kilometre boyunca yürürler. Muhtar öğrencileri Tavas’ a götürmek için on iki kişiyi cipe sıkıştırıp öyle götürür. Halil Denizli’ye kamyonla gider.

“Az sonra Kızılcabölüklü Ali Geçer’in cipi geldi. Köylümüzü çevre köylere ulaştıran tek motorlu araç bu cip idi. Salı günleri köylülerimizi pazara götürüp getirirdi. On çocuk, bir de muhtar amca cibe doluştuk.” (Kallimci, 2006, s.29).

Yardımseverlik

Çocuklara romanın pek çok yerinde yardımlaşmanın, iyilik etmenin güzelliği telkin edilir. Muhtar Mustafa Bey' in dersleri iyi olan çocuklarla ilgilenip onları sınava götürmesi, yaşını küçültmek isteyen Halil' e avukatın yardım etmesi, Suphi amcanın Halil' in karnını doyurması ve iş vermesi, Kazım'ın Halil'in evine gidebilmesi için para toplaması yardımlaşma konularına örnektir. Bu tür mesajlar günümüzde kardeş okullar projeleriyle çocukların hiç tanımadıkları başka okullardaki öğrencilere yardımcı olmalarını teşvik etmektedir.

“Muhtar bizi sınavın yapılacağı Denizli Lisesi’ne götürdü. Bize nasihat etti, başarılar diledi...” (Kallimci, 2006, s.31).

“Bir başka gün Muhtar amca bizi yine çağırdı. Öğretmen okulu sınavı varmış, sınav Tavas’ta yapılacaktı. Muhtar amca başımızda sabah erkenden ilçeye gittik.” (Kallimci, 2006, s.31).

“Ümitlendim, sevindim. Ne iyi insandı bu avukat. Daha on beş yirmi dakika önce tanıştığımız halde bana yardımcı olmak için çırpınıyordu.” (Kallimci, 2006, s.44).

Kararlı olmak

Romanda çizilen karakterle günümüz öğrencilerine verilen mesajlardan biri de kararlı ve azimli olmaktır. Bir karar verip, bu kararı uygulaması ve başarıya ulaşana kadar devam ettirebilmesi, içindeki okuma azmi ve hevesinin bütün olumsuzluklara rağmen hiç bitmemesi, pes etmemesi Halil'in en önemli özelliğidir.

“Bir koca yıl geçmiş, okul sınavlarına başvurma zamanı tekrar gelmişti. Ben bu uzun zaman dilimi içinde hep düşünmüştüm. Okuyacaktım, kesin kararlıydım fakat babamın beni okutmaya gücü yoktu. Ancak ona dokunmadan ona masraf ettirmeden okuyabilirdim” (Kallimci, 2006, s.34).

Arkadaşlık

Yazar romanda çocukları geldikleri yere göre değerlendiren, onlardaki cevheri fark etmeyen sadece ve sadece yaşadığı bölgeye göre değerlendirerek önyargılar geliştiren yetişkinleri eleştirmiştir.

Halil okula giderken dolmuşa binmiştir. Ve Akpapoç ile konuşmaya başlamıştır. Akpapoç Halil'i küçümsemeye başlar. Aralarında geçen konuşma şöyledir:

-Delikanlı, dedi. Sen öğretmen misin?

-Hayır, dedim. Öğretmen değilim. Akpapoç beni tanıyamamıştı. Kim olduğumu merak ediyor, mutlaka öğrenmek istiyordu. Tekrar sordu.

-Nereye gidiyorsun?

-Gökçeler'e.

- Öğretmen değilsen ne işin var Gökçeler'de.

- Ben Gökçelerliyim.

- Yaa?

Adam şaşırılmıştı, rengi uçmuş ve bozulmuştu. Boynu kravatlı birinin, "Ben Gökçelerliyim" demesine bir türlü inanamıyordu. Sorgulamaya devam etti.

-Kimin oğlusun?

-Sarı Ahmet'in oğluyum.

-Sen nerede ne yapıyorsun?

- Ziraat Okulu'nda okuyorum.

Adamın dudaklarında alaylı bir gülümseme belirdi. Gözünün önüne babamı, evimizin olduğu yerleri getirmişti besbelli. O yerlerle benim kıyafetimi ve okuyor olmamı kıyaslıyordu. Yüzünü, küçümsemenin izleri kaplamıştı.

- Bizim köy Avdan'da bile kimse okuyup memur olamazken sizin kızılık ormanları içindeki tek evden mi memur çıkacak? Sen vazgeç bu sevdadan. Kızılık ormanlarından adam çıkmaz, çıksa çıksa keçi çıkar (Kallimci, 2006, s. 39-40).

Arkadaşlık

Çocuk romanlarında üzerinde en sık durulan konulardan biri arkadaş ilişkileridir. Arkadaşı olmayan bir çocuk ne gerçek hayatta ne de romanda düşünülemez. “Okumak İstiyorum” adlı romanda da arkadaşlık ilişkilerine sık bir şekilde yer verilmiştir.

Örneğin, Ahmet Muş'a bir okul açıldığını mektupla belirterek Halil'in hevesini tekrar geri getiriyor. Kazım Halil için yılsonu para toplanmasını sağlamış ve yazın köyüne gitmesine katkıda bulunmuştur. Yazar bunlarla şu iletiyi vermek ister: Gerçek dostlar arkadaşlarının ihtiyaçları olduğunda her zaman yanında olmalıdır.

“Bizler evimize dönerken seni burada boynu bükük bırakamazdık, dedi. Önce öğretmenlerimizden bazıları ile konuştum. Onlar uygun görünce hem öğretmenlerimizden hem de arkadaşlarımızdan senin için yol parası topladım. Buyur bu senin...” (Kallimci, 2006, s.76).

Zaman, çevre ve olay örgüsü

Yetmiş yedi sayfalık roman, sekiz bölümden oluşmaktadır. Roman, evde Halil ve ailesinin akşam yemeği ile başlıyor. Halil ve ailesini anlatılırken, annesinin ağaçtan düşerek ağır yaralanmış olduğunu, evde günlerce yattıktan sonra öldüğünü ve bu dönemde Halil'in altı yaşında olduğunu öğreniyoruz. Okumak İstiyorum romanı köyde başlar bölümlerin çoğu köyde geçer.

Son iki bölüm (yedinci ve sekizinci) Halil' in okumak için gittiği yerde, Muş'ta geçer. Romanın ilk bölümlerinde Halil'in ailesi, köy ortamı, köye okul yapılması, Halil'in babası Sarı Ahmet'in oğlunun okula gitmesini istememesi ve muhtarın Halil'i okula yazdırması anlatılır.

“Karacasu pazarı günü çocuklar okula yazılacak. Sarı Ahmet, çocuklarını okula götür.”

-Bende okula gidecek çocuk yok, dedi babam.

-Var, dedi bekçi. Halil ile kız okurlar.

-Halil büyük, kız küçük.” (Kallimci, 2006, s.18).

Halil muhtar ve bekçi sayesinde okula gider ve başarı ile bitirir. Ortaokul sınavlarına girer. Fakat başarılı olamaz. Arkadaşının önerisi üzerine Beydere Teknik Ziraat Okulu Sınavına girer ve kazanır. Okula kaydını yaptırır.

Beşinci bölümde Halil ve arkadaşları birlikte Erzincan Ziraat Lisesi’nde okumayı kararlaştırırlar. Sınava gireceklerdir. Sınava başvuru formlarını Erzincan’a gönderirler. Halil’in yaşı büyük olduğu için başvurusu kabul edilmez. Bunun üzerine Halil bir avukat bularak yaşını küçültür. Fakat sınav tarihi geçmiştir. Halil çok üzülür. Evine döner.

Altıncı bölümde Halil’e muhtardan haber gelir. 4 Ekim’de Tavas Askerlik Şubesi’nde olmalıdır. Halil okumak istemektedir. İşin içine askerlik girerse eğitimine devam edememe durumu vardır. O anda arkadaşı arar ve Muş’ta yeni bir Ziraat Lisesi’nin açıldığını söyler. Gökçeler’e gitmek üzere yola koyulur. Yolda Ali Geçer’in cipine biner. Arabada askerler de vardır. Askerler Halil’i asker kaçağı diye yakalayıp Tavas’daki savcılığa götürürler. Şube başkanı Halil’i okuması için serbest bırakır. Yedinci ve sekizinci bölümlerde Halil Muş’tadır. Okumak için bir kamyon durdurup Denizli’ye gider. Denizli’den Muş’a araba yoktur. Bunun için ilk önce Diyarbakır’a gider. Oradan da Muş’a varır. Ziraat Müdürlüğü’ne giderek Ziraat Lisesi’nin nerede olduğunu öğrenir. Okula gider ve sınava girer. Sınav sonrası bir lokantaya gider ve orada çalışmaya başlar. Sınavın açıklanma günü gelir. Kazananlar açıklanır. Aralarında yoktur. Yedeklerin arasındadır. Okula kaydını yaptırır. Yokluklar içerisinde okuyan Halil öğretmenlerinin ve arkadaşı Kazım’ın da yardımlarıyla ilkyaz tatilinde köye gider. Okulu bitirinceye kadar her yaz tatili döneminde çok çalışarak para kazanır. Tüm eğitim hayatını bu şekilde geçirir.

Roman Gökçeler köyünden, 1945 doğumlu, Ahmet oğlu Halil Tolga’nın hayat hikâyesinden bir bölümü anlatır. Bu kısım Halil’in on iki yaşında okula başladığı dönemden liseyi bitirdiği ana kadar geçen süredir.

Romanda geçen mekân isimleri Denizli’nin Tavas ilçesine bağlı Gökçeler köyüdür. Olayların bir kısmı da Muş’ta geçer.

Sunuş biçimi ve anlatım durumu

Roman 3. kişili anlatımla oluşturulmuştur. Karşılıklı konuşma, öyküleme gibi sunuş teknikleri oldukça fazladır. Yazar romanda karşılıklı konuşmalara oldukça sık bir şekilde yer vermiştir. Romanda çok uzun betimlemelere rastlanılmamaktadır. Yazar okuyucu kitlesinin

özelliklerini de düşünerek bu tür uzun betimlemelerden kaçınmıştır. Romanda yazar iç konuşmalara çok az yer vermiştir.

Tablo 2

Okumak İstiyorum Diyalog Dökümü

Toplam sayfa sayısı	80 sayfa
Diyalog bulunan sayfa sayısı	43 sayfa
Diyalog bulunmayan sayfa sayısı	27 sayfa
En kısa diyalog	1 sözcük
En uzun diyalog	43 sözcük

Bir Garip Doktor

Hasan Kallimci'nin yarı bilim kurgu türünde sayabileceğimiz Bir Garip Doktor adlı romanı seksen sayfan oluşmaktadır. İlk baskısı 2001 yılında Tutibay Yayınları (Ankara) tarafından, ikincisi baskısı 2006 yılında Hikmet Neşriyat (İstanbul) tarafından basılmıştır.

Özet

Bir Garip Doktor adı romanda, insanlarla çok fazla diyalogu olmayan, kendi iç dünyasında yaşayan dalgın bir doktorla, bunun sebebini merak eden iki küçük çocuğun hikâyesi anlatılmaktadır. Roman Nuri ve ailesinin mahalleye taşınmaları ile başlar. Ali ve annesinin merakla beklediği yeni komşular taşındığında bir heyecan, bir telaş ortaya çıkar. Ali acaba ben yaşlarda bir çocukları var mı, annesi ise yeni komşuyla anlaşabilecek miyim? sorularını kendilerine sormaktadırlar.

Günler geçtikçe iki komşu aile birbirini tanımaya başlar ve Ali'nin Nuri adında aynı yaşlarda yeni bir arkadaşı olur. Nuri hafifçe şişman toplu bir çocuktur ve kendisine Tosuncuk şeklinde hitap edilmesini istemektedir. Nuri'nin babası Doktor Mehmet ise çok değişik bir adamdır. “Hiç diğer adamlar gibi değildi. Hep evinde durur, sokağa çıktığında gördüklerine selam vermez, onları hiç görmemiş gibi davranır. Bakışları hep ileriye doğru ve donuktu. Sanki çevredeki insanlar, ağaçlara, arabalara, evlere değil de başka şeylere bakıyor; bir başka dünyada geziyor gibiydi” (Kallimci, 2006, s.17).

Mehmet Bey'in bu davranışları Alilerin evinde de konu olur. Ali, Mehmet Bey için “Bir Garip Doktor” demektedir. Ali'nin Nuri'den aldığı bilgilere göre Mehmet Bey'in buraya taşınmadan da böyle olduğunu öğrenir. Çocuklar Doktor Mehmet Bey'deki gizemli hali merak edip bir gün doktoru gizlice takip etmeyi isterler. Planları gece ‘Çocuk tiyatrosuna gideceğiz.’ yalanı ile evden ayrılıp, kimse görmeden Tosuncukların evine girip, Mehmet

Bey'i izlemektir. Tosuncuk ile Ali çalışma odasında gizlenip, doktoru beklerken Ali'nin evinde çocukların yalanını ortaya çıkaracak gelişmeler yaşanır. Sedat Bey de çocukların gittiği tiyatroya gitmek ister. Bu fikrini hanımına sunup, hanımı da kabul edince vakit kaybetmeden hazırlanıp tiyatronun yapılacağı salonun yolunu tutarlar. İki aile de çocuklarının tiyatroya gitmediklerini anladıklarında endişelenirler. Çocuklar bütün bu olanlardan habersiz Mehmet Bey'in çalışma odasında gizlenmektedirler. Doktor çalışma odasına gelir. Çocuklar görünme korkusuyla doktoru izlemektedirler. Doktor önce çeşitli aletlerle uğraşır sonra da bir kabloyu hem televizyona hem de az önce oluşturduğu yeni cihaza bağlar. Sonra televizyonun karşısına bir sandalye çeker, televizyonu açar. Yeni cihazı kafasına yerleştirip, cihazın üzerindeki metali hafif kaydırıp televizyona bakar. Belli ki bir şey bekliyordu ama televizyon da yalnızca kırık çizgiler vardır. Doktor hoşnut kalmayıp her şeyi öylece bırakır ve odayı terk eder.

Ertesi günü çocuklar planlarını biraz değiştirerek doktoru gündüz izlemeyi planlarlar. O gün öğleden sonra vakit kaybetmeden doktorun odasına girerler ve eski yerlerini alarak doktoru beklerler. Televizyonun ekranında önce geçen geceki gibi kırık çizgiler, sonra bulanık bir görüntü, en sonunda da net bir görüntü oluşur. Ekranda Doktor Bey vardır. Doktor çok neşeli bir şekilde başarılı çıkan deneyinde kullandığı malzemeleri bir kutuya özenle yerleştirir. Çocuklar çok şaşırır ve sevinçle saklandıkları yerden çıkarlar. Ali'nin Mehmet Bey için düşündüğü "Bir Garip Doktor", "Bir Mucit Doktor" a döner. Yaptığı icat Doktor Bey'de büyük değişikliklere neden olur. Artık sokakta gördükleriyle selamlaşmakta ve şakalaşmaktadır. Tüm mahalle buna çok sevinir, hele Sedat Bey ise çok şaşırır, neyin değiştiğine bir türlü akıl sır erdiremez.

Birkaç gün sonra Tosuncuk ile Ali bahçede Tosuncuk'un tatlı köpeği Fındık ile oynarlarken Ali'nin aklına bir soru takılıyor: 'Köpeklerde düşünür mü?' Çocuklar yanlarında Fındık gizlice çalışma odasına girerler. Ali, doktorun dün çekmeceye koyduğu kutuyu özenle çıkarır. Her şey hazırdır yapacakları tek şey Fındık gürültü yapmasın diye onun başını okşamak ve cihazı yavaşça köpeğin başına geçirmektir. Çocukların deneyi de boşa çıkmaz, çocuklar da başarıya ulaşırlar. Bunun sevinci ile biraz gürültü yaptıkları, doktorun odaya girip onlara baktığını hiç fark etmezler. Çocuklar çok üzgün ve mahcuplardır.

Bu olaydan birkaç gün sonra doktor yanlarına gelir ve muayenehanesine gelmelerini, bir de Fındık'ı da getirmelerini söyler. Muayenehaneye geldiklerinde Sedat Bey'in heyecanlı bir biçimde çocukları beklediklerini görürler. Küçük bir toplantı salonuna girerler. Her iki aile de kendilerine gösterilen yerlere oturup beklemeye başlarlar. Vali'nin de bulunduğu bu

organizasyonun icadın tanıtımı için yapıldığını anlarlar. Mehmet Bey konuşmasında küçük mucitlerin küçük yaramazlığına da değinmeden geçmez. Mehmet Bey lafı fazla uzatmayarak yeni buluşunu halka tanıtmaya geçer. Yapılan röportajların birinde Ali, Mehmet Bey'in yeni bir çalışmaya başlayacağını, bu çalışmanın da rüyalar hakkında olacağını söylediğini duyar. Demek o "Bir Garip Doktor" geri gelecekti. Oysaki herkes –özellikle de Ali ve Sedat Bey-doktorun bu halini daha çok severler. Ama burada yeni bir icat söz konusudur. Bu yüzden herkes doktora alışmak zorunda kalacaktır.

Kişiler

Ali

Beşinci sınıfa geçen Ali, meraklı heyecanlı ve arkadaş canlısı bir çocuktur. Yeni taşınan komşularının çocuğu Nuri ile yakın bir arkadaşlık kurar. Ali kitap okumayı seven, notları yüksek başarılı bir öğrencidir. Romandaki başkarakterlerden biri olup heyecanı ve merakı yüzünden roman boyunca başlarına pek çok iş gelmektedir.

Nuri

Doktor Mehmet Bey'in oğludur. Babası gibi şişman, yuvarlak yüzlü, sevimli bir çocuktur. Derslerinde başarılı, çalışkan beşinci sınıf öğrencisidir. Amatör sayılmayacak derecede bağlama çalıp türkü söyler. Buna rağmen kendisiyle övünmeyi sevmeyen, utangaç ama kendiyile barışık bir çocuktur.

Geldiğimiz şehirde arkadaşlarım beni adımla çağırma zardı. Adım orada unutulmuştu. Bana ne derlerdi bilir misin?

Bilemem.

Tosuncuk... Bana Tosuncuk derlerdi

Kızmaz mıydın?

Niçin kızayım? Şişman tostoparlak biriyim. Hem annem, babam bile böyle çağırırlar beni. (s. 15).

Doktor Mehmet Bey

İki yıldır üzerinde çalıştığı icat nedeniyle oldukça dalgın ve çevresindekilere soğuk davranan ama özünde iyi bir insandır. Kafası hep icadında olduğu için diğer insanlarla pek ilgilenmez bu yüzden onun kötü bir insan olduğunu düşünölmektedirler. İcadını

tamamladıktan sonra artık eski haline geri dönmüş çevresindekilere samimi davranmaya başlamıştır.

Sedat Bey

Ali'nin babasıdır. Evlerinin neşe kaynağıdır. Sedat Bey yaptığı konuşmalarla evlerine hep neşe katar.

Asuman Hanım

Ali'nin annesidir.

Meral hanım

Nuri'nin annesidir.

İyiler ve kötüler

Romanda kötü karakter yoktur. Yalnızca doktorun icadı üzerinde kafa yorması ve aklının hep icadında olması onu diğer insanlara karşı soğuk görünmesine sebep olmuş ve çevresindekiler tarafından pek hoş karşılanmamıştır. Dalgın ve samimiyetsiz olmasından dolayı önce onun kötü biri olduğunu düşünmüşlerdir. Ancak icadını açıkladıktan sonra artık eski haline dönmüştür. İnsanlar onun aslında iyi biri olduğunu anlamışlardır.

Romanın içeriği ve eğitsel boyutu

Komşuluk

Türk toplum yapısında önemli unsurlardan birisi de komşuluk ilişkileridir. Büyük şehirlerin apartman kültürü içerisinde yavaş yavaş azalmaya başlayan sıkı komşuluk ilişkileri kitapta yoktur. Aksine kitapta komşuluk ilişkileri üzerine oldukça fazla bir şekilde durulmuştur. Kitapta komşuluk birincil ilişkiler içerisinde değerlendirilmektedir.

Bitişimizdeki evi satın alanlar niye taşınmadılar, neden bu kadar geciktiler? Annemin son bir aydır söylediği, ağzından en çok duyduğumuz bu sözlerdi. Bu soruları hergün birkaç defa duyuyorum...(Kallıncı, 2006, s. 7).

...Hele annem Ebru öğretmenle kardeş gibi kaynaşmıştı. Yemekleri pişirirken mutfak pencerelerinden karşılıklı sohbet ederler, demledikleri çayı yalnız içmezlerdi. Vakitli vakitsiz girilip çıkılan, tatlı sohbetlerin yapıldığı ev...(Kallıncı, 2006, s. 8).

Bilimsel buluşlar

Bilimsel buluşlar uzun çalışmalar sonucunda ortaya çıkan ve insanoğlunun hayatını kolaylaştıran yeniliklerdir. Ulaşılan her bilgi, icat edilen her araç uzun meşakkatli bir

çalışmanın sonucunda ortaya çıkmaktadır. Yazarın çocuklara kitapta vermeye çalıştığı mesajlardan birisi de budur. Elimizdeki telefonlar, evimizdeki televizyonlar, bilgisayarlar hepsi çok uzun çalışmalar sonucunda oraya çıkmıştır.

Yalancılık

Romanda insanları zor durumda bırakan, insanın güvenilirliğini kaybettiren kusurlardan biri olan yalan söyleme iletisi üzerinde durulmuştur. Her ne sebeple olursa olsun yalan söylemenin insana bir şey kazandırmayacağını ve söylenen her yalanın mutlaka ortaya çıkacağı ve sonucunda bir tepki alınacağı iletisi verilmeye çalışılmıştır.

“Yalan söylemek, arkadaşımı da yalan söylemeye mecbur etmiş olmak beni de üzüyordu...” (Kallimci, 2006, s. 37).

“Yalnız annem bir iki söylendi dedi. Bu güne kadar senden görmediğim bir davranış sergiledin ’diye sitem etti” (Kallimci, 2006, s. 46).

Beni de babam azarladı, dedim. Kocaman adamlarsınız, madem tiyatroya gitmeyeceksiniz, telefonla arayıp bilgi verebilirdiniz; size bu davranışı yakıştıramadım’ dedi (Kallimci, 2006, s. 47).

Asosyallik

Kalabalık ortamlarda bulunmayı sevmeyen, insanlardan uzak kalmayı tercih edip çok fazla konuşmayan kişiler toplum içerisinde yadırganmaktadırlar. Kitapta bu durumda olan insanlar için yapılan eleştirilerden önce o insanları tanımak gerektiği iletisi verilmektedir.

“Doktor Mehmet amca ise yanımdan geçerken diğer amcalardan değişik bir sergiliyordu. Biz çocuklar, o gelirken oyunu bırakıp kenara çekilirdik. Mehmet amca, bizleri görmüyormuş gibi geçip giderdi. Bakışları hep ileriye doğru ve donuktu. Sanki çevredeki insanlara, ağaçlara, arabalara, evlere değil de başka şeylere bakıyor; bir başka dünyada geziyor gibiydi.” (Kallimci, 2006, s. 17).

“Yaptığı icat doktor amcada büyük değişiklikle sebep olmuştu. Sanki o güne kadar başka bir gezegende dünyaya, aramıza dönmüştü. Artık sokakta dalgın yürümüyordu. Gördükleriyle selamlaşıyor, onların hal ve hatırlarını soruyordu...” (Kallimci, 2006, s. 52).

Başarılı olma

Başarılı olmak için yaptığımız işlerde karşımıza ne kadar güçlük çıkarsa çıksın yılmamak gerektiği iletisi yazarın çocuklara vermek istediği bir başka mesajdır.

Arkadaşlık

Arkadaşlık ilişkileri çocuk edebiyatı ürünlerinde, yazarların en çok değindiği konulardan biridir. Arkadaş, çocuğun dünyasında bitmek tükenmek bilmeyen oyun ihtiyacının en önemli unsurudur. Yaşadığı büyüdüğü ortamlarda sağlıklı arkadaş veya arkadaş grubu oluşturamayan çocuklar zaman içerisinde kendine en yakın dost ve arkadaş olarak televizyon ve televizyonlardaki karakterleri seçmektedir. Bu durum çocuğun yavaş yavaş sosyal ortamlardan kendisini çekmesine yol açmaktadır. Hasan Kallimci diğer romanlarında olduğu gibi bu romanında da arkadaşlık ilişkileri üzerine oldukça fazla durmuştur.

Kendini beğenme, övünme

Kendini beğenme ve yaptığı işlerle övünme hem büyükler için hem de küçükler için toplumda hoş karşılanmayan, istenilmeyen özelliklerdendir. Romanda Nuri, ders notlarını söylerken, bağlama çalıp türkü söylerken vermiş olduğu cevaplarla hep bir mütevazılık örneği göstermektedir. Ali, Nuri'nin hareketleri ve cevaplarından sürekli olarak kendine bir şey çıkartmakta ve okuyucuya mesajlar vermektedir.

“Nuri'nin dersler arasının nasıl olduğunu merak ediyordum. Birlikte aynı sırada oturacağım arkadaşımın tembel birisi olması hoşuma gitmezdi.

Karnen, notların nasıldı? Diye sordum.

-“İyi” demekle yetindi.

Baktım bu konuda konuşmayacak, üzerine gittim.

-“Söylesene canım, kaç pekiyi, kaç tane iyi, kaç orta var?”

Mahcup bir ifade ile :-Hepsi pekiyi, dedi” (Kallimci, 2006, s.14)

O an Tosuncuğu bir kere daha takdir ettim. İyi denebilecek seviyede bağlama çalmasına rağmen bu becerisini hiç belli etmemişti. Başka bir çocuk olsa daha tanıştığımız ilk günde övünmeye başlar! Bak ben neler çalabiliyorum, derdi (Kallimci, 2006, s. 24).

Zaman, çevre ve olay örgüsü

Yetmiş altı sayfalık roman toplam on üç bölümden oluşuyor. Romanın zaman dilimi yaz mevsimidir. Mekân olarak Ali ve ailesinin oturduğu mahalle, Alilerin evi, Nurilerin evi, Doktorun çalışma odası, Doktorun muayenehanesidir. Roman Alilerin evinde, Ali ve ailesinin yeni taşınacak komşuları hakkında birbirleri ile konuşmaları ile başlar. İlk önce Ali'yi, annesini ve babasını tanıyoruz. Onların konuşmalarında karşılarındaki eve yeni komşularının taşınacağını öğreniyoruz. Komşularının çok iyi insanlar olduğunu ama Doktor Mehmet Bey'in çok değişik karakterde bir insan olduğu zamanla anlaşılıyor. Mehmet Bey'in neden

böyle dalgın ve durgun olduğunu çocuklar öğrenmek isterler. Bir plan yapıp Doktor Mehmet Bey'i izlerler. Aradıkları cevapların peşinde koşan çocuklar ilginç bir maceranın içine girerler.

Sunuş biçimi ve anlatım durumu

Roman 1. kişili anlatımla yazılmıştır. Olaylar Ali'nin ağzından dile getirilmiştir. Betimleme, karşılıklı konuşma, öyküleme gibi sunuş biçimleri kullanılmıştır. Geriye dönüş tekniği dediğimiz, yaşanmakta olan zamandan kopuşlar yok. Bir Garip Doktor'da diyalog dökümü diğer romanlarda olduğu gibi oldukça fazladır. Bir Garip Doktor'da iç konuşmalar yok denecek kadar azdır. Sadece bir iki yerde Ali'nin düşüncelerine yer verilmiştir.

Tablo 3

Bir Garip Doktor Diyalog Dökümü

Toplam sayfa sayısı	76 sayfa
Diyalog bulunan sayfa sayısı	48 sayfa
Diyalog bulunmayan sayfa sayısı	28 sayfa
En kısa diyalog	1 sözcük
En uzun diyalog	130sözcük

Elif Abla

İlk baskısı 2002 yılında Tutibay Yayınları (Ankara) tarafından, ikincisi baskısı 2006 yılında Hikmet Neşriyat (İstanbul) tarafından basılmıştır. Hasan Kallımcı'nın yarı bilim kurgu tarzında yazmış olduğu roman doksan iki sayfadan oluşmaktadır.

Özet

Elif, başarılı, saygılı, zeki ve sakin olduğu için öğretmenleri ve arkadaşları tarafından sevilen bir öğrencidir. Arkadaşları arasında çok zeki olduğu belli olan Elif Abla, okul müdürü ve öğretmeni tarafından sürekli takip edilen, ilgi alanları hakkında rapor tutulan bir öğrencidir.

Okulunu bitirip bir üst kademeye geçeceği zaman, okul müdürünün verdiği bir haber ile sevin sin mi üzülün mü bilemez. Çünkü okul müdürü ve yanındaki Milli Eğitim Bakanlığı'ndan gelen Yusuf Bey, Elif gibi zeki öğrencilerin olduğu, onlar için özel yapılmış, Ankara'daki okula gitmesini teklif ederler. İlkokul öğretmeni ve arkadaşlarından ayrılacağı için üzülürken, ailesinden ayrılma üzüntüsü de eklenir.

Elif kampta tanıştığı ve çok yakın arkadaşı olan Nurcan ile birlikte Ankara'daki okullarının ses mühendisliği bölümünü kazanır. Burada Prof. Enver Bey ile birlikte ses

cihazlarını kullanarak, atmosferin içerisine girerek tarihin derinliklerine inen kahramanlarımız, tarihimize yön vermiş büyük izler bırakmış Orhun abidelerini yazan Yolug Tigin'in sesine, Malazgirt savaşı öncesinde Sultan Alparslan'ın yaptığı konuşmalara ulaşırlar. Ayrıca Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey'in, oğlu Orhan'a nasihat eden konuşmalarına da ulaşan Elif son olarak Veda Hutbesini okuyan Hz. Muhammet'in sesine ulaşır. Elif Abla tarihteki diğer liderlerimizin seslerine de ulaşarak hepsini bir kitap haline getirir.

Kişiler

Elif Abla

Kitaptaki ana karakterlerden biridir. Küçük bir kasabada yaşayan sevimli, saygılı, başarılı ve zeki bir kızdır. Ayrıca ilime karşı büyük bir ilgisi vardır. O herkesin Elif Ablasıdır. Öğretmenleri, ailesi, arkadaşları herkes ona Elif abla diye sesleniyorlar. Çevresine büyüklerine karşı saygılı bir bireydir. Araştırmayı seven, sorumluluğunun farkında olan ve oldukça meraklı, yaşından olgun bir kızdır Elif.

Herkes ona Elif Abla demektedir.

“Okulda, evde, mahallede bana herkes ‘Elif Abla ‘ derdi. Önce evde babam bana böyle seslenmeye başlamış, sonra annem. Benim ablalığım, evden mahalleye taşmış, oradan seslendiği, ufak yapılı bir kız idim...” (s.10).

Ayrıca kitaptaki olayları anlatan kişidir. Elif Abla üstün zekâlı, başarılı bir öğrenci olduğu için anasınıfından bu yana öğretmenleri tarafından takip edilen bir öğrencidir. Ailesinin de onayıyla Ankara ‘da ki özel okula gider ve orada arkadaşı Nurcan’la ses mühendisliği bölümüne alınır ve orada çalışmalar yaparlar.

Ailesine özellikle ninesine çok düşkündür Elif. Onları çok sever. Ayrıca Elif fen konularını ve şiir okumayı çok sever.

Nurcan

Elif ile birlikte kitaptaki ana karakter olarak yerini almıştır. Elif, Nurcan’la yaz tatilindeki kampta tanışır ve okul başladığında da arkadaşlıkları devam eder. İlgi alanları aynı olduğu için birlikte çok güzel ve ilginç olaylara şahit olurlar. Beraber ses mühendisliği bölümüne alınırlar ve orada çok önemli kişilerin seslerini ele geçirirler.

Fatma

Elif ‘in yaz tatilindeki kampta ilk oda arkadaşıdır. Fakat sonra odaları ayrılır. Çünkü Fatma insan davranışları üzerinde yoğunlaşırken, Elif daha çok fen alanına ilgi duymaktadır. Anlaşamadıklarını Elif’in uzman öğretmenine anlatmasıyla odaları ayrılır ve Fatma yerine Elif’in yanına Nurcan gelir.

“Oda arkadaşım Fatma, iyi kızdı, hoş kızdı amma ilgilerimiz çok farklı yönlerde idi. Ben fen sahasına ilgi duyarken o insan davranışları üzerine bol bol konuşup canımı sıkıyordu. Benim konularımın da ara sıkıntı verdiğini görüyordum. Bir hafta onunla aynı odayı paylaştık. Sonunda meseleyi benimle ilgilenen uzmana anlatmaya karar verdim. ... (Kallimci, 2006,s.19).

Enver Bey

Ankara’daki özel okulda bulunan ses mühendisliği bölümünün başkanıdır. Aynı zamanda Elif ve Nurcan’la ilgilenen öğretmendir.

“-Yavrularım, diye devam etti profesör. Bugünden itibaren öğle sonralarını birlikte geçireceğiz. Ben ve arkadaşlarım sizleri ses bilgisi konusunda en üst seviyeye çıkaracağız. Sizleri yaptığımız deney ve araştırmalara katarak ilim yolunda gelişmenizi sağlayacağız. Öğretmeninizin az önce belirttiği gibi, sizler şimdi çıkarsınız. Zamanla işi biraz öğrenince kalfa olacaksınız. Yine zaman gelecek, burada, bu koltuklarda sizler hizmet vereceksiniz.”... (Kallimci, 2006,s.31).

Yusuf Bey: Milli Eğitim Bakanlığı’nda görevli uzmandır.

Ahmet Bican Bey: Enver Bey’in arkadaşıdır. Aynı zamanda Türk Dil Kurumu’nun (TDK) başkanıdır.

“Odamdan içeriye iki kişi girdi. Biri bölüm başkanımız Enver Bey idi. O, beni misafirimizle tanıştırdı.

-Profesör Ahmet Bican Bey... Türk Dil Kurumu başkanı. Yakaladığın konuşmaları dinlemeye gelmiş. Bu da bizim Elif ablamız.”... (Kallimci, 2006, s.73).

Elif’in aile ortamı

Romanda Elif’in aile ortamından sadece ninesi, babası ve annesinden bahsediliyor. Elif’in ninesi Elif’e küçüklüğünden beri bakan, Elif’i büyüten, aynı zamanda Elif’in çok sevdiği birisidir.

Annesi üç çocuk sahibi olan ve hayatı boyunca çalışmış olan ve bu yüzden Elif’e fazla ilgi gösteremeyen bir kadındır.

Babası yine annesi gibi çocuk sahibi olan ve hayatı boyunca çalıştığı için çocuklarına fazla ilgi gösteremeyen bir adamdır.

Romanın içeriği ve eğitsel boyutu

Türkçe ve ulus bilinci

Türkçe en eski zamanlardan beri var olan kadim bir dildir. Çocuklarımıza dil bilinci kazandırmak, Türkçenin söz varlığını ve zenginliğini çocuklara vermek önemlidir. Yazar bu konu ile ilgili iletilerini Atatürk'ün mesajı ile vermeye çalışmıştır.

-“ Türk Milletinin dili Türkçedir. Türk dili dünyada en güzel, en zengin, en kolay olabilecek dildir. Türk dili Türk milletinin için kutsal bir hazinedir. Türk dili Türk milletinin kalbidir, zihnidir.” (Kallimci, 2006, s.55).

Yazar Türk milletinin gücünü ve kudretini, hayat bakış açısını, bağımsızlık ve özgürlük üzerine düşüncelerini Atatürk'ün ağzından çocuklara ulaştırmaya çalışmıştır.

-“Türk kabiliyet ve kudretinin tarihteki başarıları meydana çıktıkça, bütün Türk çocukları kendileri için lazım olan atılım kaynağını tarihte bulacaklardır. Türk çocukları bu tarihten bağımsızlık fikrini kazanacaklar. O büyük başarıları düşünecekler, kendilerinin aynı kandan odluklarını düşünecekler ve bu kabiliyetle kimseye boyun eğmeyeceklerdir.” (Kallimci, 2006, s.55).

Çocuklara karşı şefkatli ve hoşgörülü olma

Çocukların tecrübesizlikten veya yeterli olgunluğa ulaşamamalarından kaynaklanan hatalı davranışları veya yanlışları karşısında yetişkinlerin verdiği tepkiler çok önemlidir. Bazen aşırı verilen bir tepki nedeniyle çocukların gelişimi olumsuz yönde etkilenebilir. Kitapta çocuklara karşı affedici ve şefkatli bir şekilde davranmayı, onları motive edecek şekilde yaklaşmayı yazar şu şekilde aktarmıştır.

Elif ve Nurcan televizyonun nasıl çalıştığını merak ederek televizyonu parçalarlar. Bunun üzerine kamptaki uzman onlara kızmamıştır. Sadece küçük bir ceza vermiştir.

“-Tamir etmişsiniz, dedi. Fakat biraz eksiginiz kalmış. Uzman, kabloyu prizden çekti. İkimize de gülerken baktı.

-Haydi, bakalım ustalar, yemekhaneye, dedi. Ellerinizi yıkayın. Biraz daha gecikerseniz yiyecek bir şey bulamayacak, aç kalacaksınız. Uzmanın gülümsemesi bizi rahatlatmıştı amma ortada bir gerçek vardı, televizyonu bozmuştuk. Biraz merak biraz da korkuyla bakışarak yemekhaneye doğru giderken uzmanımız yüreğimize su serpti.

-Korkmayın ustalar. Bugün hemen yeni bir televizyon getirir, odanıza koyarız. Sizden tek istediğimiz, yenisini tamir etmeye kalkmamanızdır; tamam mı?

-Bize ceza vermeyecek misiniz? , dedim.

-Suç cezasız kalmaz, dedi. Bugün size deniz yasak...”(Kallimci, 2006, s. 21-22).

Devletin başarılı çocuklara sahip çıkması

Sosyal devlet olmanın pek çok aşaması ve unsuru vardır. Bunlardan biri de çocukların eğitim-öğretim hayatlarının iyileştirilmesidir. Çocuklarda var olan yeteneklerin keşfedilmesi ve onların doğru alanlara yönlendirilmesi de ayrıca bir öneme sahiptir. Bu konuda da öğretmenlere önemli görevler düşmektedir.

“İlginize teşekkür ederim Yusuf Bey dedi. Teklifiniz hepimizi dedi. Teklifiniz hepimizi sevindirdi. Devletin çocuğumuza sahip çıkarak onu yetiştirme teklifine hayır diyemeyiz. Ben babası olarak kabul ediyorum. “ (Kallimci, 2006,s. 14).

-“Çalışkandım, araştıracıydım, kitap kurdu bir öğrenciydim. Arkadaşlarımdan önde olduğumu biliyordum amma Bakanlık tarafından takip edildiğimden habersizdim. Öğretmenim de bugüne kadar tek kelime söylememişti.” (Kallimci, 2006, s.12).

Aile içi demokrasi

Aileler kararları, aile bireyleriyle birlikte aldıklarında, mutabık kaldıklarında sonuçlar daha olumlu bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Belirli bir yaşa gelindiğinde alınan kararlarda çocuklara da fikirlerinin sorulması veya çocuklar üzerinde hakkı olan bireylere de söz hakkı verilmesi önemli bir durumdur.

-“Annesi ve ninesine de soralım. Bakalım onlar ne diyecekler?

-“Ya sen ne diyorsun ana? dedi. Elif’in üzerinde bizden daha çok senin hakkın var. Bizler çalıştık, sen evde kalarak ona yıllarca baktın.” (Kallimci, 2006, s.15).

Hasan Kallimci çocukların okuması düzgün eğitim alması konunu sadece bu romanda ele almamıştır. Okumak istiyorum romanında da ele alınıp işlenmiştir.

Aile Sevgisi

Aile fertlerin bir arada olması çok önemlidir. Aile bağları güçlü olan toplumların birlik ve beraberlikleri daha güçlü olmaktadır. Yazar aile sevgisini aile içerisindeki birlik ve beraberliği iyi ve güzel günlerde beraber olmak gerektiğini her fırsatta dile getirmektedir. Elif, özel okulda okuması için Ankara’ya giderken ailesini ne kadar çok sevdiğini anlatmıştır.

“Ninem, benim canım ninem, önünde duranların çekilmesiyle yanıma geliverdi. Yanında annem, babam ve kardeşlerim de vardı. Bir daha şaşırdım. Benim için bir sürpriz, çalışma odası verilerek bir açılış yapılması idi. Bir diğer sürpriz de bu törene aile fertlerimizin davet edilmeleri idi. Nineme, aile fertlerime sarıldım; onları öptüm. Bu arada bendeki duygu yoğunluğu, gözlerimi yaşartmıştı. Silmeye ve gizlemeye ihtiyaç duymadım.” (Kallimci, 2006, s.63)

Yurt Sevgisi

Kitapta, yazar aynı zamanda yurt sevgisini de işlemiş. Elif ‘in ailesinin ve Elif ‘in yurduna, milletine olan sevgisi de anlatılmış.

“Yusuf Bey, yeniden konuşmaya başladı;

-Ülkemizin ve milletimizin iyi yetiştirilmiş, akıllı insanlara ihtiyacı var. Sizler, bu ülkenin geleceğisiniz...” (Kallimci, 2006, s.12-13).

“Sevinçten uçacak gibiydim. Ben zaten okumak, okumak, okumak istiyordum. Kendime, aileme, milletime, ülkeme faydalı biri olmak istiyordum...” (s.13).

“-Torunum büyük adam olsun istemez miyim? , dedi. Dayılarım Çanakkale ‘de bu vatan için şehit düştüler. Babam İstiklal Savaşı’ndan dönemedi. Vatan için şehitler vermiş bir insan, torununun okuyup yetişmesini; devlet için faydalı bir insan olmasını istemez mi? .” (Kallimci, 2006,s.15).

Zaman, çevre ve olay örgüsü

Seksen yedi sayfalık olan roman, her bölümü küçük bir öykü uzunluğunda, toplam on üç bölümden oluşuyor. Akademik hayatta başarılı olan Elif, milli eğitim yetkilileri tarafından takip edilmektedir. Okulların kapanacağı bir zamanda bir yaz kampına davet edilen Elif’i sonraki zamanda ses mühendisliği bölümünü kazanır ve atmosferdeki sesleri bulan bir makine geliştirir. Olaylar bu icattan sonra daha da ilginç hale gelir. Uzaydaki önemli kişilerin seslerini bulan Elif, sesleri nasıl depolayacağını araştırmaktadır.

Sunuş biçimi ve anlatım durumu

Roman birinci kişi anlatımla yazılmıştır. Romanda betimleme, öyküleme, konuşma (diyalog) sunuş biçimleri en çok başvurulan sunuş biçimleridir. Çok kısa olan iç konuşmalara da rastlayabiliyoruz. Romanda betimlemeye oldukça yer verilmiştir. “Büyükçe bir masanın arkasında oturan, gözlüklü, şişman ve saçları dökük kişi, bizi görünce ayağa kalktı.

Dudaklarına ve yüzüne yayılan tebessüm tombulluğu ile birlikte çok sevimli bile görünüm verdi.”

Romanda en çok başvurulan sunuş biçimi karşılıklı konuşmalardır.

“-Yürü kız, dedi. Niçin öyle durakladın? Ne düşünüyordun? Bak, öğretmenimiz gidiyor.

-Bizi ses mühendisi yapacaklar, dedim yavaşça. Mesleğe ilk adımımızı atıyoruz sanırım. O sebeple kapıda bir besmele çektim.

-Ben unutmuşum, dedi Nurcan.

Tablo 4

Elif Abla Diyalog Dökümü

Toplam sayfa sayısı	92 sayfa
Diyalog bulunan sayfa sayısı	56 sayfa
Diyalog bulunmayan sayfa sayısı	31 sayfa
En kısa diyalog	1 sözcük
En uzun diyalog	32sözcük

Küçük Kaykaycılar

Roman Hasan Kallimci tarafından yazılmıştır. Birinci baskısı 2002 yılında, ikincisi baskısı 2006 yılında Hikmet Neşriyat (İstanbul) tarafından basılmıştır. Roman 95 sayfadan oluşmaktadır. Orhun Kara tarafından resimlendirilmiştir.

Özet

Hasan Kallimci'nin bu romanında çocukların en büyük eğlence ve yeşille buluşma alanları olan parklar romanın konusunu oluşturur. Nevzat, Orhan, Ertuğrul, Dilek ve Aynur çok yakın arkadaş grubudur. Bir gün Dilek'in babası Dilek'e bir kaykay alır. Çocuklar kaykayı çok sever ve hep birlikte dileğin kaykayına sırayla binerler. Daha sonra Nevzat, Orhan, Ertuğrul ve Aynur'a da kaykay alınır. Her şey o zaman başlar. Önceden sürekli parkta olan, oyunlar oynayan grup, artık parka uğramaz olurlar. Cadde ve sokaklarda kaykaylarıyla gezerler. Bir gün parka uğradıklarında daha önce fark etmedikleri biri durumu fark ederler. Parkları pislikten âdete bir çöplüğe dönüşmüştür. Ne yapacaklarını düşünürken önce bir grup olmaları gerektiğini sonra bu soruna hep birlikte çözümler üretebileceklerini düşünürler. Gruplarının adını küçük kaykaycılar koyarlar. Başkan olarak Aynur'u sekreter olarak ise Nevzat'ı seçerler. Küçük kaykaycılar grubu bu şekilde oluşur. Eve gittiklerinde parkın durumunu anlatıp büyüklerinden yardım isterler. Anne ve babaların da yardımıyla parklarını temizlerler. Çöplerin parktan kaldırılması işi içinde belediye başkanı ile görüşürler. Başkan

bu durumu yerel basına da haber verir ve göstermiş oldukları duyarlılıktan dolayı küçük kaykaycılara teşekkür eder ve tüm yerel basın karşısında çocuklara bir plaket verir.

Kişiler

Nevzat

Biraz topluca ve şakacı; Orhan zayıf ve kısa boyludur. Ertuğrul, biraz alıngan; Dilek, biraz övüngendir. Aynur ise çevresiyle uyumlu ve hayatla barışık birisidir.

Ertuğrul

Alıngan birisidir. Aynı zamanda da arkadaşları arasında çok sevilir ve insanlara yardım etmeyi çok sever. Parktaki çim ekme işini Ertuğrul yapar.

Dilek'in Babası: Zengin bir iş adamıdır. İnşaat sektöründe çalışmaktadır. Dilek'in babası parktaki onarım işinde beton dökme işini kabul eder. Para almadan bu işi yapar, yardım sever birisidir.

Osman

Nevzat'ın babası parktaki potaların tamirini üstlenmiştir. Osman demircidir. Osman yardımsever birisidir. Potayı tamir ederken gerekli olan elektriği Zehra Teyze'den alırlar. Beton dökme işleminde gerekli olan suyu da Zehra Teyze' den tenim ederler. Zehra Teyzenin evi parkın yanındadır. Zehra Teyze elinden geldiğince yardımcı olur.

Orhan

Fiziksel olarak kısa boylu ve zayıftır.

Aynur

Çok soru soran, dikkatli iyi bir kızdır. Küçük kaykaycılarının başkanıdır.

Zehra Teyze

Çocuklara yardım eden diğer karakterdir. Evinden elektrik çekilmesine izin vermiştir. Yine inşaat çalışmalarında gerekli olan suyun kendi evinden vermiştir.

Belediye Başkanı

Çocukların çalışmalarında yardımcı olmuştur.

Romanın içeriği ve eğitsel boyutu

Doğa sevgisi ve çevreye duyarlılık

Çevre kirliliği insanoğlunun kaygılanması, çözüm bulması gereken bir problemlerden birisidir. Hasan Kallimci bu romanında çocukların ilgisini ve dikkatini çevre ve temizlik konusuna çekerek bir farkındalık oluşturmaya çalışmıştır. Bu konu günümüz çocuk edebiyatı ürünlerinde de oldukça sık bir şekilde çocuk edebiyatı yazarlarının da ele aldığı bir konudur. Çocuktaki çevre bilincinin geliştirilmesinde çocuk edebiyatı ürünlerinin önemini farkında olan pek çok yazarımız bu konu hakkında eserler vermişlerdir. Mustafa Ruhi Şirin, Nur İçöz, Gülsüm Cengiz, Ülkü Tamer, Ayla Çınaroğlu, Erdal Öz, Oğuz Tansel gibi yazarlar masal türlerinde, Gülten Dayıoğlu Parbat dağının Esrarı romanında, Çetin Öner; Mavi Kuşu Gören Var mı, Demirtaş Ceyhun; Ada'nın Kuşu adlı eserlerinde çevre konusunu işleyerek bu konu hakkında çocuk zihninde bir çevre binci oluşturmaya çalışmışlardır.

-‘Büyükler kadar çocuklarda suçlu dedi, Ertuğrul. Kaldırımlara dikkat ediyorum. Yerler, çikolata bisküvi gibi yiyecek kaplarıyla dolu. Bu tür yiyecekleri alan çocuklar, poşetleri kaldırımlara atıyorlar. Çöp kutusunu görmeyip de kaldırımlara atan çocukların hiç mi suçu yok’ (Kallimci, 2006, s.18).

- Burası bir çocuk parkı gibi değildi dedim. Kâğıtlar, Taşlar, poşetler hatta cam kırıkları ile doluydu. Adeta bir çöplük gibiydi...’ (Kallimci, 2006, s. 56).

Türkçe kullanma bilinci

Günümüz Türkçesi çok çeşitli sebeplerden dolayı yozlaşmaya ve yabancılaşmaya açık durumdadır. Yazar bu konuya örtük bir şekilde değinmiştir. Ertuğrul ve Orhan'ın “scooter” yazısını “skutır” diye okumasını Aynur'un babasının doğru bulmaması ve buna Türkçe karşılık bularak ‘kaykay’ demesi kitabın eğitsel boyutu bakımından önemli bir yere sahiptir. Türkçenin yabancı kelimelerle yabancılaşmasının yanlış olduğunu, istenirse yeni sözcükler türetilbileceğini yazar okurlarına aktarmak istemiştir.

Toplumsal ilişki ve nezaket kuralları

Yazar bu konu üzerinde sıkça durmuş ve bunu eserin bir kısmında işleyip bırakmamıştır. Teşekkür etmeden, sabretmeden, alçakgönüllü olmaktan, bayanlara öncelik tanımaktan sıkça bahsetmiştir. Eserde bu konu ile ilgili göze çarpan bazı cümleler şunlardır:

‘Medeniyetsiz! Bayanlara öncelik verileceğini bilmiyor musun?’ (Kallimci, 2006, s. 10).

‘Osman Amca parkımızın oyun araçlarına kaynak yaptı. Bize elektrik verdiniz. Bu sebepten dolayı teşekkür ederiz Zehra Teyze (Kallimci, 2006, s. 66).

Yazar özellikle bu konuyu işlemiştir. Kitabın tamamına bakıldığında yapılan her iş sonrası teşekkür etmeyi ihmal etmemiştir. Genel olarak bakıldığında ise toplumsal ilişki ve nezaket kurallarına her bölümde değinmiştir.

Demokrasi kavramı

Yazar demokrasi ve oy kullanımına da değinmiştir. Küçük kaykaycıların başkanı ve sekreteri seçilirken herkesin aday olma özgürlüğünün olduğunu ve bireylerin istediği kişiye oy verme hakkına sahip olduğunu anlatmıştır.

‘Olmaz diye karşı çıktı Orhan. Seçim yapmalıyız. O zaman demokrasiyi uygulamış oluruz. Herkes adayını belirlesin. İsteyen kendini aday gösterebilir.’ (Kallimci, 2006, s. 32).

Paylaşma kavramı: Yazarın değindiği diğer bir konuda arkadaşlarımızla birlikte yaşama ve paylaşma konusudur. Günümüz çocuklarını en büyük problemlerinden biri de benmerkezcilik ve eşyalarını paylaşmama sorunudur. Yazar bu konu hakkında da mesajlarıyla çocuklara ulaşmaya çalışmıştır.

‘Kıskanma Ertuğrul dedi. Göreceksin kız biraz hevesini aldıktan sonra kaykayı bize verecektir. “siz de binin” diyecektir.’ (Kallimci, 2006, s. 9).

Aile

Çocuk edebiyatı ürünlerinde karşımıza çıkan konulardan biri de aile kavramıdır. Aile kavramı yazarlar tarafından çok değişik şekillerde ele alınmıştır. Kimi yazarlar boşanmayı, kimi yazarlar otoriter tutum ve davranışları, kimi yazarlarda hoşgörüyü, koruma ve kollayıcıları, ilgisizliği, anne-baba ve çocuk arasındaki çatışma gibi konuları ele almışlardır. Gülten Dayıoğlu’nun Fadiş, Nur İçöz’ün Dönemeç, Sevim Ak’ın Vanilya Kokulu Mektuplar ve Hidayet Karakuş’un Annemin Mektupları adlı yapıtlarında boşanma, ayrılık ya da terk gibi konulardan aile bütünlüğünün bozulması ele alınmıştır.

Hasan Kallimci bu eserinde anne-babanın tutum ve davranışı, çocuklarını destekleyen, teşvik eden, heveslendiren bir ebeveyn olarak ele almıştır.

-‘Annem de babam gibi çalışmalarımızı beğenen ve bizi öven sözler söyledi...(Kallimci, 2006, s. 29).

-‘Biliyorsunuz babam demirci. Salıncak zincirini, kaydırak saçlarını kaynakla tutturacak. Basketbol pota çemberlerini yaparak yerlerine takacak. Babam – pota fileleri de benden olsun, dedi’ (Kallimci, 2006, s. 30).

Yardımseverlik

Yardımseverliğe ve imece usulüne üzerinde durulan bir başka iletidir. Çocuklara romanın pek çok yerinde iyilik etmenin güzelliği vurgulanmıştır. Eserde, Zehra Teyzenin evinden, park için elektrik ve su kullanmalarına izin vermesi beton iz yapmasın diye beklemesi ve teşekkür ettiklerinde çok alçakgönüllü davranması çocuklara örnek olacak davranışlardır.

Osman Amcanın, Recep Amcanın, Ziraat mühendisi Beyin karşılık beklemeden, kendi işlerini bırakarak parkın işleri ile ilgilenmeleri ve başlarına ne gelirse gelsin sözünden dönmeleri çocuklar için örnektir.

-‘Babamın tanıdığı bir ziraat mühendisi varmış. Babam onunla konuşacak. – sanırım teklifi kabul eder, beni kırmaz dedi. (Kallimci, 2006, s. 35).

- ‘Dilek arkadaşımızın babası yardım edecek. Parktaki araçların ve bankların boya işini yapacak’ (Kallimci, 2006, s. 36).

Zaman, çevre ve olay örgüsü

Roman doksan beş sayfa ve dokuz bölümden oluşmaktadır. Roman bir betimleme ile başlar. Romandaki dokuz bölüm birbiriyle konu devamlılığı bakımından, zaman ve mekân açısından birbirine bağlantılıdır. Yazar romanda tam bir zaman dilimi vermez fakat zaman kavramları verir. Çoğunlukla, sabah, akşamüzeri, gece diyerek zamanı belirtmeye çalışmıştır. Net bir zaman kavramı yoktur. Kitabın tek bir yerinde 23 Nisan 2003 tarihi geçer. Parkın ne kadar sürede yapıldığı belli değildir. Romanda olaylar Aynur’un ağzından aktarılmaktadır.

‘Sıcak günler, mahallede ne kadar çocuk varsa hepsini sokağa döktü. Hiç durur muyuz? Bizde diğer çocuklar gibi sokağa çıktık. Biz evleri çocuk parkının çevresinde bulunan beş arkadaşız: Nevzat, Ertuğrul, Orhan, Dilek ve ben Aynur.’ (Kallimci, 2006, s. 1).

Mekân kavramı da zaman gibi net değildir. Geçtiği şehir ilçe bilinmemektedir. Eserde sıkça geçen mekân isimleri; Fesleğen çocuk parkı, Zehra Teyzenin evi, belediye başkanının odası ve hastanedir. Yazar kısa betimlemelerle sevinç, hüznün ve benzeri duyguları yansıtıyor. Romanda çevre ve mekân betimlemeleri, bu tür betimlemelere göre daha uzundur.

Sunuş biçimi ve anlatım durumu

Eser kahraman bakış açısıyla yazılmıştır. Yer yer az da olsa betimleme görülmektedir. Karakterlerin kendi aralarında karşılıklı konuşması oldukça fazladır. Kitapta sadece dokuz sayfada diyalog yoktur. Eserde psikolojik, ruhsal, fiziksel betimleme yoktur. Bu yönüyle tam bir çocuk kitabıdır.

Tablo 5

Küçük Kaykaycılar Diyalog Dökümü

Toplam sayfa sayısı	95 sayfa
Diyalog bulunan sayfa sayısı	86 sayfa
Diyalog bulunmayan sayfa sayısı	9 sayfa
En kısa diyalog	1 sözcük
En uzun diyalog	41 sözcük

Radyocu Ali

Hasan Kallımcı'nın yazdığı yarı bilim kurgu türünde roman yetmiş dokuz sayfadan oluşmaktadır. Roman beş baskı yapmıştır. İlk dört baskı Milli Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yazarlar Dizisi başlığı altında (1994, 1999, 2001, 2002) yıllarında basılmıştır. Son baskısı ise 2005 yılında Hikmet Neşriyat (İstanbul) Kafdağı Kitapları tarafından basılmıştır. Orhun Kara tarafından resimlendirilmiştir.

Özet

Radyocu Ali'de elektronik aletlere ilgisi olan bir çocuğun yapmış olduğu bir icatla, kendisi gibi iyi yürekli arkadaşlarıyla mahalle halkını kötü niyetli insanlardan koruma mücadelesi anlatılmaktadır. Mahalle bakkalının soyulması, komşuları Tombul Nine'nin altınlarının çalınması Ali'yi ve çevresindeki insanları çok etkiler. Bu olayların önüne nasıl geçirim düşüncesi Ali'nin aklından hiç çıkmaz. Arkadaşı İrfan ortaya hayalî bir fikir atar. Sadece kötülerin sesini dinleyen bir alet olsa bütün bu kötülükler engellenir, der. Başlangıçta çok komik olduğu düşünülse de bu fikir Ali'nin kafasına takılır ve üzerinde düşünmeye başlar. Öncelikle konuyu ailesine anlatıp gerekli desteği aldıktan sonra babasının yakın arkadaşı olan tamircinin yanında çalışmaya başlar. Radyocu Ali akıllı ve çok gayretlidir. Ali burada öğrenmesi gereken her türlü teknik işi öğrenir ve tamircinin yanından ayrılır. Ali radyosuyla uğraşırken sesler duymaya başlar. Sesler Bakkal Amcanın dükkânından gelmektedir. Durumu hemen annesine söyler ve akşam evde bir bayram havası esmeye başlar. Babası hem gurur duymuş hem de yaptığı bu icadı devlete teslim etmeleri konusunda Aliyi

uyarır. Radyocu Ali ilk başta buna karşı çıkar ama daha sonra babasına hak verir ve babasından yeni icadıyla oynamak ve onu geliştirmek için iki ay süre ister.

Radyoyla sokağı dinledikleri bir gün, mahallede ki bilgisayar dükkânından sesler gelmeye başlar. Bu sesler anahtar sesi olmadığını daha dikkatle dinledikten sonra sesin kilidi kırmaya çalışan hırsızlara ait olduğunu anlarlar. Üç arkadaş çok heyecanlanır ve hemen Ali polisi arayıp, durumu anlatırlar. Polis hırsızları iş üstünde yakalar ve hırsızlığı engeller. Bu yeni icadın ilk icraatıdır. Bu arada üç arkadaş bu alete bir isim koymayı düşünürler. Orhan bu alet herkes uyurken uyanık kalıyor o yüzden buna “Uyanık” ismini verelim der ve bu isim Ali ve İrfanında aklına yatar. Bundan sonra ses dinleme aletinin adı “Uyanık” olur. Daha sonra mahallenin pastanesini soymaya çalışan iki hırsızın yakalanmasını sağlarlar. Yine mahalledeki Gülten Teyze'nin altınları alan üç küçük hırsızın adının lekelenmeden altınları geri vermesini de sağlarlar. En son olarak Ali'nin en çok üzüldüğü olay olan mahallenin Tömbül ninesinin altınlarını çalanın kim olduğunu bulurlar. Artık gönül rahatlığıyla Uyanık'ı babasına teslim edebileceğini düşünür. Her şeyin farkında olan babası Ali'nin yaptıklarından gurur duymaktadır. Ali'nin babası Vali Beyi arayarak randevu alır, bütün olan biteni anlatır. En son olarak Tömbül Ninenin altınlarını çalanın torunu İlker olduğunu söyleyerek Uyanık'ı devlete teslim ederler.

Kişiler

Radyocu Ali

Ali radyoyla çok oynadığı için Radyocu Ali unvanını almıştır. İlk başta bu isimden hoşlanmasa da zamanla bu ismi kabullenmiştir. Çalışkan biri olan Ali çevresinde gelişen olaylardan etkilenecek kötülerini yakalamak için ses dinleme aletini yapmıştır. Daha sonra bu aletle üzerine düşen görevleri yaparak devlete teslim etmiştir. Radyocu Ali çalışkan, gayretli, iyi niyetli ve özgüven sahibi olan birisidir. Yaptığı icadı mahallenin iyiliği için kullanmıştır.

Radyocu Ali'nin baba ve annesi

Aile çevresinde sadece anne ve babası yer almaktadır. Baba çalışmaktadır. Anne ise ev hanımıdır. Ali'nin icadı yapmasına katkı sağlayan kişi anne ve babasıdır. Çocuklarına güvenerek böyle bir icadın ortaya çıkmasına katkıda bulunmuşlardır.

Bakkal Amca

Mahallenin sevilen bakkalıdır. Hırsızlar tarafından dükkânı soyulmuş kişidir.

Orhan

Radyocu Ali'nin en yakın iki arkadaşından biridir. İrfan ve Aliyle birlikte mahalledeki hırsızların yakalanmasını sağlamıştır. Ses dinleme aletine isim bulan kişidir.

İrfan

İrfanda Orhan gibi alinin en yakın arkadaşıdır. İcadı yapma fikrini ortaya atmıştır ve yapması konusunda Aliyi desteklemiş ve cesaretlendirmiştir.

Tombul Nine

Mahallenin sevilen ninesidir. Tek başına yaşar ve bütün ihtiyaçları mahalleli tarafından karşılanır. Temizliğini ise mahallenin kızları yapmaktadır. Torunu İlker tarafından altınları çalınmıştır ama bundan haberdar değildir.

Gülten Hanım

Orta halli biridir. Fabrikada kocasıyla birlikte çalışarak geçimini sağlamaktadır. Mahallenin afacanları altınları çalmıştır. Daha sonra Ali ve arkadaşları sayesinde altınlarına kavuşmuştur.

İlker

Tombul ninenin torunudur. Askerliğini yapmış işsiz birisidir. Ninesinin altınları koyduğu yerden çalmıştır. Daha sonra Ali'nin icadı sayesinde yakalanmıştır.

Romanın içeriği ve eğitsel boyutu

Çocuklara özgüven vermek

Çocuklar bizim geleceğimizdir. Yetişkinler çocukların düşüncelerini büyük biriymiş gibi ciddiye almalı ve onlara bu yolda destek vermelidir. Radyocu Ali'nin babası oğlunun bu hayalî fikrini ciddiye almayıp dalga geçseydi hem çocuktaki özgüvenin kaybedilmesine neden olacaktı. Aynı zamanda içindeki girişimci ve yaratıcı düşünce duygusunun kaybolmasına neden olabilecekti.

Oğlum... Sen radyo ile oynamaya devam et. Radyo teknik bir alet. Dünyaya, insanlığa büyük iyilikleri olan bir buluş. Sen gibi iyi düşünceleri olan, teknikle ilgilenen insanlar önemli buluşlar gerçekleştirdiler. Senin de o mucit insanlardan olmanı isterim (Kallimci, 2005, s. 21).

Özel hayata saygı

Romanda aktarılan önemli bir ileti de başkalarının özel hayatına saygı gösterilmesi, habersiz ve gizlice onların hayatlarına karışılmasıdır. Babası Ali'ye yaptığı icatla kişisel ve

özel aile meselelerini dinlememesi gerektiği konusunda Aliyi uyarmıştır. Ali de bu uyarı doğrultusunda sadece ve sokak ve dükkânları dinlemiştir.

Demin komşularımızı dinledik. En büyük ayıp başkalarının evlerini dinlemektir... (Kallimci, 2005,s. 34).

Hırsızlık

Başkalarının eşyalarını onlardan habersiz olarak almak, onları zor durumda bırakmak kötü davranışlardan biridir. Yazar romanda iletilerinin başına bu özellikle bu iletiyi almıştır. Hırsızlık aynı zamanda insanlar üzerinde psikolojik olarak kötü etkiler bırakmaktadır. Toplum içerisinde iyi yetişmemiş, toplumun ahlaki değerlerinden yoksun insanlar olabilir. Bu tür insanların yapmış oldukları hareketler hem kendilerine hem de başkalarına zarar vermektedir.

Dükkânıma yeni mallar alacaktım. Şimdi ben ne yapacağım. Borçlu olduğum insanların yüzüne nasıl bakacağım (Kallimci, 2005).

Tombul Nine'nin altınlarını ve paralarını almışlar. Çok tedirgin oldum. Böyle giderse evimizde huzurlu oturamayacağız. Kapıyı kilitleyip de misafiriğe gidemeyeceğiz (Kallimci, 2005).

Annem ne kadar da tedirgin oldu. Ya bizim evimize de hırsız girerse! Böyle hırsızlık korkusu ile yaşamak çok sıkıntı verici... (Kallimci, 2005, s. 12).

Bilimsel buluşların yanlış kullanımı

Romanda bilimsel buluşların olumlu ve olumsuz yönleri üzerine durulmuştur. Bilimsel buluşlar eğer insanlığın yararı için kullanılmazsa insanlığı felakete sürükleyen, toplumların huzurunu ve rahatını bozacak pek çok olayın başlamasına neden olabilirler.

'Fakat sevgili oğlum... Her icat insanlığa büyük hizmetler getirmiştir. Bilmen gereken bir şey daha var; icatlar kötü niyetli insanların ellerinde kötülük yapmak için de kullanılan bir araç olurlar.' (Kallimci, 2005, s. 33).

Arkadaş sevgisi

Hem yetişkinlerin hem de çocukların hayatlarında arkadaşlarıyla geçirdikleri vakitlerin özel bir yeri vardır. Arkadaş çevresi insanı iyi işlere de kötü işlere de sürükleyebilir. Roman kahramanımız Ali de iyi arkadaşlara sahiptir ve bu arkadaşları sayesinde insanlığın yararına kullanılabilecek bir icat ortaya çıkarmıştır.

Çalışkanlık, inanç ve umut

Başarının sırrı çalışmaktır. İnsan ne kadar emek sarf ederse o kadar da başarı sahibi olur. Radyocu Ali gece gündüz radyosuyla uğraşmış ve saatlerce onun başında kalmıştır. Denemekten vazgeçmemiş ve her zaman başaracağına inanmıştır. Ve her zaman hayal etmiştir. Hayal kurmaktan asla vazgeçmemiştir. Umutlarını kaybettiği zaman dışarı çıkıp moral depoladıktan sonra tekrar radyosunun başına geçmiştir.

İyilik duygusu

İyilik, yardım etme duygusu toplulukları bir arada tutan en büyük faktördür. Toplumda ne kadar iyi niyetli birey varsa toplumda o kadar mutlu olur. Radyocu Ali'nin bu icadı tamamen iyilik duygusu sayesinde ortaya çıkmıştır. Fakat bu icat kötülerin elinde olsa tek amaçları daha fazla kötülük etmek olur. O yüzden bir icadı iyi ya da kötü diye asla değerlendiremeyiz. İcadı kullananlar bunu belirler. Yazar romanda bu iletiyi Ali'nin babası üzerinden vermektedir. Babası icadın ortaya çıktığı andan itibaren özellikle icadının doğru işler için kullanılması konusunda Ali'yi uyarmıştır.

Geçmiş olsun dileme

Milletimizin en önemli özelliklerinden biri de zor durumda kalan, başından olumsuz olaylar geçen yakınlarımızın yanında olmak ve onlara maddi veya manevi destek olmak için yanlarında bulunmaktır. Yazar romanda çocuk kahramanlarımızı özellikle Bakkal Amca'ya geçmiş olsun dileklerini söyleyip söylemedikleri konusunda birbirlerini uymalarıyla iletisini çocuklara vermektedir.

- Bakkal Amca'ya geçmiş oldun demiştim. Siz dediniz mi?

- Ben o günün ertesi günü uğradım ve geçmiş olsun dedim dedi Orhan

- Ben de hırsızlığın olduğu gün Bakkal Amca'ya geçmiş olsun demiştim dedi Ali.

Arkadaşlar öyleyse birlikte Tombul Nine'yi ziyaret edelim. Ona geçmiş olsun diyelim.

Devlet ve millet yararı

Yazarın romanlarının dikkati çeken yönlerinden birisi de devlet ve millet için çalışmaktır. Bu iletiyi yazarın diğer romanlarında da görülmektedir. Elif Abla, Küçük Karıncalar, Bir Garip Doktor, Rüyalar Ülkesinde adlı romanlarında da aynı iletiyi sıklıkla görülmektedir.

Zaman çevre ve olay örgüsü

Roman yetmiş altı sayfa ve dokuz bölümden oluşmaktadır. Bilim kurgu romanlarında olaylar düşsel bir hayal ülkesinde geçerken bu romanda olaylar gerçek hayatın içerisinde geçmektedir. Romanda insanların seslerini dinleyebilme özelliğine sahip radyo haricinde her şey normal hayatta olabilecek sıradan olaylar olarak göze çarpmaktadır. Romanda geçen zaman belli değildir. Çocukların okula gittiğinden hareketle eylül-mayıs ayları içerisinde geçen bir zaman olarak düşünülebilir. Roman mahallede başlar ve mahallede geçen olayların çözümlenmesiyle son bulur. Roman klasik roman tekniğine uygun olarak düz bir zaman içerisinde geçmektedir. Roman güçlü merak unsurları bir araya getirilerek oluşturulmuştur. Mahallede geçen hırsızlık olaylarını kimlerin yaptığı düşüncesi romana ayrı bir hava katmıştır. Tasvir unsurları yazarın diğer romanlarında olduğu gibi yine çok fazla yer kaplamamaktadır.

Sunuş biçimi

Roman 3. tekil kişili anlatımla yazılmıştır. Romanda karşılıklı konuşma ve öyküleme sunuş biçimlerini sıklıkla görüyoruz. Kısa fiil cümleleri oldukça fazla yer tutmaktadır. Romanda diğer romanlardan çok daha fazla diyalog dökümü karşımıza çıkmaktadır. Yazar hikâyenin akıcılığını ve merak unsurlarını özellikle diyaloglar ile gerçekleştirmiştir.

- Kendini tanıtmayan bir kişi telefonla haber verdi. Sen asıl o kişiye dua et. Yoksa işyerinde bir şey kalmazdı (Kallimci, 2005, s. 40).
- Arkadaşlar, dedi. Sakın kimseye bir şey söylemeyin. Annenize babanıza bile anlatmayın. Söylerseniz ses dinleme aletini eşimizde alırlar. Sonra mahalleye hırsızlar dolar.
- Ben kimselere tek kelime söylemem
- Bende söylemem dedi irfan (Kallimci, 2005, s. 41).

Tablo 6

Radyocu Ali Diyalog Dökümü

Toplam sayfa sayısı	79 sayfa
Diyalog bulunan sayfa sayısı	73 sayfa
Diyalog bulunmayan sayfa sayısı	1 sayfa
En kısa diyalog	1 kelime
En uzun diyalog	60 kelime

Kuşçu Amca

Hasan Kallımcı'nın yazmış olduğu Kuşçu Amca romanı seksen sayfadan oluşmaktadır. İlk baskısı 2001 yılında Tutubay Yayınları (Ankara) tarafından, ikincisi baskısı 2006 yılında Hikmet Neşriyat (İstanbul), tarafından basılmıştır. Roman Orhun Kara tarafından resimlendirilmiştir.

Özet

Selcen, başarılı bir öğrencidir ve bir gün babası ona içinde üç adet renkli defterin olduğu bir paket getirir. Babası bu defterlerden bir tanesini günlük olarak kullanmasını, ikincisini hoşuna giden atasözü, şiir fıkra gibi metinlerle doldurmasını ve üçüncüsünü ise kendi yazdığı şiir ve hikâyelerle doldurmasını ister. Selcen o günden sonra not tutarak hatıralarını yazmaya başlar. Aradan bir hafta kadar geçtikten sonra bir gün Selcen eve geldiğinde babasının misafiri olan Salih amca ile tanışır. Salih amca eşini ve çocuklarını trafik kazasında kaybetmiş yalnız birisidir ve çiftliği vardır. Bu çiftlikte meyve ağaçlarının, ineklerin, kuzuların yanı sıra “papağanların” da olması Selcen’i çok şaşırtır. Salih amca papağanların sadece öğretmeyle güzel sözler söyleyebilmesinden yola çıkarak insanların da aynı şekilde sürekli güzel sözler kullandığı takdirde güzel sözlerle karşılaşacağını düşünmektedir. Selcen’in merakı gittikçe arttığından bir an önce papağanları görmek ister, bu esnada babasının ve Salih amcanın aralarındaki nükteli dil sonucu Salih amca artık kuşçu amca olur. Kuşçu amca, Selcen’in öğretmenini de tanıdığından ailelerinden gerekli izinleri aldıkları takdirde sınıftaki başarılı beş öğrenciye çiftliğinde kampa alabileceğini söyler. Çocuklar çiftliğe gittiklerinde çok şaşırırlar çünkü papağanların hepsi de güzel sözler söylemektedir: Kuşçu amca papağanlarına ‘Annene iyilik yap’ ‘babana iyilik yap’ ‘Güzel söz söyle, güzel söz söyle’ ‘Temiz ye temiz ye’ ‘Cahil olma cahil olma’ gibi pek çok güzel sözü öğrettiğini görürler. Selcen burada ilgisini çeken her şeyi not etmeye başlar.

Selcen kampta tuttuğu notlarda, bir yandan yaşadıkları hayata yer verirken, diğer yandan da gördükleri güzellikler, iyilikler yer almaktadır.

Kişiler

Salih Bey (Kuşçu Amca)

Salih Bey, eşini ve çocuklarını trafik kazasında kaybetmiş yalnız bir kimsedir. Fiziksel özellikleri de romanda geçmektedir. “Babam eve bir misafirle geldi. Misafirimiz bir adamdı. Uzun boylu ve kiloluydu. Kocamanca denecek kafası, geniş yüzü, uzun bacakları ve kolları vardı elleri ve parmakları da iri iriydi.” (s. 13). Çocukları çok sevdiği, tatlı dilli ve güler yüzlü

olduğu da romanda belirtilmiştir. ‘ Salih amca çocukları çok seviyordu. Tatlı dilli ve güler yüzlüydü. Bizde kaldığı zaman içinde beni yanından ayırmadı. Benimle ilgilendi, sohbet etti. (s. 13). Kuşçu amca çiftlik sahibidir. Bu çiftlikte meyve ağaçları, atlar, kuzular, inekler dışında diğer çiftliklerden farklı olarak bir de papağanları vardır. Kuşçu amca yardım etmeyi seven, yaptığı hayırların duyulmamasına özen gösteren bir kimsedir. “O yaptığı bütün yardımları, hayırları gizli yapar. Adının reklam edilmesini istemez. Onun yardımlarından, hayırlarından faydalanan birçok kişi dahi o iyiliğin Salih beyden geldiğini bilmez” (Kallimci, 2006, s. 42).

Selcen

Selcen, annesi babası ve kardeşleriyle birlikte yaşayan başarılı bir çocuktur. Aile bağları kuvvetlidir. Bazen yaşından beklenmedik olgunluklar gösterir. Sır tutmayı iyi bilir.

Aile çevresi

Romanda, Selcen’in aile bireylerinden anne-baba-kardeş olarak bahsedilmekte, isimleri kullanılmamaktadır. En çok babasını tanıyoruz. Babası, Selcen’e okuma alışkanlığını geliştirmesi için kitaplar alan, yazma alışkanlığını geliştirmesi için defterler alan bilinçli bir kimsedir. “Jelatin kaplı paketi sevinerek kucakladım. Sanırım içinde kitaplar vardı. Babam ara sıra bana birkaç kitap getirirdi” (Kallimci, 2006, s. 7).

Arkadaş çevresi

Selcen’in sınıfındaki başarılı dört arkadaşı da kitapta yer almaktadır. Bunlar: Fatma, Aybala, Metin ve Atalay’dır. Bu dört ismin içinde en fazla ayrıntıyla anlatılan Atalay’dır. Atalay’ın anne ve babası yurt dışında çalıştığından Atalay ninesi ile yaşamaktadır. Aile sevgisi ile büyümediği için de biraz yaramaz ve kıskanç bir çocuktur. Bunların yanı sıra Atalay’ın fiziksel özelliklerine de yer verilmiştir: “Atalay sarı, çil yüzlü, çok çalışkan fakat yaramaz ve kıskanç bir çocuktur” (Kallimci, 2006, s. 12). Selcen, çiftlikte Fatma ve Aybala ile aynı odada kalırken, Metin ve Atalay da, ikisi aynı odayı paylaşır. Metin, muzip bir çocuktur çevresindekileri güldürür, eğlendirir.

Öğretmen

Öğretmen, Kuşçu amcanın da tanıdığıdır. Çocukları okuyup yazmaya teşvik eden onları çeşitli yollarla motive etmeye çalışan idealist bir tip olarak karşımıza çıkmaktadır. “Senin Kuşçu amcan meğer öğretmenini de tanıyormuş” (s. 18). Sınıfta ödül yöntemini kullanır o eğitim yılının en başarılı beş öğrencisi olan Aybala, Metin, Atalay, Selcen ve Fatma’yı Kuşçu amcanın çiftliğindeki 10 günlük kamp ile ödüllendirir. Çocukların yaz tatilinde de okuyup

yazmalarını ister. “Öğretmenimiz bizlerden yaz tatili boyunca okumamızı, hatıralarımızı yazmamızı istedi” (Kallimci, 2006, s. 19).

Çiftliktekiler

Çiftlikte iki tane yardımcı bayan çalışmaktadır. İsimleri Nergis ve Perihan’dır. Romanda bu iki ismin kıyafetlerinden, fiziksel özelliklerinden ve sıcakkanlılıklarından bahsedilmektedir. ‘Kadınlar şalvar adı verilen uzun, geniş donlar giymişlerdi. Nergis hanım ince uzun, Perihan teyze tıknaz ve şişmandı. İkisi de gülen gözlerle bizlere bakıyorlardı’ (s. 25). Bir de papağanların bakıcısı Musa dayı vardır onun çiftlikteki vazifesinin yanı sıra fiziksel özelliklerinden de bahsedilmiştir. “ Musa dayınız, komşu köydendir. Papağanların bakıcısıdır. Kuşların suyunu, yemini verir. Temizliklerini yapar. Onlara güzel sözler öğretir.”(s 30) “Musa dayı, kısa boylu zayıf bir ihtiyarcıktı” (Kallimci, 2006, s. 30).

Romanın içeriği ve eğitsel boyutu

Okuma ve yazmanın önemi

Hasan Kallimci, romanda yazmanın da okumanın da insan hayatını güzelleştiren unsurlardan biri olduğunu söylemektedir. Aynı zamanda ülkemiz insanının okumaya ve yazmaya karşı ilgisiz kalmasını eleştirmektedir. Kitapta çocuklara ebeveynlerin ve öğretmenlerin de yardımcı olmaları, onlara yol göstermeleri ve teşvik edici olmaları gerektiğini ima etmiştir. Selcen’in öğretmeninin okuma ve yazmaya ilişkin;

-‘Son yıllarda okumaya ve yazmaya karşı ilgisiz kaldık, dedi. Okuyan, yazan, düşünen fikirlerini söz ve yazıyla ortaya sürebilen insanların çoğalması gerekir. Ancak böyle kalkınabiliriz. Böyle defterlere sahip olmak ve kullanmak sizlere çok büyük faydalar sağlayacaktır, sizleri yetiştirecektir.’(Kallimci, 2006).

Romanda yazmanın önemine dikkat çeken en belirgin ifadelerden bir tanesi de babasının Selcan’a üç adet defter hediye ettikten sonra aralarında geçen diyalogda babanın:

-“Bu defterleri benim istediğim şekilde kullanırsan yanında ömür boyu taşıyacağın güzelliklerle dolu üç tane sandık bulunacak. Neticede hem okuyan hem de yazan bir insan yani gerçek bir okuryazar olacaksın. Ülkemizin bu tür insanlara çok ihtiyacı var.” demesidir (Kallimci, 2006, s. 9).

Hayvan sevgisi

Çocuk edebiyatı ürünlerinin temel işlevlerinden birisi de bu edebi ürünlerin çocuklara çeşitli varlıklara karşı olan tutum ve davranışlarında farklılık yaratmak veya onlara yaklaştırmaktır. Hayvan sevgisi, hayvanlara şefkatli yaklaşım, aç-susuz kalmış, üşümüş kaybolmuş hayvanlara yardım vb. başlıklar altında çocuklara hayvan sevgisi veya onlara

bakma, sorumluk bilincini taşıma gibi mesajlar fabl türü masallarda, hikâye ve romanlarda verilmektedir. Romanda hayvan sevgisi ile insan sevgisinin doğru orantılı bir şekilde ilerlediği belirtilmiştir.

“-Hayvanları sevenler, insanları da severler.” (Kallimci, 2006, s. 73) cümlesiyle vurgulanmıştır. Ayrıca Kuşçu amca eşinin ve çocuklarının vefatından sonra papağanlara olan ilgisiyle yeniden hayata tutunmaya başlamıştır.

“-Şimdi çiftliğimde, yüzden fazla papağanım var. Onlara güzel sözler öğretiyorum, karşılıklı güzel güzel konuşuyoruz” (Kallimci, 2006, s. 14).

Şehir hayatındaki değişim

Şehir hayatındaki bireyselleşme, herkesin kendi kabuğuna çekilmesi, bencilleşmesi ve bunun sonucundaki yabancılaşma da romanda üstünde durulan hususlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

“-Karşıl原因 arasında bir küçük köpek, bir de horoz vardı. Fino, kesik kesik havlamalarla ayaklarımız arasında dolandı. Horoz, birkaç tavuğun arasında, kanatlarını çırpıp çırpıp, uzun uzun öttü. Hepimiz horozu ve ötüşünü seyrettik. Şehir hayatında böyle manzaralara hasret kalmıştık. Belki içimizde horozu ilk defa görenler vardı.” (Kallimci, 2006, s. 25).

Alkollü araç kullanma

Ülkemizde ve dünyada işlenen suçların ve gerçekleşen kazaların çok ciddi bir oranı doğrudan alkolden kaynaklanmakta ya da alkol etkisiyle suçun ve zararın miktarı artmaktadır. Yazar ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan trafik kazalarına bu açıdan değinmiş ve çocuklara alkollü araç kullanımının can ve mal kaybına yol açtığı iletisini çok açık bir şekilde vermeye çalışmıştır. Salih Bey’in yani nam-ı diğer Kuşçu amcanın eşi ve çocuklarının vefat ettiği kazadan bahsederken kullandığı

“-Mutlu bir yuvam vardı. Bir sarhoş, dikkatsiz ve sorumsuz bir şoför, eşimin kullandığı arabayı ezdi. Eşimin ve çocuklarının ölmesine sebep oldu.” (Kallimci, 2006, s. 14).

Çocuklarda aile sevgisinin önemi

Çocukların ruhu ailelerinden gördükleri sevgi ile beslenir. Aile içindeki ilişkiler ve aile ortamı çocuğun gelişiminde, eğitiminde doğrudan etkilidir. Bu sebeple aile içinde sevgi ile büyüyen bir çocukla aileden uzak büyüyen bir çocuğun davranışlarında farklılıklar gözlenebilir. Romanda Ailenin önemi Atalay ile Selcen’in hatta diğer çocukların davranış ve

tutumlarındaki farklılıklarla açıklanmıştır. Selcan hata yaptığında ya da kötü sözler söylediğinde babası onu uyarıp gerektiğinde doğrusunu öğretirken, Atakan'ın anne ve babası yurt dışında olduğundan böyle bir imkâna sahip değildir. Selcen'in, kendisinin şiir defterini yırtan Atalay'ın da kampa geleceğinden yakınlıkla bahsetmesi üstüne babasının:

“-Üzülme, dedi. Senin sıcak bir yuvan var. Bizler, annen, baban, kardeşlerin hep yanındayız. O, aylarca anne ve babasının hasretini çekiyor. O da bir insan ve her insanın iyi tarafları vardır. Önemli olan Atalay'ı da aranızda alıp onun iyi taraflarını ortaya çıkarmanız.” (s. 18) ifadesinden Selcen'in aile sevgisiyle büyüdüğü fakat Atalay'ın ailesinin ise uzaklarda olduğu anlaşılıyor ve bu sebeple diğer çocukların Atalay'a karşı daha hoşgörülü olması gerektiği belirtiliyor.

Yardımlaşma

Romanda yardımlaşmanın gerekliliğinden ve öneminden bahsedilirken bunun, gösteriş için değil de gizlice yapılmasının önemine de dikkat çekilmektedir. Kuşçu amcanın şehirde okul yaptırdığının duyulması sonucunda çocuklardan biri olan Metin'in okulun isminin Kuşçu amca mı olacağını sorması üzerine:

“-Hayır diye devam etti Perihan teyze. Kulağıma geldiğine göre okula kendi adını vermeyecek bir Türk büyüğünün adının konulmasını isteyecekmiş. O yaptığı bütün yardımları, hayırları gizli yapar. Adının reklam edilmesini istemez. Onun yardımlarından, hayırlarından faydalanan birçok kişi dahi o iyiliğin Salih beyden geldiğini bilmez” (Kallimci, 2006, s. 42).

Bunu destekleyen bir başka ifade de, Selcen'in babası çiftliğe geldiğinde baba-kız arasındaki diyalogda, Kuşçu Amcanın kendi okullarına da yardım edip etmediğini soran kızına babasının:

“-Evet, sizin okula ve diğer okullara çok büyük para bağışları yapıyor. Aman, sus, hakkında böyle konuşulduğunu bilmesin.” (Kallimci, 2006, s. 44) cümlesidir.

Papağanların da ‘fakiri kuru, fakiri kuru sözlerini sık sık tekrar etmesi yine yardımlaşmanın önemini vurgular

Ölüm acısı

Ölümün getirdiği acı, sonrasında uzunca bir müddet toparlanamama süreci, sevdiklerin olmadan yaşama devam etmenin zorluğu da romanda işlenmiştir.

“Mutlu bir yuvam vardı. Bir sarhoş, dikkatsiz ve sorumsuz bir şoför, eşimin kullandığı arabayı ezdi. Eşimin ve çocuklarımın ölmesine sebep oldu. Bütün dünyam yıkılmıştı. Herkesten kaçıyor, dünyaya kahrediyordum” (Kallimci, 2006, s. 14).

Atalarını unutmamak

Salih Bey’in yaptıracağı okula, ülkeye faydası dokunmuş bir Türk büyüğünün adını verecek olması ülke sevgisine dair izler taşır. “-Kulağıma geldiğine göre okula kendi adını vermeyecek bir Türk büyüğünün adının konulmasını isteyecekmiş” (Kallimci, 2006, s. 41).

Trafik sorunu

Ülkemizde kentlerin nüfusu her geçen gün artmaktadır. Sayıları her geçen gün giderek artan araçlarla trafikte yol almak, oldukça zahmetli ve stresli bir hal almaktadır. Yazar çok kısa da olsa romanda bu duruma değinmeye çalışmıştır.

“-Minibüs, şehir trafiği içinde ağır ağır yol adı. Kırmızı ışıklarda bir müddet bekledi. Şehirden çıkış epey zamanımızı tüketmişti. Bir yirmi dakika kadar da şehir dışında yol aldıktan sonra çiftliğe ulaştık” (Kallimci, 2006, s. 25).

Zaman çevre ve olay örgüsü

Yetmiş yedi sayfalık roman, Selcen’in yazmış olduğu hatıralardan oluşmaktadır. Bu hatıralar 18 tanedir ve tarihlerine göre kronolojik olarak ilerler fakat çiftlik günleri dışındaki yazılar her gün kaleme alınmamıştır. Sadece çiftliğe geldikleri gün ve sonrasındaki 10 gün boyunca yazılar her gün kaleme alınmıştır. Bu da 20 Haziran 1998’den 1 Temmuz 1998’a kadar geçen süre zarfıdır. Buradan da anlaşılacağı üzere çiftlikteki 10 gün, 1998 senesinin yaz tatilinin ilk günlerinde gerçekleşmiştir. Çocuklar şehirde okumaktadırlar fakat çiftlik şehrin dışındadır, çiftliğin yakınlarında köyler vardır.” Bir yirmi dakika kadar da şehir dışında yol aldıktan sonra çiftliğe ulaştık”. (s. 25). “Çocuklar, bu da Musa dayımız. Komşu köyden” (s. 30).

Roman, babasının Selcen’e, yazma yeteneğinin gelişmesi için hediye olarak aldığı üç defterden birine hatıralarını yazmasını önermesiyle başlar. Sonrasında Selcen’in sınıfından dört arkadaşının da dahil olduğu, babasının ve öğretmenin arkadaşısı olan Kuşçu Amca’nın düzenlediği kampı devam eder. Olayın geçtiği il açıkça belirtilmemekle birlikte çocukların çiftliğe ilk girişlerinde Kuşçu amcanın “Denizli Horozu size hoş geldiniz diyor” cümlesinden ve roman bitişinden sonraki sayfada, kitabın yazarı olan Hasan Kallimci’nin biyografisinde Denizli doğumlu olmasının yazması olayın Denizli’ye yakın bir yerde geçtiği tahminini kuvvetlendiriyor. Romanda çeşitli olaylar maceralar anlatılsa da aslında, çiftlikteki papağanlar

üstünden insanlarda bulunması gereken özellikler aktarılmıştır. Örneğin: Annene iyilik yap... Babana iyilik yap..." "Güzel söz söyle... Güzel söz söyle..." "Temiz ye... Temiz ye." "Cahil olma... Cahil olma..." Bunlar romanda sık sık tekrar edilir. Nasıl ki akıldan yoksun olan papağanlar bile öğretmeyle bunları söylemeyi başarabiliyorsa insanların da güzel sözler söyleyerek bunu alışkanlık haline getirebileceği, karşısındakilerden de güzel sözler duyabileceği aktarılmıştır. Yazar, romanında, içinde "papağan" kelimesinin geçtiği genel kültür bilgileri vermeyi de ihmal etmemiştir. Tifo ve bu gibi ağır hastalıklara yakalanan insanların dili kurur ve kırışır; papağanın diline benzer. Bu sebeple bu tür hastaların dillerine papağan dili denir" (Kallimci, 2006, s. 48). "Ülkemizde Papağan adıyla iki mizahi haftalık gazete çıkarılmış" "Papağanların kahramanı olduğu meşhur bir kitap var çocuklar. Adı Tûtiname" (Kallimci, 2006, s. 49).

Sunuş biçimi ve anlatım durumu

Roman 1.tekil kişili anlatımla, kahraman bakış açısı ile yazılmıştır. Romanda, Selcen isimli bir kız çocuğu, başından geçen ilginç olayları, maceraları kendi ağzından, kronolojik bir sıralamayla günlük tutulmuş gibi, aktarılmıştır. Roman 29 Mayıs 1998 Cuma günü başlamış, 5 Temmuz 1998 Pazar günü bitmiştir. Betimleme, öyküleme, karşılıklı konuşma gibi sunuş biçimleri sıkça kullanılmıştır: " Amazon cinsi, kırmızı renklerin hakim olduğu sevimli bir kuştur."(Kallimci, 2006, s. 53) " tahtaları gıcırdatan bir yürüyüş beni uyandırmıştı. Üzerimdeki nevesimi açmadan ve başımı oynatmadan açık duran kapıdan baktım " (Kallimci, 2006, s. 59). "Yemek zamanıydı, mola verildi. Yemek için eve doğru giderken babamla geride kaldık. O ara kulağına eğildim" (Kallimci, 2006, s. 44).

Akşam işten döndüğünde babam,

Sürprizi öğrendin mi? diye sordu

Öğrendim, dedim. (Kallimci, 2006, s.18)

Sen neredeydin kız? dedi.

Uyku tutmamıştı, dedim. (Kallimci, 2006, s.63)

Geri dönüş tekniği denilen yaşanmakta olan zamandan uzun süreli kopuşlar yok. Romandaki kişilerin fiziksel ve ruhsal durumları üstünde de durulmuştur:

"-Atalay sarı, çil yüzlü, çok çalışkan fakat yaramaz ve kıskanç bir çocuktur" (s. 12).

"-Kadınlar şalvar adı verilen uzun, geniş donlar giymişlerdi. Nergis hanım ince uzun, Perihan teyze tıknaz ve şişmandı. İkisi de gülen gözlerle bizlere bakıyorlardı" (s. 25).

"-Musa dayı, kısa boylu zayıf bir ihtiyarcıktı." (s.30)

“-Misafirimiz bir adamdı. Uzun boylu ve kiloluydu. Kocamanca denecek kafası, geniş yüzü, uzun bacakları ve kolları vardı elleri ve parmakları da iri iriydi.

Tablo 7

Kuşçu Amca Diyalog Dökümü

Toplam Sayfa Sayısı	80 Sayfa
Diyalog Bulunan Sayfa Sayısı	68 Sayfa
Diyalog Bulunmayan Sayfa Sayısı	7 Sayfa
En Kısa Diyalog	1 Sözcük
En Uzun Diyalog	56 Sözcük

Karınca Çocuklar

Hasan Kallimci'nin yazdığı yarı bilim kurgu türünde roman doksan bir sayfadan oluşmaktadır. Roman beş baskı yapmıştır. İlk dört baskı Milli Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yazarlar Dizisi başlığı altında (1994, 1999, 2001, 2002) yıllarında basılmıştır. Son baskısı ise 2005 yılında Hikmet Neşriyat (İstanbul) Kafdağı Kitapları tarafından basılmıştır. Orhun Kara tarafından resimlendirilmiştir.

Özet

Roman, Turcanya adlı bir ülkede geçer. Turcanyalıların etrafında dört komşusu vardır. Orinya adlı olan ülkenin akli fikri Turcanya topraklarındadır. Orinya, Turcanya ülkesinin aksine büyük ve zengin bir ülkedir ve Turcanya'nın zengin olmasını istememektedir. Orinyalılar orduları güçlü olmasına rağmen Turcanyalıların akıllı davranmasıyla her seferinde yenilirler.

Sinan devlet adına çalışan gizli bir ajandır. Bir gün köyü olan Yeşilyer'e geri döner ve oradaki arazisinde karınca yetiştirmeye başlar ve onları eğitir. Köylüler onun için “kafasını karıncalarla bozmuş” der. Hatta ona biraz deli gözüyle bakarlar. Aynı zamanda Sinan'ın Salih adında ona fazlasıyla benzeyen bir ikizi vardır. Salih'te bu görevde yer almaktadır. Sinan'ın planı şudur: Turcanyalıların orduları yeterince güçlü olmadığı için yetiştirdiği, eğittiği ve zehirlere karşı bağışıklık kazandırdığı karıncaları Orinyalıların üzerine salacak, karıncalar buğdaylarını yiyecek ve böylece savaş olmayacaktır. İlkinde amaçları başarıya ulaşır.

Turcanyalılar bir yıl sonra yeni bir saldırı olacağından eminlerdir ve bu yüzden hazırlıklar başlarlar. Bu sefer Afrika'dan “insan yiyen karıncalar” getirtilir. Karıncaların beslenmesi için kesilmiş, doğranmış danalar ve koyunlar arabalarla köye getirilir. Karınca

eğitimi bu şekilde devam eder. Bu arada köylüleri Sinan'ın iyice delirdiğini düşünüp ona acırlar. Sinan'ın yaptıklarına akıl sır erdiremeyen ailesi artık Sinan'a dur demek ister. Çok zor durumda kalan Sinan en sonunda görevini ailesine anlatır. Ailesi devlet sırrını onlardan bile sakladığı için oğulları ile iftihar ederler. Tüm hazırlıklar bittiğinde Sinan bütün kitaplarını Tekin'e, tarlalarını ise ilimi araştırmalara gelir sağlaması için "İlim Vakfı"na bağışlar. Karıncaları eğittiği çiftliğinin yerine ise Tekin'e söz verdiği üzere "Karınca Çocuklar Parkı" olmasını ister.

Karıncalar alüminyum kutularla Orinya askerlerinin kaldığı koğuşlara bırakılır ve zafer elde edilir. Ancak koğuşa karınca dolu kutuları koyarken yakalan bir casus işkence görüp konuşunca, Sinan ve ikizi de yakalanır ve öldürülürler. Cenazede Tekin çok üzülür ve babası onu şu sözlerle teselli eder: "Devlet büyüklerimiz seni ağlarken görmesin. Onları üzme. Dayıların vazifelerini yaptılar. Tuncanya için şehit oldular. Sen onların yerinde olmak istemez miydin? Bu sözler üzerine Tekin kendisini toparlayıp gözyaşlarını siler. Cenazeye katılan Milli Savunma Bakanı yaptığı konuşmayı "Yurdumuz nice Sinanlar yetiştirecektir, bunlardan biri de Tekin'dir" diyerek bitirir.

Kişiler

Sinan

Devlet adına çalışan gizli ajandır. Genç olmasına rağmen sakallıdır ve bazen sakalını sıvazlayarak konuşur. Tahsilini zooloji üzerine yapmıştır ve zoologdur. Topanlar'ın küçük oğlu olarak bilinir. Tekin ve ailesi ile uzaktan bir akrabalığı vardır.

Salih

Sinan'a fazlasıyla benzeyen ikiz kardeşidir. Yanağında olan beni ile ikizi Sinan'dan ayırt edilir. Devlet adına çalışan gizli ajandır. Orinya sınırında çobanlık yapar.

Tekin

Çocuk karakterimizdir. Tekin'in annesinin Sinan ile olan akrabalığı bulunmaktadır. Ve bu durumdan Tekin "Sinan dayı" diye hitap etmektedir. Çalışkan ve zeki bir çocuktur. Karıncalara olan ilgisi fazladır. Zekiliği ile diğer çocuklarından ayrılır.

Anne ve baba

Tekin ve Metin'in ebeveynleridir. Şahıs isimleri ile değil de "anne ve baba" olarak kitapta birçok diyalogda karşımıza çıkmaktadırlar.

Metin

Tekin'in erkek kardeşidir.

Cihan

Metin ve Tekin'in arkadaşlarıdır. Yaramaz ve laftan anlamayan bir çocuktur.

Romanın içeriği ve eğitsel boyutu

Savaş

İnsanlığı felakete götüren, dünyanın huzurunu bozan, evrensel sorunlardan birisi de ülkelerin birbirleriyle savaşmaları veya toplumların kendi içlerinde birbirlerine düşmeleri ve savaşmalarıdır. Tüm savaşlarda en çok etkilenen, ölen, yaralanan, sakat kalan ve büyük psikolojik travmalar yaşayan çocuklar olmaktadır. Yazarın romanda çocuklara vermek istediği en önemli mesaj şudur: Dünyada devam eden savaşların, kaybolan hayatların, öksüz yetim kalan çocukların yaşamlarını değiştirecek tek şey barıştır.

Zayıf ulusların sömürülmesi

Kitapta eleştirilen evrensel problemlerden bir de teknolojik ve askeri bakımından güçlü ülkelerin, az gelişmiş veya daha zayıf ülkeleri sömürmek amacıyla onlara saldırımlarıdır. Bu güçsüz ülkelerde bulunan yer altı ve yerüstü zenginliklere sahip olma hırsı eleştirilmiştir.

“Fakat bir tanesi, Turcanya'nın tek düşmanı. Akli fikri bizim topraklarımızı kendi toprakları içine katmak istermiş. Dağlarımızın altında yatan madenleri ele geçirmek amacındaymış” (Kallimci, 2005).

Vatan sevgisi

Vatan sevgisi, bayrak sevgisi, ailelerin çocuklarına verdikleri eğitim ile başlar. Devamında okul hayatlarındaki almış oldukları eğitim ile şekillenir. Çocukların ulus bilinci kazanmaları mensubu oldukları milletin özelliklerini bilmeleri çok önemlidir. Romanda yazar bu konuyu çocuklara aktarırken ülkeni vatanını sevmenin en büyük göstergesinin çalışmak, fedakârlık göstermek olduğunu iletisini kitabın daha ilk sayfalarından itibaren vermeye çalışıyor. Bütün Turcanyalılar vatanlarını severler. Onu canlarından daha çok severler. Ülkeyi zenginleştirmek ve korumak için çalışırlar (s. 5). Yazara göre ülkeni sevdiğini göstermenin yollarından bir de ülken için çok çalışmaktır. Var olan bütün zorluklara, bütün olumsuzluklara rağmen vatanın için çok çalışmak her bir ferдин görevidir.

Üzülme, dedi. Turcanya için ne yapsak az gelir. Ben köyümden uzakta, Orinyada yaşayacağım. Ülkem ve milletim için buna mecburum. Sizler de burada Turcanya'yı korumak için uğraşacaksınız. Her şey güzel ülkemiz için. Canımız bile... Şimdi gözyaşlarını sil (Kallimci, 2005, s. 49).

Şehit olmak

Şehitlik, gazilik gibi kavramları çocuklarımıza öğretmeliyiz. Yazar diğer kitaplarından farklı olarak bu romanda korunması ve uğrunda savaşılmaması gereken en önemli varlığımızın vatanımız olduğunu iletisini özellikle vermeye çalışmıştır.

Herkes seni, bir Sinan ve Salih olarak görüyor. Dayıların görevlerini yaptılar. Turcanya için şehit oldular. Sen onların yerinde olmak istemez miydin? (s. 82).

Hayvanlara eziyet

Romanda insanların hayvanlara karşı acımasızlığına sadece bir yerde değinilmiştir.

Değnekle, yuvaya doğru bir kanal açtı. Suyu yavaş yavaş o kanala dökmeye başladı. Su hızla yuvaya doğru akmaya başladı. Dayanamadım

-Yapma diye bağırdım

Cihan beni dinlemiyor, suyu dökmeye devam ediyordu. Bir daha bağırdım:

-Cihan yapma! Su gitti gitti; karınca yuvasının içine akmaya başladı. Cihan zevk içindeydi, söyleniyordu:

Yağmur yağıyor

Seller akıyor

Karınca yuvasını

Sel basıyor (Kallimci, 2005, s. 15).

Kitapta verilen bir başka ileti ise hayvanlara eziyet eden insanlara karşı duyarsız olmamız gerektiği iletisidir. “Cihan’ın karıncalara daha fazla eziyet etmesine mani olmalıydım. Onu tutup omzundan ittim. Elindeki kap bir tarafa gitti, kendi bir tarafa. Yere sırt üstü düştü (Kallimci, 2005, s.16).

Kitap okuma sevgisi

Çocuk edebiyatı ürünlerinde verilen temel iletilerden biri olan kitap okuma alışkanlığı yazarın tüm romanlarında verilen bir iletidir. Karınca çocuklar romanında da bu ileti verilmeye çalışılmıştır. “Okumak İstiyorum” romanından sonra en fazla bu romanda okuma iletisi görülmektedir.

Zaman, çevre ve olay örgüsü

Zamanı “Ağaçlar çiçek açmaya hazırlanıyor” cümlesi ile bahar mevsimine yakın bir zaman olduğunu göstermektedir. Roman savaş zamanını anlatır. Ve bu iki savaş süresince gerçekleşen olaylara değinilir. Birinci tekil şahıs anlatımla, kahraman bakış açısıyla yazılmıştır. İlk 10 sayfada duyulan geçmiş zaman kullanılmıştır. Çevre (yer) Turcanya adlı dağlık bir ülkenin “Yeşilyer” adlı köydür. Barıştan yana fakir bir memleketdir. Romanın olay örgüsü şu şekilde oluşturulmuştur:

- Orinya devletinin saldırıya hazırlanması.
- Sinan’ın Yeşilyer’e dönüşü.
- Karıncalar ile oynama ve karakterlerin tanışmaya başlaması.
- Sinan dayının evinin temizlenmesi.
- Köylünün Sinan dayıya “deli” demesi.
- Karınca eğitimlerinin başlaması.
- Karıncaların sırrının açığa çıkması.
- Salih dayı ile tanışma.
- Karıncaların ve Turcanya’nın zaferi.
- Karıncaları zehirle ve taşla ezerek öldürme.
- Orinya devletinin ikinci saldırıya hazırlanması.
- Et yiyen karıncaların Afrika’dan gelişi ve zehire karşı eğitimi.
- Salih dayının ikinci gelişi.
- Turcanya’nın kazandığı ikinci zafer.
- Sinan ve Salih dayının vefatı.
- Sinan ve Salih dayının cenaze merasimi.
- Sinan dayının kitaplarının Tekin’e verilmesi.
- Tarlaların İlim Vakfı’na bağışlanması.
- Sinan dayının çiftliğinin yerine “Karınca Çocuklar Parkı”nın inşa edilmesi.

Tablo 8

Karınca Çocuklar Diyalog Dökümü

Toplam Sayfa Sayısı	91 Sayfa
Diyalog Bulunan Sayfa Sayısı	72 Sayfa
Diyalog Bulunmayan Sayfa Sayısı	7 Sayfa
En Kısa Diyalog	1 Sözcük
En Uzun Diyalog	56 Sözcük

Arzu Kız

Arzu Kız adlı roman Hasan Kallimci tarafından kaleme alınmıştır. İlk baskısı 2003 yılında Tutibay Yayınları (Ankara) tarafından, ikincisi baskısı 2006 yılında Hikmet Neşriyat (İstanbul) tarafından basılmıştır. Seksen sayfadan oluşan kitap Orhun Kara tarafından resimlendirilmiştir.

Özet

Kitap üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm yazar tarafından anlatılmaktadır. Yazarın Arzu kız ile tanışması ve mahallenin durumunu anlatır. Kızının da arkadaşı olan Arzu'yu yakından tanımaya başlayan yazar, Arzu'nun hayat hikâyesine merak eder. Arzu'nun hayat hikâyesini romanlaştırmak istediğini kendisine söyler. Arzu bunu kabul eder, yazar kahramanların adlarını değiştirerek hikâyeyi yazacağını bildirir. İkinci bölüm artık Arzu'nun dilinden anlatılır. Arzu bakıma muhtaç anne ve babasına bakmaktadır. Hem annesinde hem babasında kas erimesi vardır ve günden güne erimektedirler. Annesi Arzu'yu doğurmak istemez erkek olursa bana bakmaz diye fakat kız olur belki diye doğurmaya karar verir. Kız doğunca bütün mahalleli ve annesi çok sevinir. Ailesi Arzuyu bir bakıcı, yardımcı olarak görür. Arzu çok küçük yaşlardan itibaren anne ve babasına bakar ve bütün ev işiyle ilgilenmeye başlar. Arzunun kendinden üç yaş büyük ağabeyi de vardır. Ağabeyi bilgisayar işiyle uğraşmaktadır. Evin geçimini belediye ve hayırsever insanlar tarafından karşılanmaktadır. Arzu iki defa üniversite sınavına girer fakat başarılı olamaz. Üçüncü kez girdiğinde, bulunduğu şehirdeki üniversitenin resim iş öğretmenliği bölümünü kazanır. Arzu'nun en büyük destekçisi babasıdır. Annesi paragöz birisidir ve Arzu'nun okuması yerine fabrikada işe girmesini ister. Üçüncü bölümde ise artık Arzu'nun üniversiteyi bitirir ve öğretmenlik sınavına girmektedir Arzu çok heyecanlıdır. Sevindirici haber geldiğinde atanacaklar arasında Arzu da vardır.

Kişiler

Arzu

Arzu doğduğu andan itibaren hem ailesi hem çevresi tarafından anne ve babasına bakacak, hizmet edecek kişi olarak görülmüştür. Arzu büyüdükçe bütün sorumluluk onun omuzlarına kalmıştır. Resim yapma yeteneği vardır. Öğretmenleri ona resim-iş öğretmeni olması yönünde ısrar ederler. Oda olmak istiyordur. Annesinin ve hayatının bütün olumsuzluklarına rağmen başarır. Arzu çok azimli ve çok cefakâr, sabırlı ve içine kapanık bir karakter olarak karşımıza çıkmaktadır.

Nedim Bey (Arzunun Babası)

Nedim Bey hastalığından dolayı sürekli evde oturan birisidir. Evde oturur ve televizyon izler. Haberlerden, siyasetten, dünyadan haberi olan kültürlü biridir. Kimsenin ona acımasını istemez. Hoş sohbetli bir insandır. Dışarıya çıkamadığı için onun yanına gelen misafirleri vardır. Ama kimsenin eline para tutuşturup ne zamandır böylesin vah vah gibi kelimelere tahammül edemez ve buna çok kızar. Onurlu ve gururludur. Kimseye muhtaç olmadan yaşamak isterken kader onu herkese muhtaç hale getirmiştir.

Anne

Öyküde annenin adına yer verilmediğini görüyoruz. Arzu'nun annesi bencil bir insandır. Kendini herkese acındırmaya çalışarak herkeste para koparmaya çalışır. Bu topladığı paralarla altınlar alır fakat eve hiç bir yararı yoktur. Hatta bankada kendine ait bir hesabı vardır. Arzuyu ona bakmak zorunda olan biri olarak görür.

Müşerref Nine ve Zeki Dede

Bu insanlar çok iyi kalplidir. Arzu ve ailesini eski evlerine hiç bir kira karşılığı olmadan yerleştirmişlerdir. Arzu'yu ve ağabeyini kendi öz torunları gibi sevmişlerdir. Bunun yanında evin ihtiyaçlarını karşılamışlardır. Müşerref nine hasta olan anne ve babasının bakımlarını ihtiyaçlarını da yapmıştır.

Ağabey

Arzu'nun ağabeyi küçükken hiç anlayamamalarına rağmen büyüdükçe abisi onun en büyük destekçisi olmuştur.

İyiler ve kötüler

Bu hikâyede baba iyi anne kötü bir karakter olarak görülür. Bunun yanında Müşerref nine ve Zeki dede çok iyi insanlardır.

Romanın içeriği ve eğitsel boyutu

Kitap okumamak

Yazar öykü başlamadan önce mahalle tasvirine balkonda kitap okurken başlar. Ve diğer evlerin balkonunda birçok insan olmasına rağmen hiç kitap okuyan yoktur. Bu durum yazara çok ilginç gelir ve sürekli bu durumu sorgular. Bir insan neden kitap okumaz? Burada yazar kitap okumanın gerekli ve önem taşıdığı üzerine bir mesaj verir. Ne yazık ki ülkemize baktığımızda kitap okuma oranlarının ne kadar düşük olduğunu görüyoruz. Çocuklara kitap okumanın çok önemli olduğunu sezdirme yolu ile aktarmaya çalışılmıştır.

Yoksulluk

Yazar birinci bölümde tek katlı eski bir evin önünden geçerken sürekli bu evin içindekilerin ne kadar yoksul insanlar olduğunu düşünür. Bu evdeki inanlara sürekli yardım edilirken rastlar kömür, para vb. Sonra öğrenir ki bu ev Arzu'nun evidir. Arzu'nun babası askere gittiği sırada kas erimesi hastalığı ortaya çıkar. Nedim bey ilk önce çorap örme makinasıyla geçinmeye çalışır. Fakat hastalığı ilerleyince artık yapamaz hale gelir. Bir süre ayakkabı boyacılığı yapar. Bu sırada Arzu'nun doğduğu evin sahipleri olan Müşerref nine ve Zeki dede onları kendi evlerinin yanındaki ahşap evlerine yerleştirir ve hiç bir şekilde kira almazlar. Yazar romanda yoksul ve yardıma bakıma ihtiyacı olan insanlara ortak bir dayanışma içinde yardımcı olunmalı, sorunlarına çare aranmalıdır iletisini verdiğini görüyoruz.

Betonlaşma

Yazar öyküye ilk başladığı sayfalarda yeni taşındığı binanın, önceden yerinde büyük bir ahşap ev olduğunu vurgular. Fakat yıkılıp ahşap evin yerine büyük bir apartman yapılmıştır. Arzu'nun doğduğu ev de eski ahşap bir evdir. Fakat oradan taşınmak zorunda kalmışlardır. Çünkü evlerinin yerine büyük bir apartman yapılmak istenmektedir. Arzu ya göre ahşap evler her zaman daha sıcak daha içten yani daha samimidir. Arzu apartmanları sevmediği söyler. O koca binalara düşman gibi bakar. Yazar burada betonlaşmaya karşı duruşunu belirtir. Ona göre samimiyet sıcaklık ahşap evlerdedir. Günümüzdeki modern dünya anlayışıyla birlikte hızlı artan betonlaşma yüksek binaların yapılmasına karşın yazar sitemle

yaklaşır. Çünkü bu bina tarzı Türk toplum hayatına uymaz. Bizim köklerimiz bahçeli tek katlı ahşap sıcak evlerdir.

Eğitim hayatına müdahale

Arzu okumak için büyük azim gösterir. Fakat annesi onun fabrikada işe girmesi gerektiğini, eve katkı yapmasını ister ve sürekli azarlar şiddet uygular. Fakat Arzu tüm bu yaşadıklarına rağmen pes etmez ve okumak için büyük çaba gösterir. Fakat Arzu şanslıdır. Çünkü babası ona destek olmaktadır ve Arzu okuyup öğretmen olacaktır. Yazar burada eğitimin önemine vurgu yaparken bir taraftan da okumak isteyen çocuklara engel olunmaması gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca yazar azimli olmanın başarıyı getirdiğini göstermiş olur.

Yardıms severlik

Arzuların ilk evi Müşerref nine ve Zeki dedenin evidir. Bu insanlar gerçek akrabaları olamamasına rağmen onlara çok iyilikleri dokunmuştur. Oradan taşınmaları gerekince sokakta kalmaktan korkarlar fakat bu defada imdatlarına belediye yetişir. Belediye onlara bir ev tutar ve kiralarını öder burası da ikinci evleridir. Bunun yanında mahalledeki insanlar kömür ve para, erzak yardımı yaparlar. Ayrıca da arzunun bir öğretmeni ona burs ayarlamıştır. Bu Arzu'nun eğitim hayatı için çok önemlidir. Çocuk romanlarının pek çoğunda yardımlaşmanın, iyilik etmenin güzelliği telkin edilir.

Öğretmen davranışları

Arzu'nun ilk gittiği okulundaki öğretmenin çocuğu çok şımarıktır ve herkesle kavga eden bir tiptir. Bu çocuk Arzuyla da kavga etmiştir. Arzu'yu itip başını taşa çarptırınca başı kan içinde kalmıştır. Böylece o çocuk başka okula gönderilmiştir. Bu olaydan sonra öğretmen Arzuya tavır almaya kötü davranmaya başlar. Arzu'nun hayatında bu unutulmaz bir anı olarak kalacaktır. Burada yazar bir öğretmenin insan hayatındaki önemini en ufak bir sözünün dahi öğrenciyi çok derinden etkileyeceği iletisini vermektedir.

Zaman, çevre ve olay örgüsü

Doksan dört sayfalık olan roman ana yapı olarak üç bölüme ayrılmıştır. Her bölümün içinde ayrı ayrı bölüm başlıkları yer almaktadır.

Hikâye şehirde, sokakta oynayan çocukların betimlenmesiyle başlıyor. Yazar balkonda kitap okuduğu vakit kızının Arzuya seslenmesiyle olay başlar. Birinci bölümde Arzu'nun evini öğrenmesi ve ona dair bazı şeyleri merak etmesiyle devam eder. Bu bölümde artık kızın hikâyesini yazmak hissi içine doğar. Arzuyla konuşmaya karar verir. Arzu bu fikrini kabul

eder. İkinci bölümde ise hikâyeyi Arzu'nun ağzından aktarılır. Hikâyenin birinci bölümünde (Kallimci, 2006, s. 15) yazarın eve yardım yapılırken gördüğü zaman olarak Ramazan ayı olduğu ifadesi kullanılır. Ve hikâyenin en sonunda ise Kasım 2000 yazdığını görüyoruz.

Mekân olarak incelediğimizde ufak bir şehrin bir mahallesi olduğu anlaşılmaktadır. Fakat ne mahallenin ne de şehrin adı verilmemiştir.

İkinci bölümde artık kişiler başkahraman tarafından daha da detaylandırılır. Yoksulluk, azim ve sabır ele alınır. Annesinin üniversiteye göndermemek için elinden geleni yaptığını fakat Arzuyu yıldıramadığı Arzu'nun ağzından aktarılmıştır. Burada anlatılan diğer konu ise babasının ona düşkünlüğüdür. Babasıyla iki arkadaş kadar çok samimidirler. Üçüncü bölümde ise başkahramanın başarısı anlatılmıştır. Arzu okulu bitirmiştir. Öğretmen olarak atanamamaktan korkmaktadır. En sonunda sevindirici haber gelir. Arzu bulunduğu şehire atanmıştır.

Anlatım durumu ve sunuş biçimi

Arzu kız hikâyesi birinci kişi anlatımla yazılmıştır. Eserde betimleme ve öyküleme teknikleri kullanılmıştır. Romanda arzu kendi hikâyesini anlatmaya başlayınca geriye dönüş tekniğinden yararlandığı görülmektedir. Yazar diğer romanlarında olduğu gibi bu romanda da oldukça fazla şekilde diyaloglardan yararlanmıştır. Betimlemeye genellikle hikâyeye başladığı ilk sayfalarda rastlıyoruz. Buna örnek olarak 'Bir akşamüzeri balkonda, kızımınla birlikteyiz. Sokaktan gelip geçenlere bakıyoruz. Sokağın öte başından, bir kız çocuğu geliyor. Onu sık görüyordum. İlköğretim okulu sekizinci sınıf veya lise birinci sınıf öğrencisi olmalı. Kısa saçlı, minyon tipli, kısa boylu, zayıf bir kız.' (Kallimci, 2006, s.8). şeklinde görüyoruz. Bunun yanında ilerleyen bölümlerde 'Onu, lise birinci sınıfta, ders yılının ilk günlerinde tanıdım. Esmer, siyah saçlı, kara gözlü bir kızdı. Yüzü hiç gülmüyordu.' şeklinde de karşımıza çıkar. Romanda iç konuşmaya yer verildiğini görüyoruz. Özellikle iç konuşmalar yazarın kendi kendine konuştuğu sorgulamalar yaptığı bölüm olan ilk bölümdedir. '-Kavga etmeden, güzel güzel oynayın. Yoksa gelir topunuzu alırım. Bir daha da vermem (Kallimci, 2006. s.6).

Bu uyarı, çocuklara, kavga ve tartışmayı bıraktırır. Yeniden oyunlarına dönerler. Ben, oturduğum yerden, çocuklar adına üzülürüm.' Canlarım, güzellerim' derim;' Ne güzel oynuyorsunuz. Anlaşmazlığı da kendi aranızda, güzellikle çözeniz olmaz mı? Bir başkasının azarını yemeseniz' (Kallimci, 2006, s.7).

Tablo 9

Arzu Kız Diyalog Dökümü

Toplam sayfa sayısı	94 sayfa
Diyalog bulunan sayfa sayısı	26 sayfa
Diyalog bulunmayan sayfa sayısı	68 sayfa
En kısa diyalog	1 kelime
En uzun diyalog	143 kelime

Rüyalar Ülkesinde

“Rüyalar Ülkesinde” adlı roman Hasan Kallimci tarafından kaleme alınmıştır. Yarı bilim kurgu tarzında yazılan romanın ilk baskısı 2002 yılında Tutibay Yayınları (Ankara) tarafından, ikincisi baskısı 2006 yılında Hikmet Neşriyat (İstanbul) tarafından basılmıştır. Doksan dört sayfadan oluşan kitap Orhun Kara tarafından resimlendirilmiştir.

Özet

Bir Garip Doktor romanının devamı niteliğinde, yarı bilim-kurgu bir romandır. Mucit bir doktor olan Mehmet Bey ve en az onun kadar meraklı oğlu Nuri ile arkadaşı Ali'nin yaşadıkları anlatılmaktadır. Roman, iki haylaz çocuğun Dr. Mehmet Bey'in çalışmalarını gizlice izlemeleriyle başlar. Dr. Mehmet Bey ütöpik konulara ilgi duyan bir bilim insanıdır ve insanların rüyalarını izleyebilmenin mümkün olduğunu düşünmektedir. Mehmet Bey, Ali ile Nuri'ye kendi çalışmalarında yardımcı olmalarını ister ve çocuklar bu teklifi zevkle kabul ederler.

Mehmet Bey rüya izleme çalışmalarını ilk önce eşi Meral Hanım üzerinde; hafta sonu da Ali'yle Nuri'nin üzerinde dener. Ancak Meral Hanım hemen uykusundan uyanır, çocuklar ise heyecandan ya uykuya dalamazlar ya da rüyalarını ekrana aktarmak için tasarlanan alet kafalarına takılırken uykularından uyanırlar. Son çare olarak çocukların aklına yeni bir denek gelir. O da çocukların, ne kadar derin bir uykuya sahip olduğuna şahit olduğu dondurmacı amcadır. Dondurmacı amca çocukları kırmaz ve sunulan teklifi kabul eder. Mehmet Bey dondurmacı amcanın rüya merkezine ulaşır fakat bu sefer de onun rüyalarından görüntü almayı başaramaz. Mehmet Bey bütün bu başarısızlıklardan sonra içine kapanır, sessizleşir.

Mehmet Bey'e çalışmalarını sürdürmesi adına ülkemizin önde gelen devlet üniversitelerinin birinden teklif gelir. Mehmet Bey buna çok sevinir ve hemen hazırlıklara başlar. Bir an evvel İstanbul'a gidip çalışmalara başlamak istemektedir. Yola kendi arabasıyla çıkmak ister. Ancak Ali'nin babası ve ailesi otobüsle gitmesini, hava şartlarının kötü

olduğunu, bir kaza yapma ihtimalinin yüksek olduğunu söylerler. Güç bela onu otobüsle gitmesi konusunda ikna ederler.

Doktoru yolcu eden ailesi ve komşuları, sabahın erken saatlerinde gelen bir haberle otobüsün kaza yaptığını öğrenirler. Ali'nin annesi çocukları da alıp eşini ziyarete gider. Mehmet Bey ne olursa olsun çalışmalarını tamamlamaları için Ali ve Nuri'den söz ister. Çocuklar buna anlam veremez ama yine de söz verirler. Mehmet Bey geçirdiği ani bir iç kanama ile hayatını kaybeder.

Ali ile Nuri, Mehmet Bey'e verdikleri sözü tutmak için ellerinden geleni yapmayı planlarlar. Öğretmenlerine gidip kendilerine çalışma planı hazırlaması için yardım isterler. Derslerine sıkı sıkıya çalışırlar ve neticesinde Ali elektrik mühendisi, Nuri ise doktor olur. Memleketlerine geri dönerler ve orada çalışmaya devam ederler. Aynı şekilde rüyaları görüntülemek adına da çalışmalarını sürdürürler.

Deneylerin devam ettiği bir gün Ali, Nuri'nin rüyalarını görüntülemeyi başarır ve hemen Nuri'yi uyandırır üstelik bu sefer rüyadaki sesleri de duymayı başarırlar. Bu yeni icadın sunumunun yapılacağı günden bir gün önce Ali rüyasında Mehmet Bey'i görür. Mehmet Bey çok mutludur ve elinde bir çiçek demetiyle çocuklara doğru yürüyüp onlara teşekkür eder.

Sunumda bu rüyanın görüntülerini de gösterirler ve izleyen herkes çok duygulanır. Öncelikle Nuri'nin annesi, Ali'nin anne ve babası hem Mehmet Bey'i tekrar görmenin sevincini ve hüznünü bir arada yaşar hem de çocuklarıyla böyle bir başarıya imza attıkları için iftihar ederler.

Kişiler

Hikâyenin ana kahramanları Ali ve Nuri adındaki 5. sınıf öğrencileridir. İkisini deneylerin içine çeken kişi Nuri'nin babası Doktor Mehmet Bey'dir. Diğer kişiler ise, deneylerinde onlara yardımcı olan Dondurmacı Amca, Mehmet Bey'in eşi Meral Hanım ve Ali'nin annesi Asuman Teyze ve babası Sedat Bey'dir. Kişiler olumlu kişilik özelliklerine sahiptir. Deneyleriyle ülkenin gelişimine katkı sağlamak isteyen çalışkan, özverili ve yardımsever olumlu kişilik özelliklerini taşıyan Doktor Mehmet Bey evrensel ve ahlaki değerlere saygılı karakter olarak çocuklara örnek olmaktadır.

Kitabın başkahramanları Ali ve Nuri'nin derslerine çalışmaları, hayvan besleyip ona iyi davranmaları, büyüklerine saygılı olmaları, hayallerine sahip çıkıp onları gerçekleştirmek için çaba sarf etmeleri, herkes tarafından sevilip takdir edilmeleri olumlu özelliklerini ile okuyan çocuklara olumlu mesajlar vermektedir.

Kişiler gerçek hayatta karşımıza çıkabilecek, inandırıcı kişilerdir. Sıra dışı karakterler bulunmamaktadır. Ali ve Nuri hikâye devam ederken büyümektedirler. Nuri'nin babası ise kitabın ortalarında vefat etmiştir.

Kişilerin fiziki ve ruhsal tahlillerine ayrıntılı olarak yer verilmemiştir. Kişilerin takma adlarının nerden geldiği açıklanmıştır. Bu yönden kitap eksiktir. Kişilerin tahliline ve betimlemelere daha fazla yer verilerek çocuğun kişileri kafasında daha iyi canlandırmasına ve daha çok benimsenmesi sağlanabilirdi.

Dalgın doktor

Kafasına yeni bir icat taktığı zaman icadını gerçekleştirinceye kadar dalgın durduğu için bu lakap takılmıştır.

Tosuncuk

Yaştlarından kilolu olduğu için kendisine Tosuncuk demektedirler. Asıl ismi Nuri olan çocuk, bu ismi benimsemiştir.

Dondurmacı Amca

Yazın pastanede dondurma satan yaşlı adama çocuklar ona Dondurmacı Amca lakabını takmışlardır.

Romanın içeriği ve eğitsel boyutu

Kitap okuma

Hasan Kallimci'nin kitaplarında var olan iletilerin başında olan kitap okuma ileti her zaman açık bir şekilde verilmiştir. Her kitapta çocukları kitap okumaya yönlendirecek, onları heveslendirecek iletiler bulunmaktadır. Kallimci'nin bu kitabında çocuklara verilen mesaj aynı zamanda büyüklere de verilmiştir.

'Bahçe işlerini – kitap okuma konusunda olduğu gibi- bir ceza olarak görmüyor, zevkle yapıyorduk...' (Kallimci, 2006).

Ebeveynlerin çocuklarına verdikleri kitap okuma cezası eleştirilirken kitabı okuyan çocuklara da kitap okumanın oldukça zevkli bir etkinlik olduğu mesajı verilmiştir.

Verilen sözün tutulması

Çocukların kendilerine bir hedef belirlemesi, vermiş oldukları söz doğrultusunda çalışmalarını gerektiği bilinci yazarın vermek istediği ileti olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Söz verin dedi. Deneylere devam edecek misiniz?

- Evet, söz dedim.
- Söz veriyoruz baba, dedi. Tosuncuk (Kallimci, 2006. s. 64).

Yalnız içimi burkan ve beni düşündüren bir nokta vardı; doktor amcanın hasta yatağında söyledikleri. Rüyalar ülkesinin kapısını açma yolunda çalışmamızı istemiş, bizden söz almıştı. O konuşma sanki bir vasiyet gibiydi...

Sevince ve üzüntüye ortak olmak

Milletimizin en önemli özelliklerinden bir tanesi de sevdiklerimizin iyi gününde ve kötü gününde yanında olma özelliğidir. Yazar roman boyunca çocuklara bu iletiyi vermeye çalışmıştır. Özellikle de Doktor Mehmet Bey kaza geçirip öldüğünde, Ali'nin ailesi ve komşuları Meral Hanım ve oğlu Tosuncuk'u bir an bile yalnız bırakmamışlar ve hep yanlarında olmuşlardır. Yine Doktor Mehmet Bey'in bulunduğu icattan sonra bütün mahalle doktor ve ailesinin yanında olmuş onları mutlu günlerinde yalnız bırakmamışlardır.

“Ben Tosuncuktan hiç ayrılmaz olmuştum. Ancak uyuduğumuz zaman birbirimizden ayrılıyorduk. Yemekleri birlikte yiyor, dersleri birlikte çalışıyorduk. Çoğu geceler birlikte yatıyorduk” (Kallimci, 2006, s. 68).

“Evde, Tosuncuğun yanından hiç yalnız ayrılmadım. Onu evlerine bırakmadık. Annem, üzüntümüzü paylaşmak için, bilhassa tosuncuğu teselli etmek için yanımıza geliyor; arada bir bizimle konuşuyordu.” (Kallimci, 2006, s. 65).

Okula başlama sevinci

Çocuklar için eğitim-öğretim süreçlerinin ilk günü çocukların yeni arkadaşlarla tanışma heyecanı ile diğer günlerden daha farklıdır. Mevcut sınıflarından bir üst sınıfa geçen öğrenciler arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle tekrar buluşma heyecanını her dönem tekrar yaşamaktadırlar. Okul tatillerinin başlamasını çok isteyen öğrenciler tatil başladıktan sonra bu seferde okulun başlaması özlemle beklemektedirler.

‘Nihayet sabırsızlıkla beklediğimiz gün geldi. Okullar açıldı. İlk gün erkenden tosuncuk ile birlikte erkenden okul yoluna koyulduk.’ (Kallimci, 2006, s. 23).

‘ Haziran ayının ortalarında dördüncü sınıfa elveda diyerek okuldan ayrılmıştım. O gün bir üst sınıfa geçmiş olmanın ve tatile çıkmış olmanın sevincini birlikte yaşamıştım. Fakat tatile girince işler değişti. Üç ay uzamış bir türlü bitmek bilmemişti.’ (Kallimci, 2006, s. 23).

Başarılı insanların ödüllendirilmesi

Takdir etme ve ödüllendirme iletisi kitap boyunca çocuklara verilmektedir. İnsanların verimliliklerini ve heyecanlarını arttırma, yapacak oldukları diğer çalışmaların ilk adımını attırmaktır. Çocukların okula başladıkları ilk gün, okul yönetiminin çocukları plaket vermesi, sınıf arkadaşlarının çocukları takdir etmesi ve aynı şekilde devlet yetkililerinin, üniversitelerin, gazetelerin Dr. Mehmet Bey'i takdir etmesi kitapta bu iletinin veriliş şeklidir.

-Doktor Mehmet amcanın adresine üniversitelerden ve yurt dışından da dergi ve gazeteler gönderilmeye başlanmıştı (Kallimci, 2006, s. 18).

-Saygıdeğer veliler, kıymetli öğretmen arkadaşlarım ve sevgili çocuklarım. Geçtiğimiz yaz mevsiminde, milletimizin göğsünü kabartan bir icat gerçekleştirildi. Bu icadı şehrimizden bir doktorun gerçekleştirmesine sevindik...’ (Kallimci, 2006, s. 27).

‘Müdür beyin yanında yerimizi aldık. O bizleri öptü kucakladı. İkimize de birer plaket verdi’ (Kallimci, 2006, s. 28).

Hasta ziyareti

Romanda çocuklar kazandırılmak istenen davranışlardan biri de hasta ve yakınlarımızın ziyareti ve zor günlerinde onların yanlarında olduğumuz iletisidir. Roman boyunca birbirleriyle çok iyi anlaşan Ali ve Nuri'nin aileleri zor günlerde de birbirlerini hiç yalnız bırakmamışlardır.

Trafikte hatalı araç geçme

Ülkemizde çok sık meydana gelen trafik kazalarının bir nevi eleştirisi diyebileceğimiz bu ileti çocuklara birazda acıklı bir şekilde vermiştir. Bir otobüsün hatalı sollama nedeniyle karşıdan gelen bir başka otobüsle kafa kafaya çarpışması sonucu çok fazla ölü ve yaralı olmasına neden olmuştur. Bu ileti aslında çocukların yetişkinlere iletmesi gereken bir ileti olarak karşımıza çıkmaktadır.

‘Doktorun bindiği otobüs bir arabayı hatalı sollamış. Karşıdan hızla gelen bir başka otobüsle kafa kafaya çarpışmış. On beş tane ölü var’ (Kallimci, 2006, s. 62).

Planlı programlı çalışma

Başarılan tüm işlerin temelinde insanların planlı ve programlı bir şekilde çalıştığı iletisi romanda çocuklara verilmek istenen iletidir. Dr. Mehmet Beyin tüm hayatı boyunca yılmadan bıkmadan çalışması, çocukların vermiş oldukları söz neticesinde öğretmenlerine gidip bir ders

çalışma programı hazırlamaları ve tüm eğitim hayatları boyunca bunu tatbik etmeleri sonucunda başarıya ulaşmaları yazardan çocuklara aktarılan iletilerdir.

‘Tosuncukla ben, yolumuzu çizmiştik. Hedeflerimizi belirlemiştik. Hedeflerimize varabilmemiz için çok çalışmamız gerektiğini biliyorduk...’ (Kallimci, 2006, s. 73).

-Çok kolay dedi. Bir cep defteri alacaksınız. Defterin her sayfasına tarih atarak bir günlük program yapacaksınız. O planda yemek, uyku, okul ders çalışma gibi yapacağınız her şey saatleriyle yazılacak. Top oynayacaksınız onlarda programda yer alacak. Bu şekilde çalışırsanız yaptığımız programları da bozmadan uygularsanız başarılı olursunuz.’ (Kallimci, 2006, s. 74).

İnsanlık için çalış

Yapılan tüm icatların temelinde insanlığın yararına olacak sonuçlar olması gerektiği iletileri çocuklara aktarılırken bir iletidir.

‘... fakat insanlık alemi için deneyler yapılmalı ve icatlar gerçekleştirilmeli. Birileri hayatından zevklerinden fedakârlıklar yapacak ki icatlar gerçekleştirilecek. Bütün güzel işler zaman ayırarak emek verilerek, sıkıntılı bir çalışma sonucu ortaya çıkmıyor mu?’ (Kallimci, 2006, s. 12).

Zaman, çevre ve olay örgüsü

Tamamı doksan dört sayfadan oluşan kitap on dört bölümden oluşuyor. Her bölüm bir önceki bölümün devamı niteliğindedir. Bölümler arasında herhangi bir kopukluk olmayıp kronolojik bir sıra ile ilerlemiştir. Başlıklar o bölümde anlatılan olayı ya da eylemi anlatacak mahiyette olup herhangi bir tezatlık oluşturmamaktadır. Bilim kurgu romanları çocukları yaşamış oldukları zamanın ötesinde düşsel zamanlara taşıyabilir. Rüyalar Ülkesinde adlı bu romandaki zaman ve mekân içinde yaşadığımız bu çağın ve zamanın içinde geçmektedir. Yazarın daha önce incelediğimiz Bir Garip Doktor adlı romanın devamı niteliğinde olan bu romanda kahramanlar, zaman ve mekân, olayların akış biçimi arasında çok fazla bir farklılık yoktur. Yazarın diğer romanlarında olduğu gibi bu romanda da bir mücadeleye iyi ile kötünün mücadelesine rastlamıyoruz. İnsanlığa ve devletine hizmet etmeye kendini adanmış bir mucidin gerçekleştirmeye çalıştığı icatlar peşinde koşması anlatılmaktadır. Romandaki resimlerle olaylar arasındaki bağ çok sağlam değildir. Kitapta resimlere sıkça yer verilmiş. Bölümlere ayrılmış kitapta nerdeyse her bölümde bir resim bulunmaktadır. Zaman olarak çocukların dördüncü sınıftan beşinci sınıfa geçtikleri yılın yaz tatilinde roman başlamaktadır. Kitabın son bölümüne kadar beşinci sınıfta olan öğrenciler kitabın son bölümünde artık üniversiteyi birmiş ve şehirlerine dönmüşlerdir.

Sunuş biçimi ve anlatım durumu

Yazar bu romanında da diğer romanlarında olduğu gibi hikâye edici anlatım, diyaloglardan yararlanmıştır. Kısa cümlelerin çoğunlukta olduğu, kahramanların derinlemesine tasvirlenmediği bir anlatımla roman oluşturulmuştur.

Tablo 10

Rüyalar Ülkesinde Diyalog Dökümü

Toplam sayfa sayısı	94 sayfa
Diyalog bulunan sayfa sayısı	80 sayfa
Diyalog bulunmayan sayfa sayısı	14sayfa
En kısa diyalog	1 sözcük
En uzun diyalog	113 sözcük

Çetin'in Merakı

Hasan Kallimci'nin yazdığı yarı bilim kurgu türünde roman yetmiş dokuz sayfadan oluşmaktadır. Roman beş baskı yapmıştır. İlk dört baskı Milli Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yazarlar Dizisi başlığı altında (1994, 1999, 2001, 2002) yıllarında basılmıştır. Son baskısı ise 2005 yılında Hikmet Neşriyat (İstanbul) Kafdağı Kitapları tarafından basılmıştır. Orhun Kara tarafından resimlendirilmiştir.

Özet

Hasan Kallimci'nin Çetin'in Merakı adlı romanında kendi hatıralarına dayanarak, yazabilmeyi, yazar olma yolundaki adımlarını ve bu yolda yaşadıkları güzellikleri ve zorlukları anlatmaktadır. Çetin'in merak ettiği ve okuyup öğrendiği olay dizisi Çetin'in babası Tuğrul'un çocukluk, gençlik ve öğretmenliğinin ilk yıllarını kapsayan yazarlık macerasının anılarıdır.

Okumayı ve yazmayı çok seven Tuğrul ilkokul sonrasında girdiği yatılı okul sınavında başarılı olamaz. İlçedeki ortaokula kaydı yapılır. Yaz boyunca bağ bahçe işlerine çalışan Tuğrul kazandığı paralarla okul ihtiyaçlarını karşılar. Derslerini çok sıkı takip ederek okulunu devam ettiren Tuğrul'u düşündüren en önemli şey sınıfta kalırsa fakir ailesini mahcup etme korkusudur. Çalışkanlığı ve azmiyle öğretmenlerinin dikkatini çeken Tuğrul'un, yatılı okulda ve öğretmen okulunda yapılan tüm şiir hikâye ve kompozisyon yarışmalarıyla yazarlığa olan ilgisi daha da artmıştır. Okudukça yazmış yazdıkça okumuş olan Tuğrul nihayet hayallerini genişleterek yazar olur.

Kişiler

Tuğrul

Çetin'in babasıdır. Romanın konusu Tuğrul'un nasıl yazar olduğudur. Zor şartlar altında, çeşitli ekonomik zorluklar yaşayıp buna rağmen ailesinin de yardımıyla okuyan Tuğrul'un ilkokuldan öğretmen oluncaya kadar geçen eğitim hayatı ve yazarlık serüveni romanda anlatılanlardır.

Çetin

Tuğrul'un oğludur. Okumayı çok seven Çetin aynı zamanda meraklıdır. Kitabın sadece ilk sayfalarında adı geçer.

Anne-Baba

Tuğrul'un anne ve babası ilçede yaşayan kendi hallerinde kıt kanaat geçinen karakterler olarak karşımıza çıkmaktadır. Oğullarının tahsil hayatları için ilçeyi terk ederek şehre yerleşmişlerdir. Tüm zorluklara rağmen çocuklarının daha düzgün bir eğitim hayatı olması için göç ederek şehre yerleşmişlerdir.

Ali Bey

Okulda ambar memurudur. Tuğrul'a okul daktilosunun kullanmasına yardım eder.

İlhan Usta

Matbaacıdır. Tuğrul'un ilk şiir kitabını dizgisinde ve basımında yardımcı kitabı basmıştır.

Öğretmenler

Kitapta öğretmenlerin adları geçmemektedir. Sınıf öğretmeni, edebiyat öğretmeni müdür ve müdür yardımcıları şeklinde geçmektedir.

Romanın içeriği ve eğitsel boyutu

Mesleklere saygı

İnsanların yaptıkları işi hafife almak, onları küçük görmek insana olan saygıyı yok etmektedir. Yazar bu konudaki düşüncelerini çocuklara aktarırken, toplum içerisinde çocuklar üzerinde en çok etkiye sahip olanlardan olan öğretmen ile ulaşmaya çalışmış ve mesajını aktarmıştır. Öğretmenin sınıfına sormuş olduğu soruya sınıftaki öğrenciler pilot, doktor, terzi öğretmen gibi cevaplar verirken Tuğrul'un hamal olacağı demesi sınıfta gülüşmelere yol açmıştır.

Bunun üzerine öğretmen öğrencilerine dönerek “Kimseye zarar vermeden para kazanılıyorsa her meslek kutsaldır. Alın teri ile para kazanıldığı için hamallık da kutsal bir iştir. Gülmeyin küçümsemeyin, ayıptır. Hamallarda diğer meslek sahipleri gibi evlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için çalışırlar. Çocuklarını okutmak, onları doyurmak için ter dökerler” (Kallimci, 2005, s. 13). Yazar vermiş olduğu bu mesaj ile kitabı okuyan tüm öğrencilere bu evrensel mesajı vermiştir

Okumanın faydaları

Çocukların kitap okuma alışkanlığı kazanmaları ve bunu geliştirmeleri akademik ve sosyal hayatta başarılı olmalarında önemli bir yer tutmaktadır. Yazar romanda çocuklara en çok düzenli şekilde kitap okumanın önemli olduğunu sezdirmeye çalışmıştır. Aynı zamanda yazarın çocuklara ilettiği bir başka mesaj ise kütüphanelerin kitap okumak için önemli bir mekân olduğu iletidir.

‘Okudukça öğreniyor, öğrendikçe daha çok okuyordu. Kütüphanede çok güzel kitaplar vardı. Masal kitapları, hikâye kitapları, romanlar... Türk büyüklerini anlatanlar, devletleri tanıtanlar... Dünyanın diğer ülkelerinde yaşayan insanlar, bitkiler ve hayvanlar da kitaplarda tanıtılıyordu.’ (Kallimci, 2005).

‘Tuğrul aradığı her şeyi kütüphanede ve kitaplarda buluyordu. Eğlenmek ve gülmek mi istiyor; o zaman fıkra kitapları okuyordu. Bilgi sahibi olmak, ödevlerini yapmak isterse bilgi dolu kitapları ve ansiklopedileri seçiyordu.’ (Kallimci, 2005).

Bilginin önemi

Yazarın çocuklara sezdirmek istediği bir başka ileti ise çocuk dergilerinin bilgi verici olması gerektiğidir. Günümüz dergilerinin büyük bir kısmı ticari kaygılarla hazırlandığından bilgiden yosun ürünler olarak karşımıza çıkmaktadır. Romanda çocuklar için bir dergi hazırlayan Tuğrul’un dikkat ettiği noktalardan bir tanesi de derginin çocuklara bilgi aktarması gerektiğidir.

‘Bilgi vermeyen dergi olmazdı. Çocuk bilgi ile yetişirdi. Bir sayfayı tabiat köşesi yaptı. Tabiatı, canlı ve cansız varlıkları tanıttı. Derginin dolmasına bir sayfa kalmıştı. Orayı da bilmece ve bulmacaya ayırdı’ (Kallimci, 2005, s. 44).

Eğitim için fedakârlık

Yoksulluk teması çocuk romanlarında çokça işlenen konulardan biridir. Muzaffer İzgü; Ekmek Parası, Metin Kaptan, Kemalettin Tuğcu; Küçük Erkek, Mustafa Yılmaz Kaya’nın

yazdığı Altın Çocuk adlı romanları örnek olarak verilebilecek romanlardan sadece birkaçıdır. Hasan Kallimci de yazmış olduğu çocuk romanlarında bu konuya oldukça sık bir şekilde değinmiştir. Okumak İstiyorum, Arzu Kız ve Çetin'in Merakı adlı romanlarında kahramanlar yoksul kişiler arasından seçilmiştir.

'Ailesi Tuğrul'un okumasını konuşuyordu. Annesi de babası da çocuklarını okutma isteğinde idiler. Fakat güçleri yetecek miydi? İlçedeki oturdukları bu ev kendilerininindi. Kıt kanaat geçinip gidiyorlardı. Tuğrul'u şehre gönderseler... Babasının kazancı orada yetmezdi. Tartıştılar ölçtüler biçtiler... Sonunda şehre göç etmeye karar verdiler.' (Kallimci, 2005, s. 46).

Milli bilinçle yaşama

Hasan Kallimci'nin romanlarının karakteristik özelliklerinden biri de milliliktir. Milli bilinçle yaşamak, vatansever olmak, örf adet ve geleneklerimizden kopmamak yazarın değer verdiği unsurlardır. Yazar bu romanında da milli bilinç, milli benlik kaygısından hareketle çocuklara mesajlarını ulaştırma gayesi içerisinde olmuştur. Romanda Yok mudur? Başlığı altında yazdığı şiirin Türk Milletine olan sevgisinden doğduğunu ifade ederek şu ifadelerle yaşayışta, giyinişte Batı taklit ediliyor, Batının yaptığı makineler, teknik kullanılıyordu. Tuğrul istiyordu ki Batının ilmini takip ederken Türk olduğumuzu unutmamalıyım. Arabamızı, uçağımızı kendimiz yapalım' bu düşüncelerini çocuklara aktarmaya çalışmıştır (Kallimci, 2005, s. 61).

Zaman çevre ve olay örgüsü

Seksen sekiz sayfadan oluşan roman, yirmi üç bölümden oluşmaktadır. Roman, Çetin'in, babası Tuğrul'un nasıl yazar olduğunu merak etmesi ile başlar. Tuğrul'un oğlu Çetin'e vermiş olduğu dosyada nasıl yazar olduğunu anlatmaktadır. Yazar incelenen diğer romanlarından farklı olarak geri dönüş tekniği kullanmıştır. Roman ilçede başlar fakat hangi ilçe olduğu belli değildir. İlkokul, ortaokul ve lise öğreniminin görüldüğü okulların adları ve yaşanan şehir ile ilgili herhangi bir bilgi yoktur. Aynı şekilde roman kahramanı Tuğrul'un hayatında önemli bir yeri olan öğretmenlerinin adları da verilmemiştir. Zaman olarak ilkokuldan başlanılıp hızlı geçişlerle ortaokul, lise ve öğretmen okulu yıllarına geçiş yapılmıştır. Olayların geçtiği yerler daha çok okullardır. Okullarda yapılan deneme hikâye, şiir gibi türlerde yapılan yarışmalar sonucunda gerçekleşen olaylar konu edinilmiştir.

Anlatım durumu ve sunuş biçimi

Romanda ilk üç sayfa aktüel zaman ile kalan sayfalar geriye dönüş tekniği ile anlatılmıştır. Bütüncül geriye dönüş uygulaması olarak adlandırabileceğimiz bu teknikte yazar

kahramanın hayatını ilkokuldan alıp öğretmenlik yıllarının başına kadar anlatmıştır. Öyküleme yazarın en fazla başvurduğu anlatım biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Mekân çevre betimlemeleri yok denilecek kadar azdır. Cümlelerindeki kelime sayısı diğer romanlarındaki gibi kısadır.

Yazar romanda karşılıklı konuşmalara oldukça sık bir şekilde yer vermiştir. Romanda çok uzun betimlemelere rastlamamaktadır. Yazar okuyucu kitlesinin özelliklerini de düşünerek bu tür uzun betimlemelerden kaçınmıştır. Romanda yazar iç konuşmalara çok az yer vermiştir.

Tablo 11

Çetin'in Merakı Diyalog Dökümü

Toplam sayfa sayısı	88 sayfa
Diyalog bulunan sayfa sayısı	48 sayfa
Diyalog bulunmayan sayfa sayısı	40 sayfa
En kısa diyalog	3 sözcük
En uzun diyalog	67 sözcük

Tablo 12

İletiler Tablosu

Okumak İstiyorum: Yoksulluk, Eğitime Önem Vermeme, Arkadaşlık, Birlik ve Beraberlik İçinde olma, Ulaşım Sorunu, Yardımseverlik, Kararlı Olmak, Küçümseme,
Bir Garip Doktor: Komşuluk, Bilimsel Buluşlar, Yalancılık, Asosyallik, Başarılı Olma, Arkadaşlık, Kendini Beğenme,
Elif Abla: Türkçe ve ulus Bilinci, Çocuklara Karşı Şefkatli ve Hoşgörülü Olma, Devletin Başarılı Çocuklara Sahip Çıkması, Aile İçi Demokrasi, Aile Sevgisi, Yurt Sevgisi
Küçük Kaykaycılar: Yardımseverlik, Doğa Sevgisi, Çevreye Duyarlılık, Türkçe Kullanma Bilinci, Toplumsal İlişki ve Nezaket Kuralları, Demokrasi Kavramı, Aile
Radyocu Ali: Çocuklara Özgüven Vermek, Özel Hayata Saygı, Hırsızlık, Çalışkan Olmak, İyilik Duygusu, Geçmiş Olsun Dileme, Devlet ve Millet Yararı
Kuşçu Amca: Okuma ve Yazmanın Önemi, Hayvan Sevgisi, Şehir Hayatındaki Değişim, Alkollü Araç Kullanma, Çocuklarda Aile Sevgisinin Önemi, Yardımlaşma, Ölüm Acısı, Atalarını Unutmamak, Trafik Sorunu
Karınca Çocuklar: Savaş, Zayıf Ulusların Sömürülmesi, Vatan Sevgisi, Şehit Olmak, Hayvanlara Eziyet, Kitap Okuma Sevgisi
Arzu Kız: Kitap Okumamak, Yoksulluk, Betonlaşma, Eğitim Hayatına Müdahale, Yardımseverlik, Öğretmen Davranışları
Rüyalar Ülkesinde: Kitap Okuma, Verilen sözün Tutulması, Sevince ve Üzüntüye Ortak Olmak, Okula Başlama Sevinci, Başarılı İnsanların Ödüllendirilmesi, Hasta Ziyareti, Trafikte Hatalı Araç Kullanma, Planlı Programlı Çalışma, İnsanlık İçin Çalış
Çetin'in Merakı: Milli Bilinçle Yaşama, Eğitim İçin Fedakârlık, Bilginin Önemi, Okumanın Faydaları, Mesleklere Saygı

Dil ve Anlatım

Hasan Kallımcı'nın romanları incelenirken dil ve anlatım bölümü her romanda ayrı ayrı incelenmemiş tek bir bölüm içinde incelenmiştir. Buna gerekçe olarak; incelenen romanların dil ve anlatım özellikleri benzer özellikler göstermesi, romanların her biri için ayrı ayrı bir dil ve anlatım bölümünün açılması durumunda birbirinin tekrarı ifadelerine düşüleceği düşüncesidir. İncelenen romanlar dil ve anlatım açısından şu başlıklar açısından incelenmiştir: Yüklemine göre cümleler, öğelerinin sıralanışına göre cümleler, uzunluklarına göre cümleler, metinlerdeki deyim atasözü ve ikilemeler. Tablolaştırılan veriler random olarak seçilen sayfalardan elde edilmiştir. Yapılan analizler sonucu Hasan Kallımcı'nın romanları anlatım açık ve anlaşılır bir dile sahiptir. Yerel konuşma ağızlarına ve argoya yer verilmemiştir. Anlatımın sade ve akıcılığı kadar incelenen romanlarda dikkat çeken bir başka husus da konuşmaların hayatın doğallığı içerisinde verilmeye çalışılmasıdır. Yazarın incelenen tüm romanlarında dikkat çeken bir başka nokta ise diyaloglara çok fazla bir şekilde yer verilmesidir.

Yazar eğitici olmak adına kahramanları güzel konuşturma yoluna gitmiştir. “Rüyalar Ülkesinde” adlı romanında, romanın baş karakteri olan ve beşinci sınıfta okuyan Ali'nin kurmuş olduğu cümlelerin o yaş seviyesine uygun olamayacağı düşünülmektedir. Romanın genelinde olmasa da bu algının zaman zaman okuyarlarda oluşabileceği düşünülmektedir. Örneğin okulun ilk günü bahçede Ali'nin birinci sınıfa başlayan çocuklar hakkındaki düşünceleri şu şekilde verilmiştir:

... Veliler daha çok birinci sınıfa veya ana sınıfındaki çocukların anne ve babaları idi. Okula ilk defa adım atan yavrularının yanında bulunmak, onların tedirginliğini gidermek ve sevinçlerini paylaşmak, onları okula ısındırmak için gelmişlerdi mini miniler, büyüklerin ellerinden tutuyor, onların diplerine diplerine sokuluyorlardı. Bir bakışları vardı ki tedirgin mi tedirgin, ürkek mi ürkek... Bahçeyi dolduran o gürültülü kalabalığa korku dolu bakıyorlardı. Güldüm...(Kallımcı, 2006, s. 24).

Bu cümle her ne kadar güzel bir anlatıma sahip olsa da kahramanların yaş grubu düşünüldüğünde gerçeklikten uzaktır.

Tablo 12

Yüklemine Göre Cümleler, Okumak İstiyorum, Sayfa 8,

Toplam cümle	24
Ad cümlesi	5
Eylem cümlesi	19

Tablo 13

Öğelerinin Sıralanışına Cümleler, Okumak İstiyorum, Sayfa 8,

Toplam cümle	24
Düz cümle	22
Devrik cümle	2
Kesik cümle	-

Tablo 14

Cümle Uzunluklarına Göre, Okumak İstiyorum, Sayfa 8,

En kısa cümle	3
En uzun cümle	17

Tablo 15

Okumak İstiyorum, Sayfa Sekiz

Deyim	-
Atasözü	-
İkileme	1

Tablo 16

Yüklemine Göre Cümleler, Bir Garip Doktor, Sayfa 32

Toplam cümle	24
Ad cümlesi	4
Eylem cümlesi	19

Tablo 17

Öğelerinin Sıralanışına Göre Cümleler Bir Garip Doktor, Sayfa 32

Toplam cümle	24
Düz cümle	23
Devrik cümle	-
Kesik cümle	1

Tablo 18

Cümle Uzunluklarına Göre Bir Garip Doktor Sayfa 32

En kısa cümle	2
En uzun cümle	13

Tablo 19

Bir Garip Doktor Sayfa 32

Deyim	-
Atasözü	-
İkileme	-

Tablo 20

Yüklemine Göre Cümleler, Elif Abla, Sayfa 10

Toplam cümle	29
Ad cümlesi	2
Eylem cümlesi	27

Tablo 21

Öğelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Elif Abla, Sayfa 10

Toplam cümle	29
Düz cümle	29
Devrik cümle	-
Kesik cümle	-

Tablo 22

Cümle Uzunlukları, Bir Garip Doktor Sayfa 10

En kısa cümle	1
En uzun cümle	15

Tablo 23

Elif Abla, Sayfa 10

Deyim	2
Atasözü	-
İkileme	-

Tablo 24

Yüklemine Göre Cümleler, Küçük Kaykaycılar, Sayfa 53

Toplam cümle	26
Ad cümlesi	2
Eylem cümlesi	5

Tablo 25

Öğelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Küçük Kaykaycılar, Sayfa 53

Toplam cümle	26
Düz cümle	24
Devrik cümle	1
Kesik cümle	1

Tablo 26

Cümle Uzunlukları, Küçük Kaykaycılar, Sayfa 53

En kısa cümle	1
En uzun cümle	10

Tablo 27

Küçük Kaykaycılar, Sayfa 53

Deyim	1
Atasözü	-
İkileme	-

Tablo 28

Yüklemine Göre Cümleler Radyocu Ali, Sayfa 15

Toplam cümle	34
Ad cümlesi	3
Eylem cümlesi	30

Tablo 29

Öğelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Radyocu Ali, Sayfa 15

Toplam cümle	34
Düz cümle	30
Devrik cümle	-
Kesik cümle	4

Tablo 30

Cümle Uzunlukları, Radyocu Ali, Sayfa 15

En kısa cümle	2
En uzun cümle	13

Tablo 31

Radyocu Ali, sayfa 15

Deyim	-
Atasözü	-
İkileme	-

Tablo 32

Yüklemine Göre Cümleler, Kuşçu Amca, Sayfa 36

Toplam cümle	29
Ad cümlesi	2
Eylem cümlesi	27

Tablo 33

Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Kuşçu Amca, Metin Sayfa 36

Toplam cümle	29
Düz cümle	26
Devrik cümle	2
Kesik cümle	1

Tablo 34

Cümle Uzunlukları, Kuşçu Amca, Sayfa Yirmi 36

En kısa cümle	2
En uzun cümle	12

Tablo 35

Kuşçu Amca, Sayfa 36

Deyim	2
Atasözü	-
İkileme	2

Tablo 36

Yüklemine Göre Cümleler, Karınca Çocuklar, Sayfa 20

Toplam cümle	26
Ad cümlesi	13
Eylem cümlesi	13

Tablo 37

Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Karınca Çocuklar, Sayfa 11

Toplam cümle	26
Düz cümle	24
Devrik cümle	-
Kesik cümle	2

Tablo 38

Cümle Uzunlukları, Karınca Çocuklar, Sayfa 20

En kısa cümle	2
En uzun cümle	14

Tablo 39

Karınca Çocuklar, Sayfa 20

Deyim	3
Atasözü	-
İkileme	2

Tablo 40

Yüklemine Göre Cümleler, Arzu Kız, Sayfa 27

Toplam cümle	15
Ad cümlesi	2
Eylem cümlesi	13

Tablo 41

Ögelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Arzu Kız, Sayfa 27

Toplam cümle	15
Düz cümle	15
Devrik cümle	-
Kesik cümle	-

Tablo 42

Cümle Uzunlukları, Arzu Kız, Sayfa 27

En kısa cümle	1
En uzun cümle	9

Tablo 43

Arzu Kız, Sayfa Yirmi Yedi

Deyim	1
Atasözü	-
İkileme	-

Tablo 44

Yüklemine Göre Cümleler Rüyalarda Ülkesinde, Sayfa 23

Toplam cümle	19
Ad cümlesi	17
Eylem cümlesi	1

Tablo 45

Öğelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Rüyalarda Ülkesinde, Sayfa 23

Toplam cümle	19
Düz cümle	18
Devrik cümle	-
Kesik cümle	1

Tablo 46

Cümle Uzunluklarına Göre Cümleler, Rüyalarda Ülkesinde, Sayfa 23

En kısa cümle	2
En uzun cümle	13

Tablo 47

Rüyalarda Ülkesinde, Sayfa Yirmi Üç

Deyim	1
Atasözü	-
İkileme	2

Tablo 48

Yüklemine Göre Cümleler Çetin'in Merakı, Sayfa 25

Toplam cümle	30
Ad cümlesi	2
Eylem cümlesi	28

Tablo 49

Öğelerinin Sıralanışına Göre Cümleler, Çetin'in Merakı, Sayfa 25

Toplam cümle	30
Düz cümle	29
Devrik cümle	1
Kesik cümle	-

Tablo 50

Cümle Uzunluklarına Göre Cümleler, Çetin'in Merakı, Sayfa 25

En kısa cümle	1
En uzun cümle	10

Tablo 51

Çetin'in Merakı, Sayfa 25

Deyim	1
Atasözü	
İkileme	

Yukarıdaki tabloları bakıldığında da görüleceği gibi yazarın kullanmış olduğu cümlelerdeki en önemli özellik fiil cümlelerini, düz cümle çeşitlerini çok sık bir şekilde kullanmasıdır. Yine yazarın dikkat ettiği bir başka nokta ise kısa cümleler kullanmaya çalışmasıdır. Cümlelerdeki sözcük sayısı en çok on yedi olarak görülmüştür. Yazarın incelenen romanlarında deyim atasözü ve ikilemeler çok fazla olmamakla birlikte zaman zaman kullandığı görülmüştür. Yazar romanlarında uzun betimlemeler kullanmamıştır.

Dördüncü Bölüm

Sonuç Tartışma ve Öneriler

Sonuç

Günümüzde çocuk dünyasına hitap eden ürünler başta televizyonlardaki çizgi film kanalları olmak üzere gün geçtikçe çoğalmakta ve çeşitlenmektedir. Gelişen ekonomik yaşam kalitesi anne babaların alım güçlerini çoğaltmakta ve çocuklarının her türlü ihtiyaçlarını çok hızlı bir şekilde giderebilmesine olanak sağlamaktadır. Bu durum çocuklarımızın çocuk edebiyatı ürünlerine ulaşması oldukça kolaylaştırmıştır. Bununla beraber çocukların okuma durumlarını etkileyen pek çok çeldirici etkenin ortaya çıkması çocuk edebiyatı yazar ve çizerlerinin edebi ürünlerini oluştururken daha dikkatli, daha heyecanlı ve etkileyici ürünler vermesini kaçınılmaz hale getirmektedir.

Çocuk edebiyatı yazarı olarak Hasan Kallimci, çocuklara yönelik olarak yazmış olduğu eserlerinde emekli sınıf öğretmeni olmasının avantajını da kullanmıştır. Uzun yıllar yapmış olduğu öğretmenlik mesleğinde yakından tanıdığı çocukların, ilgi ve ihtiyaçları tespit eden ve yazın hayatında da bundan olabildiğince yararlanan bir yazar olarak karşımıza çıkmaktadır. Roman şiir, hikâye, masal türlerinin dışında çocuk edebiyatının her türünde ürünler vermeye çalışmıştır. Yazar ‘Hasan Kallimci eserlerinde milli çizgide yazması sebebiyle biraz Ömer Seyfettin, vicdana gönüllere seslenmesi bakımından biraz Kemalettin Tuğcu, yarı bilimkurgu eserleriyle Jules Verne’e benzemektedir’ şeklinde kendini ifade etmektedir.

Yazar çocuk edebiyatı ürünlerini oluştururken ilköğretim kademelerindeki sınıflardan lise son sınıfa kadar olan tüm sınıf gruplarına hitap edecek şekilde hikâye roman tiyatro, şiir, araştırma dallarında (18 kitap) olmak üzere toplam (101) kitap neşretmiştir. Yazarın Keloğlanla Seyahat adlı kitabından uyarlayarak aynı adla yazdığı ve 5 bölümden oluşan radyo tiyatrosu eseri, TRT Ankara radyosunun açtığı yarışmada yayımlanabilir bulunmuş ve 1990’lı yıllarda yayımlanmıştır.

Araştırmaya dâhil ettiğimiz eserler belirli yaş aralığını hedefleyen eserlerinden 10 adet eserinin incelenmesi sonucunda Hasan Kallimci’nin eserlerinde eğitsel iletilerle ilgili olarak ulaştığımız sonuçlar şunlardır:

Hasan Kallimci'nin çocuklara yönelik eserlerine bakıldığında farklı türlerde eser vermeye çalıştığı görülmektedir. Bu tespit de yazarın kendini tanımlarken aktardığı üç farklı yazarın üç farklı yanından beslenmeye çalıştığını bizlere göstermektedir. Hasan Kallimci'nin eserlerinde Türk örf ve adetlerine bağlı kalmayı sıkı sıkıya tercih etmiştir. Eserlerinde dikkat ettiği bir başka nokta ise hızla kirlenen, doğal dengeleri hızla bozulan ve bunun baş sorumlusu olan insanların çevreye karşı olan sorumsuzluğunu Küçük Kaykaycılar, Bülbüller ağlamaz, Dünya Sizlere Emanet ve Gezgin Uçurtma adlı eserlerinde işlemeye çalışmıştır.

Yazarın dikkat çekmeye çalıştığı bir başka nokta ise okuma-eğitim hayatıdır. Eğitim hayatının her çocuğa nasip olmadığı, çocukların eğitim hayatları boyunca pek çok zorlukla karşılaşabileceği hiçbir zorluğun bunun önüne geçmemesi gerektiği mesajlarıdır ki bu mesajları özellikle Okumak İstiyorum ve Arzu Kız adlı eserlerinde işlemiştir. Yazar tema açısından oldukça zengin bir yelpaze sunmaktadır. Üzerinde durmak istediği temaları yazar, roman kahramanları vasıtasıyla bazen eğlenceli bazen dramatik bir şekilde okuyucularına sunmaktadır. Yazarın en çok üzerinde durduğu temalar; vatanseverlik, çevre, okuma, aile yaşayışı, arkadaşlık, yardımlaşma, eğitim-öğretim, büyüklere saygı ve sevgi gösterme, tarih bilinci ve savaştır. Yazar aynı zamanda mesajlarını ulaştırırken çocuk edebiyatı ürünlerinde bulunması gereken özellikler içerisinde sayılan sezdirme yoluyla mesajları iletme biçiminde aktarmaya çalışmıştır.

Yazar eserlerini oluştururken günlük hayatın dilini mümkün olduğunca kullanmaya çalışmıştır. Kahramanlar baskın bir şekilde çocuklar olarak karşımıza çıkmaktadır. Eserlerinde kullandığı dil günlük hayatta herkesin anlayabileceği sade ve akıcı bir dildir.

Tartışma

Çocuk edebiyatı yazarlarının çalışmalarının incelenmesi, araştırılması, yapılan diğer araştırmalarla ürünlerle karşılaştırılarak değerlendirilmesi, bilim dünyasına tanıtılması, ebeveynlere ve eğitimcilere sunulması önem arz etmektedir. Hasan Kallimci'nin çocuklara yönelik yazmış olduğu romanların incelenmesi amacını taşıyan bu çalışmada yazarın 3. 4. ve 5. sınıflara yönelik yazdığı romanlarla sınırlı tutulmuştur. Hasan Kallimci eserlerinde görülen temel özellik milli ve manevi değerlerle beslenen bir yapı üzerine kurulmasıdır. Yazarın incelenen eserleri günümüz çocuk edebiyatı yazarlarıyla karşılaştırıldığında Bestami Yazgan'ın çocuk edebiyatına yönelik hazırladığı romanlarındaki gibi günlük hayatta karşılaştıkları problemler karşısında çözüme yönelik hareketleri tek başlarına bulmaya çalışmalarıyla benzerlik göstermektedir. “Küçük Kaykaycılar, Okumak istiyorum” adlı romanlarında, romanların baş karakterleri bu yöndeki hareketlerini öncelikle kendileri

bulmaya çalışmışlardır. Hasan Kallimci'nin romanlarında üzerinde durulan noktalardan biri de yoksulluk ve yoksullukla mücadeledir. Edebiyatımızda yoksulluk teması sık bir şekilde işlenen bir tema olarak karşımıza çıkmaktadır. Muzaffer İzgü'nün 'Karlı Yollarda', Gülten Dayıoğlu'nun 'Fadiş', Mustafa Salmanoğlu'nun 'Güçlükleri Yenen Çocuk', Üzeyir Gündüz'ün 'Sakıncalı Yumrucak' ve Kemalettin Tuğcu'nun romanlarında görülen yoksulluk Hasan Kallimci'nin romanlarında da görülmektedir. Özellikle "Okumak İstiyorum" adlı romanda kızılılık ormanları arasında, yolu suyu olmayan bir köyde doğan Halil'in hikâyesi, Tuğcu'nun 'fakir çocukların meseleleri daha fazladır' ifadesine yakın bir anlatımla ortaya konması paralellik göstermektedir. Yoksulluk yazarın Arzu kız adlı romanında da Tuğcu'nun romanlarını oluşturduğu melodram havası içerisinde verilmiştir.

Yazarın dikkate aldığı bir başka nokta ise, çocuk edebiyatı ürünlerinde bulunması gereken özellikleri dikkate alarak metinlerini oluşturma gayreti içerisinde olmasıdır. İncelenen romanlar "Çocuğun düşlem gücüne seslenen, onun rahatça ve tat alarak okuyup anlayabileceği, onu duygu ve düşünce yönünden besleyen, kurgusu ve olay örgüsü karmaşık olmayıp onun kavrayabileceği bir düzeyde olan, dikkat dağıtıcı ayrıntılardan arıtılmış olan" (Dilidüzgün, 2000, s. 258). ifadesine yakın oluşturulduğu tespit edilmiştir.

Hasan Kallimci'nin dikkate alıp işlediği konulardan biri de çevre sorunlarıdır. "Çevre ve sorunlarıyla ilgili öğelerin M. İzgü'nün "Kabakçı Amca", "Uzay Dolmuşu Kalkıyor", "Eşeğin Türküsesü"; H. Yurttaş'ın "Kör Kaptanın Serüvenleri", "Cüceler Gezegeni", "Maui Bilye"; A. Kutlu'nun "Yıldız Yavrusu"; H. Karakuş'un "Bilgisayar Amca", "Alyanaklı Mavi Balon", "Can Dede'nin Oyuncakları", "Can Dede'nin Çocukları"; G. Dayıoğlu'nun "Midos Kartalının Gözleri", "Parbat Dağının Esrarı" ve "Işın Çağı Çocukları" adlı eserleri gibi birçok romanda işlenmiş olduğu görülmektedir. Bu durum da yazarların çevre sorunlarına karşı oldukça duyarlı olduklarını göstermektedir" (Fırat, 2008, s.98). Günümüz insanının pek çok zaman duyarsız kaldığı, gözardı ettiği çevre ve çevresel sorunlar 'Küçük Kaykaycılar' adlı romanın ana konusu olmuştur. Çocuk edebiyatı yazarlarının üzerinde durduğu bir başka nokta ise kullandıkları yazın dilidir. Kullanılan dil çocukların anlayacağı, algılayıp anlamlandıracağı bir dil olmanın yanında mümkün olduğunca yabancı sözcüklerden arındırılmış bir Türkçe olması önem arz etmektedir. Günümüz Türkçesinin yozlaştığı, yabancı kelimelerin, özellikle İngilizcenin konuşulan dile hızla nüfuz ettiği yaşadığımız bu dönemde, Türkçenin doğru ve etkili bir şekilde kullanılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Gülten Dayıoğlu'nun romanları incelendiğinde yazarın romanlarındaki dili ile ilgili tespitler şu şekilde açıklanmıştır. "Yazarın bütün romanları yalın bir dille yazılmıştır. Özellikle bilim

kuşu romanlarında öz Türkçe yazma konusunda ayrı bir titizlik göstermektedir. Yazarın diline yabancı sözcükler açısından bakıldığında sözlüklere bakmasını gerektirebilecek çok az sözcük bulunabilir” (Ateş, 1998, s. 262). Aynı şekilde Hasan Kallimci de romanlarında yalın bir dil kullandığı, çocukların okuduğunda anlamını bilemeyeceği herhangi bir yabancı sözcüğe rastlanılmadığı, cümlelerdeki sözcük sayının ortalama 7- 10 arasında değiştiği tespit edilmiştir. Bu da yazarın Türkçeyi kullanırken çocuğa görelilik açısından dilin kullanımına yönelik pek çok unsuru dikkate alarak eserlerini oluşturduğunu göstermektedir. Çocuk edebiyatı ürünlerinde oluşturulan cümlelerin yapısı, uzunluğu ve çocuk zihninde doğru anlamı oluşturması önemlidir. “Dilin inceliklerini barındıran sade, açık, anlaşılır olmalıdır. Kelime öğretimine imkân tanınmalıdır. Yabancı dilden girmiş ve yerleşmemiş kelimeler ve güncelliğini yitirmiş kelimelerden kaçınılmalıdır. Uzun ve karmaşık cümlelerden kaçınılarak tek özne ve yüklemi olan basit cümleler tercih edilmelidir” (Temizyürek ve Çevik, 2014, s. 155-175).

Hasan Kallimci'nin romanlarındaki cümle yapısı eylem cümleleri üzerine kurulmuştur. Romanlarında isim cümlelerine her sayfada en fazla beş tane tespit edilmiştir. Yine yazarın romanlarında tespit edilen bir başka nokta ise çocuk romanları üzerine yazan yazarların dikkate aldığı kurallı cümle kullanımınıdır. Muzaffer İzgü'nün, Gülten Dayıoğlu'nun, Üzeyir Gündüz'ün Fatih Erdoğan'ın vd. de görülen cümle özellikleri Hasan Kallimci'de de görülmektedir. Yazar eserlerinde çok fazla betimleme kullanmamıştır, yapmış olduğu betimlemeler ise uzun, çocukları sıkacak veya dikkatlerini dağıtacak mahiyette değildir.

Yazarın romanlarında tespit edilemeyen bir nokta mizahdır. İncelenen eserlerde mizah unsuru olarak değerlendirilebilecek herhangi bir ifadeye rastlanmamıştır. Fakat yazarın çocuklara yönelik olarak hazırladığı diğer türlerdeki eserleri incelenmediğinden mizaha yaklaşımı tam olarak tespit edilememiştir. Hasan Kallimci sadece çocuklara yönelik eser veren bir yazar değildir. İlkokul birinci sınıftan başlayarak tüm yaş gruplarına yönelik eserler veren yazarın, yazın hayatına kazandırdığı diğer eserlerinin de incelenmesi ile mizaha olan yaklaşımı belirlenebilir.

Öneriler

Bu çalışmada Hasan Kallimci'nin çocuklara yönelik olarak hazırladığı eserlerden 3. 4. ve 5. sınıflara yönelik olarak hazırladığı eserler incelenmiştir. Yazarın diğer eserlerinin de incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Hasan Kallimci'nin eserleri ebeveynlerin ve eğitimcilerin rahatlıkla çocuklara tavsiye edebilecekleri ve alabilecekleri bir yapı ile oluşturulmuştur. Bu bakımdan yazarın kitaplarının

çocuklar tarafından okunmasında dil gelişimi ve okuma kültürünü ve zevkini geliştirmesinde faydalı olacağı düşünülmektedir.

İlköğretim ders kitaplarında yazara ait eserlerden yararlanılmasının, çocuklara tanıtılmasının ve yazarın eğitim dünyasına tanıtılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Milli ve manevi değerlerin çocuklara aktarımında yazarın eserlerinden faydalanılabilir.

Çocukların kendilerine olan güvenlerinin kazanmalarında, sosyal ilişkilerde kendilerini rahat ifade edebilmelerinde, sorumluluk sahibi bireyler olarak yetişmelerinde Hasan Kallimci'nin incelenen kitapları ilham verici, yol gösterici olabilir. Bu bakımdan da çocuklara okutulmasında ve tavsiye edilmesinde yarar vardır.

Hasan Kallimci'nin romanlarında tespit edilen ve değerlendirilmesi gereken bir nokta ise yazarın zaman zaman kitaplarındaki kahramanlarının kendilerinden beklenmeyen veya daha çok yetişkinlerin kullanabileceği tarzda konuşturulmasıdır ki bunun da yazar tarafından ayrıca değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Arııcı, A. F. (2012). *Okuma eğitimi*, Ankara: Pegem Akademi.
- Arııcı, A. F. (2016). *Çocuk edebiyatı ve kültürü*, Ankara: Pegem Akademi.
- Arııcı, A. F, Urgan, S. (2009). *Çocuk edebiyatında türler*. Ankara: Doktorum Yayınları.
- Arııcı, A. F, Urgan, S. (2012). *Yazılı anlatım el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Arpacı, Ö. (2006). *Çocuk kitaplarında iletiler ve iletilerin aktarım biçimi Sevim Ak örneği*.(Yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Akbaş, O. (2008). Değerler eğitimi akımlarına genel bir bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6, (16), 9-27.
- Ateş, K. (1998). *Gülten Dayıoğlu'nun çocuk romanlarının incelenmesi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları
- Baş, B. (2006). *1985-2005 yılları arasında çocuk edebiyatı sahasında yazılmış tahkiyeli metinleri söz varlığı açısından incelenmesi*. Ankara.
- Baş, B. (2012). *Türkçe öğretimi açısından çocuk edebiyatı*. İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Bolat, S. (2005). *Öykü yazma teknikleri*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Çeçen, A., Seven, S., Tozlu, N. ve Uludağ, M. E. (2010). *Edebi metinlerle Çocuk Edebiyatı*. Ankara: PegemAkademi.
- Demir, A. I. (2009). *Yeni programa göre hazırlanmış ilköğretim 6. sınıf türkçe ders kitapları ve bu kitaplardaki metinlerin çocuk edebiyatı ölçütlerine uygunluğu* (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Dilidüzgün, Selahattin (2000). Çocuk Kitaplarında Yazınsal Nitelik. 1. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu Sempozyumu (Sorunlar ve Çözüm Yolları): 20-21 Ocak; Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve Tömer Dil Öğretim Merkezi, 253-267.
- Doğan, İ.(2000). *Türk dili*. Rize: Akademi Yayınevi
- Fang, Z. (1996). Illustrations, text, and the child reader: What are pictures in children's storybooks for? *Reading Horizons*, 37, 130-142.

- Fırat, H. (2008). Çocuk romanlarında sosyal yaşama yönelik eğitsel iletiler. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Dergisi*, 20, 87-102.
- Geldard, K., & Geldard, D. (2011). *Çocukla psikoterapötik görüşme: Giriş niteliğinde uygulamalı bir rehber*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Gültekin, A. (2011). *Çocuk ve gençlik edebiyatı yazıları*: İstanbul.
- Yılar, Ö. (2007). Çocuk yayınları ve bu yayınlarda bulunması gereken temel unsurlar. İçinde Ö. Yılar ve L. Turan (Ed.) *Eğitim Fakülteleri için çocuk edebiyatı* (s. 37-66). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Göl, M. (2011). *Çocuk edebiyatında cinsiyet rolleri: Mustafa Ruhi Şirin ve Ayla Çınaroğlu'nun Eserleri (Yüksek Lisans Tezi)*. Afyonkocatepe Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Gönen, M. (2013). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Güleryüz, H. (2006). *Yaratıcı çocuk edebiyatı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Gültekin, A. (2011). *Çocuk ve gençlik edebiyatı yazıları*. İstanbul: Erdem Yayınları.
- Gürel, Z. ve Temizyürek, F. (2007). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Öncü Kitap.
- Karakuş, I. Ş. (2006). *Çocuk edebiyatı ürünlerinin okuma gelişimine etkisi*. Ankara.
- Kardaş, C. ve Alp, D. (2013). *Çocuk edebiyatı ve medya*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Karatay, H. (2011). Karakter eğitiminde edebi eserlerin kullanımı. *Turkish Studies* 6 (4), 1398-1412.
- Kallimci, H. (2005). *Çetin'in merakı*. İstanbul: Hikmet Neşriyat.
- Kallimci, H. (2005). *Karınca çocuklar*. İstanbul: Hikmet Neşriyat.
- Kallimci, H. (2006). *Arzu kız*. İstanbul: Hikmet Neşriyat.
- Kallimci, H. (2006). *Bir garip doktor*. İstanbul: Hikmet Neşriyat.
- Kallimci, H. (2006). *Elif abla*. Çevik Matbaacılık, İstanbul: 2006.
- Kallimci, H. (2006). *Kuşçu amca*. İstanbul: Hikmet Neşriyat.
- Kallimci, H. (2006). *Küçük kaykaycılar*. İstanbul: Çevik Matbaacılık.
- Kallimci, H. (2006). *Okumak istiyorum*. İstanbul: Hikmet Neşriyat.
- Kıbrıs, İ. (2000). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Kök Yayıncılık.

- Kiefer, B. Z., Hepler, S., & Hickman, J. (2006). *Children's literature* (9th Ed.). Newyork: McGrawHill Componies.
- Lefançois, Guy R. (2000). *Theories of human learning what the old man said*. USA: Wadsonworth/Thomson Learning.
- Neydim, N. (2000). *Çocuk ve edebiyat çocukluğun kısa tarihi edebiyatta çocuk figürleri*. İstanbul: Bu Yayınevi.
- Oğuzkan, F. (2010). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özdemir, B., Tayşi, E., Orhun, B. (2012). Edebiyat temelli karakter eğitimi yaklaşımında çocuk edebiyatının yeri. İçinde S. Sever (Ed), *III. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildiriler ve Atölye Çalışmaları: 1. Cilt* (s. 213-217). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Özdemir, B. (2012). Karakter eğitime yönelik yayınlanan kitapların nitelikleri. İçinde R. Kaymakcan, N. Tınaz, M. Zengin, A. Y. Okudan, H. Yiğit (Ed), *II. Uluslararası Değerler Eğitimi Sempozyumu Bildirileri Kitabı: 1. Cilt* (s. 693-706). Ankara: Dem Yayınları
- Özdemir, Emin. (1979). *1978'de Çocuk yazınımız*. İstanbul: Varlık Yayınevi.
- Sağlam, Ö. (2009). *Harf çocuk edebiyatı çeviri kitaplarının çocuk edebiyatı açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Samur, A. Ö. (2011). *Çocuk edebiyatı ve medya*. Ankara: Vize Yayıncılık.
- Sarıyüce, H. L. (2012). Roman. *Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Ansiklopedisi*, (C. 1 s.282), İstanbul. Nar Yayınları.
- Sever, S (2003). *Çocuk ve edebiyat*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Şen, E. (2009). *1980'den Günümüze çocuk edebiyatı alanında yazılmış yerli çocuk tiyatrosu metinlerinin söz varlığı üzerine bir inceleme* (Yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Şimşek, T. (2005). *Çocuk edebiyatı*. Konya: Suna Yayınları.
- Şimşek, T. (2011). *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Şirin, M. R. (2007). *Çocuk edebiyatına eleştirel bir bakış*. İstanbul: Kök Yayıncılık.

- Şirin, M.R. (2000) *Çocuk edebiyatı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Şirin, M.R. (2007) *Çocuk edebiyatı kültürü*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Temple, C., Martinez, M., & Yokota, J. (2004). *Childrens books in childrens hands an introduction to their literature* (3rd Ed.). Boston: Pearson Education.
- Temizyürek, F., Çevik, A. (2014). Mustafa Ruhi Şirin'in Çocuk edebiyatı sahasındaki eserlerinin dil ve kavram bağlamında incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 155-175
- Townsend, R. (1997). *Okuma zenginliği*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Tosun, N. (2005). Çocuk hikâyeleri. *Hece Aylık Edebiyat Dergisi*, 104-105.
- Sharan, B. M. (2001). Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber. (Çev. S. Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Ünalın, Ş. (2002). *Dil ve kültür*: Ankara: Gazi Üniversitesi Basımevi
- Yalçın, A. ve Aytaş, G. (2002). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yılar, Ö. ve Turan, L. (2010). *Eğitim fakülteleri için çocuk edebiyatı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Hasan, Ş. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, S. (2007). *Muzaffer İzgü'nün çocuk romanlarının tema rğitsel iletiler ve dil yönünden 10-12 yaş grubu çocuklarına uygunluğu* (Yüksek lisans tezi). Sakarya Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Şimşek, H. (2009) Eğitim Tarihi Araştırmalarında Yöntem Sorunu. *AnkaraUniversity, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 42, 33-51
- URL-1: <http://www.tdk.gov.tr> (Erişim Tarihi: 21 Haziran 2015)
- URL-2: <http://senolkaradeniz.wordpress.com/2014/05/02/turkiye-okuma-kulturu-haritasi-turkiyede-her-4-kisiden-1i-kitap-okuyor> (Erişim Tarihi: 7 Haziran 2015)
- URL-3: <http://yasam.bugun.com.tr/avrupada-son-siradayiz-haberi/1071994> (Erişim Tarihi: 13 Temmuz 2015)

Ekler

Ek-1: Okuma İstiyorum Romanı Dil ve Anlatım Özellikleri

Okumak istiyorum

...gidilir yürünerek, köyün merkezine de. Dönümlerce kızılıcık ormanı içinde, tek başına bir ev. Kızılıcıklar top top dallanarak çıkarlar yerden, üç-dört metre kadar büyürler. Yaz-kış yemyeşil duran, iğne yapraklı kızılıcıklar içinde evimiz, yeşil bir denizin ortasında küçük bir ada gibi.

Biz ve diğer aileler, yılın on iki ayında evlerimizde kalmayız. Çadırını, eşyalarını alan ve hayvanlarını önüne katan her ev halkı, kendini tabiatın kucağına atar. Mayıs başında evden çıkar, haziran ortalarına kadar Çavdaryatağı'nda veya Bozukbağ'da kalırız. O süre içinde, kara kıldan yapılma çadırımız bizim evimizdir. Yatağımız, yorganımız, kap-kacağımız hep çadırın içinde durur. Çadırın hemen yanına, hayvanlarımız için ağıl yaparız. Haziran ortasında eşyalarımızı toplar, çadırımızı dereriz. Tümbek mevkiine taşınırız. Çadırımızı çatar, eylül sonuna kadar orada kalırız. Ekim başında bir daha taşınır, evimizin yakınlarında bir yerde konaklarız. Kış, "Ben geldim!" demeye başlayınca, kasım sonlarında da evimize döneriz.

Kış mevsiminin kuru soğuklarını yaşadığımız günlerden birinin akşamı, evimizdeydik. Sofra başında, tarhana çorbasına kaşık sallıyorduk. Köpeğimiz havlamaya başladı. Babam;

-Biri geliyor, dedi.

Ağabeyim hemen kapıya koştu. O anda, dışardan, babamı çağıran bir ses duyuldu.

-Sarı Ahmet! Sarı Ahmet!

Babamın adı Ahmet'ti. Sarışın olması sebebiyle yaradılışından gelen özelliği ona lâkap olmuştu.

-Bekçi Mahmut bu, dedi babam.

Ek-2 : Bir Garip Doktor Dil ve Anlatım Özellikleri

ondan önce girecek ve saklanacaktık. Saklandığımız yerden onun çalışmalarını seyredecektik. Böylece ne yaptığını görerek öğrenecektik. Doktor amcanın çalışmalarını gizlenerek takip etmek çok heyecan verici olacaktı. Fakat nereye gizlenecektik. Odada, arkasına saklanılacak eşyalar var mıydı? Tosuncuğa sordum.

-Babanın çalışma odasında gizlenmeye uygun bir yer var mı?

-Var dedi. Taşınırken kullandığımız kocaman karton kutular var. İçlerinde kitapları ve diğer eşyalarımızı getirmiştik. Şimdi aşağıda, babamın çalışma odasının bir kenarında, içlerinde artık eşyalar olduğu halde duruyorlar. Kutuların arkasına gizleniriz.

Artık iş doktor amcanın odasına girme zamanını tespit etmeye kalmıştı. O anda kafama birkaç soru daha gelip takıldı. Çalışmaları gece mi izleyecektik, gündüz saatlerinde mi? Tosuncuk ile ben ikimiz de ortadan kaybolacağımıza göre hangi yalanı uydurarak evlerimizden ayrılacaktık? Böyle zamanlarda kafam çok iyi çalışır sayısız fikirler üretirdim. Gizlenmenin daha kolay olacağını düşünerek doktoru gece izlemeyi teklif ettim. Kutuların arkası karanlıkta kalacağı için görünmezdik.

Peki, gece evden ayrılırken hangi yalanı uyduracağız?

Evden ayrılmak için bir bahane bulup izin istemek... İşin belki en zor yanı buydu. Düşünmeye başladım. Anne ve babalarımıza ne diyecektik. Düşünüyor bir türlü bulamıyordum. Bir anda caddede asılan (s.32)

Ek-3: Elif Abla Dil ve Anlatım Özellikleri

Düşünürken, içimden geçirdiğim sorular yüz hatlarıma ve bakışlarıma yansımış olmalı. Öğretmenim;

-Meraklanma Elif abla, dedi. Müdür bey bizi bekliyor, haydi gidelim.

Okulda, evde, mahallede, bana herkes “Elif abla” derdi. Önce evde, babam başlamış bana böyle seslenmeye, sonra annem. Benim ablalığım, evden mahalleye taşmış, oradan ta okula kadar gelmişti. Ben, büyük küçük herkesin, öğretmenlerimin bile “Abla!” diye seslendiği, ufak yapılı bir kız idim. Belki, bu ufak yapımdan dolayı bana “Abla!” diyorlardı. “Gel Elif abla! Git Elif abla!” Yıllarca böyle çağrılınca ben de Elif ablalığa alışmışım.

Öğretmenim elimden tuttu. Birlikte müdür beyin odasına gittik. Beynimdeki sorular ve içimi kemiren merak, Müdür bey konuşuncaya kadar orada kaldı.

-Hoş geldin Elif abla. Şöyle karşıma otur bakalım. Çekiniyor gibisin! Geç, işte şu koltuğa otur.

Öğretmenimle birlikte, koltuklara iliştik. Oturduğumda, odada bir kişinin daha olduğunu fark ettim. Kravatlı, saçları hafif ağarmış, okulumuzdaki erkek öğretmenlerimize benzeyen biriydi. Öğretmenimiz otururken, bu kişiye doğru dönerek, hafif bir sesle "Hoş geldiniz." dedi. O da “Hoş bulduk.” diyerek karşılık verdi. O anda Müdür Bey, öğretmenimizle bu şahsı tanıştırdı.

-Okulumuzun öğretmenlerinden Selce Hanım. Misafirimiz de Millî Eğitim Bakanlığında Yusuf Bey.

Öğretmenimden ve Bakanlık mensubu kişiden karşılıklı gelen “Memnun oldum!” sözlerinden sonra Müdür bey devam etti.(s.10)

Ek-4: Küçük Kaykaycılar Dil ve Anlatım Özellikleri

-Ziraat mühendisi haklı, dedim. Çünkü ağaç dikme mevsimi kış ve ilkbahar. Yaz sıcaklığında dikilen ağaçları yaşatmak zor olur.

Ertuğrul'un babasından da haber geldiğine göre işlerimiz yolunda gidiyordu. Yeni ağaçların dikilmesi ve çimlerin ekilmesiyle parkımız daha da güzelleşecekti. Önemli olan verilen sözlerin tutulmasıydı. Ben, kim ne söz veriyse tutacağı düşüncesindeydim. Büyüklerimiz yalan söyleyecek değillerdi ya!

Ertesi gün, sabah saatleriydi. Annem ve babam işyerlerine gitmişlerdi. Ben, ağabeyim ve ablamla birlikte evdeydim. Odamın temizliğini yapıyordum. Telefon çaldı. Ablam, ahizeyi kaldırdı.

-Alo, buyurun!. Hayır, ben Aynur değilim, ablasıyım. Evet, seslerimiz çok benzer. Telefonu kendisine veriyorum.

Telefon bana gelmişti. Acaba kim arıyordu? Belediye başkanı mıydı? Gazete ve televizyonlardan da aranabilirdim. "Arayan kim?" der gibi baktım. Ablam,

-Televizyoncuymuş. dedi gülerek. Seninle görüşmek istiyorlar.

Ahizeyi aldım. Karşımdaki kişi, şehirdeki televizyonlardan birinin haber müdürü idi. (s.53)

Ek- 5: Radyocu Ali Dil ve Anlatım Özellikleri

Söylendiğine göre, parmak izi bile bırakmamışlar. Tombul Ninenin evine giren iki kişinin de yüzleri maskeliymiş. Kim bilir kimler?. Koskoca şehirde iki hırsız arayıp bulmak kolay mı?

Bir süre konuşmadılar. Kafalarını hırsızların nasıl yakalanması gerektiği konusunda yordular. Fakat çare yoktu, bulamıyorlardı. Orhan, düşüncelerini açığa vurdu:

-Bekçiler çoğaltılmalı, dedi. Belki o zaman hırsızlıklar azalır. Ne dersin Ali? Bekçi sayısı artırılmalı değil mi?

Ali gülümsedi:

-Faydası olur amma çok az, dedi. Her bakkal dükkânının, her evin önüne bir bekçi dikilse yine hırsızlıkların önüne geçilemez. Kötü insanlar, kötülüklerini yapacak yolu yine bulurlar. Öyle kişilerin ne zaman, nerede kötülük yapacakları tahmin edilemez ki.

Orhan, başını üzüntüyle yere eğdi:

-Haklısın Ali, dedi. Kötü insanlarla uğraşmak çok zor. Öyleleri, kafalarını kötü işler için öyle çalıştırıyorlar ki, şeytan bile onlara erişemiyor.

Bir süre daha sessiz kaldılar; sonra İrfan, aklına gelenleri arkadaşlarına söylemeye başladı:

-Ne düşünüyorum biliyor musunuz? Bir âlet olmalı, bir âlet. Hırsızların, bütün kötü insanların seslerini almalı; yerlerini belirlemeli. Onları hemen yakalatmak. Katil, adam öldürmeden ele geçirilmeli. Hırsız, soygun yapamadan kelepçeyi bileklerinde görmeli. (s.15)

Ek-6: Kuşcu Amca Dil ve Anlatım Özellikleri

-Musa dayı, dedim. Papağanları çok seviyorsunuz.

-Hem de pek çok, dedi. Onlarla uğraşırken bütün dertlerimi, sıkıntılarımı unutuyorum. Onlarla güzel güzel sohbetler ediyorum. Karşılıklı güzel güzel konuşuyoruz. Ah, insanlar da birbirlerine hep böyle güzel sözler söyleseler!

-Peki, dedim. Papağanlara bu güzel sözleri siz mi öğretiyorsunuz? Nasıl öğretiyorsunuz?

-Salih beyle birlikte öğretiyoruz. Kuşlar yavru iken onlara söz ezberletmek daha kolay oluyor. Papağana ilk defa adını öğretiyoruz. Onunla sohbet eder gibi konuşuyor, öğreteceğimiz kelimeleri devamlı tekrarlıyoruz. Tabii bu işte sabır gerekiyor. Ödülden ve cezadan anlamıyorlar.

Fatma;

-Musa dayı, dedi. Papağanlar bir insan gibi nasıl konuşabiliyorlar?

-Dilleri konuşmaya uygun yaratılmış da ondan kızım. Papağanların dilleri, kaim ve etli. En çok, içinde (ç, ş) harfleri bulunan kelimeleri rahatlıkla söyleyebiliyorlar. Kuşlarımın dilleri, (r) harfine dönmüyor.

Metin;

-Papağanlar (r) harfli tekerlemeleri söyleyemezler, dedi. Meselâ, “Biğ beğbeğ, biğ beğbeğ, gel beğabeğ, biğ beğbeğ dükkânı açalım.” derler.

Metin, bizi yine gülüştürdü. Aybala'nın merakı daha başka yöndeydi.

-Musa dayı, dedi. Papağanların erkekleri mi daha iyi konuşur, dişileri mi?(s.36)

Ek-7: Karınca Çocuklar Dil ve Anlatım Özellikleri

-Benim gülmemin sebebi belli, sen neden gülüyorsun?

Annem, cevap vermek yerine soruyla karşılık verdi:

-Sen niçin güldün?

-Topanlar sülâlesinden akıllı çıkmadığına, dedi babam. Bu Sinan'ın babası da kitap delisiydi. Başını hiç kitaplardan kaldırmazdı. Evinde cilt cilt, koca koca kitaplar vardı. Bir çiftçi olmasına rağmen okumayı çok severdi.

-Okumak deli işi ise çocuklarını niçin okutuyorsun?

Babam yine güldü:

-Ben Topanlar sülâlesine biraz da sana çatmak, seninle şakalaşmak için dokundum. Gülmem o sebeptendi. Hiç okumak kötü olur mu? Fakat koskoca adam, karınca yuvaları başında, karıncalarla oynuyor. Bu işe hiç aklım almıyor, hiç.

Annem, gülümseyerek;

-Bizim sülâlenin aklı fazladır, dedi.

Birlikte çok güldük. Bu ara düşündüm. Sinan adlı o adam annem tarafından akraba olduğuna göre, ona “dayı” diye hitap etmeliydim. Sohbetin burasında ben de söze karıştım:

-Sinan Dayı ile ben de konuştum, dedim.

-Ne zaman?

Soran babamdı. Ona doğru döndüm:

-Dün, köye ilk geldiğim zaman. O bahçede,

Ek-8: Arzu Kız Dil ve Anlatım Özellikleri

Nedim ağabeyin evinden ayrıldık. Derin bir üzüntü içindeydim. Bir insanın oturarak yaşamaya mecbur olması ne kadar acıydı. Zavallı, ömrünü odanın içinde, oturarak geçirecekti. Beş torba kömür bu insanın ısınması için getirilmişti. Bir Ramazan gününde gördüğüm para yardımı, bu insana yapılmıştı. Merakım iyice arttı. Bu ev halkı hakkında ne varsa öğrenecektim. Komşuma sordum.

-Nedim ağabey, ellerini hep dizinin üstünde tuttu. Bizimle tokalaşmadı bile.

-Hastalığından zavallımın kollarını kaldırmaya gücü yok. Günden güne eriyor, tükeniyor.

Zavallı Nedim ağabey! Sen ne büyük insansın! Yüzün, nur gibi aydınlıklar içinde. Ağır hastalığına rağmen hayata, insanlara gülümseyerek bakıyorsun. Derdini, tasanı başkalarına hiç hissettirmiyorsun.(27)

Ek-9: Rüyalar Ülkesinde Dil ve Anlatım Özellikleri

Nihayet sabırsızlıkla beklediğim gün geldi. Okullar açıldı. İlk gün erkenden Tosuncukla beraber okul yoluna koyulduk

Haziran ayının ortalarında dördüncü sınıfa elveda diyerek ayrılmıştım. O gün bir üst sınıfa geçmiş olmanın ve tatile kavuşmanın sevincini birlikte yaşamıştım. Ders yılının yorgunluğunu da üzerimde olanca ağırlığı ile hissediyordum. Fakat tatile girince durum değişti. Üç ay uzamış uzamış bir türlü bitmek bilmemişti. Okulu arkadaşlarımı öğretmenlerimi özlemiş; okulun açılmasını iple çekmiştim.

Tatil aylarını da boş ve renksiz geçirdiğim söylenemez. Tosuncuklar hemen yanımızdaki evi alıp komşularımız olunca garklı günler geçirmeye başlamıştım. Doktor amcanın bir icadı gerçekleştirmesine tosuncuk ile birlikte şahit olmuştuk. Düşünceleri görüntüleyen o icadı köpeğimiz Fındık'ın üzerinde deneyerek biz de mucitler safına katılmıştık. Bu arada bol bol oynamayı da ihmal etmemiştik. Kitap okumayı ve bahçelerimizin temizliğini, bir ceza icabı olsa da zevkle yapmıştık.

Böylesine hareketli ve farklı bir yaz tatilli geçirmiş olmamıza rağmen okulumu çok özlemiştim. Artık beşinci sınıf öğrencisiydi Yanımda komşum, candan arkadaşım Tosuncuk vardı.(s.23)

Ek-10: Çetin'in Merakı

Türkçe dersinin sonunda öğretmen, defteri, kitabı çantaya koydurdu.

-Çocuklar, dedi. Müdür Bey de sizlere söyleyecek. Gelecek hafta okulumuzda bir toplantı yapılacak. Kaymakam, daire müdürleri ve esnaftan bazı kişiler gelecekler. Sizler, şiirlerinizle, oyunlarınızla bu toplantıda görev alacaksınız.

-Çocuklar, dedi. Müdür Bey de sizlere söyleyecek. Gelecek hafta okulumuzda bir toplantı yapılacak. Kaymakam, daire müdürleri ve esnaftan bazı kişiler gelecekler. Sizler, şiirlerinizle, oyunlarınızla bu toplantıda görev alacaksınız.

Öğretmen hem konuşuyor hem de sıraların arasında dolaşıyordu. Tuğrul'un yanına gelince durdu. Elini Tuğrul'un başına koydu.

-Sen, dedi. Sen, bu toplantıda bir şiir okumak ister misin?

Tuğrul, sevinmişti, çok sevinmişti. İşte şiir yazdığını ve yazdıklarını göstermek için bir fırsat yakalamıştı. Bu soruya cevabı ayakta vermek istedi. Öğretmen, eliyle bastırıyor, kalkmasını önlüyordu. Bu sebeple oturduğu yerden konuştu.

-Okumak isterim amma.

-Sözünün gerisini getir.

-Bir şiir var, beğenirseniz.

Tuğrul heyecanla şiir defterini çıkardı. "Köyümüzün Çeşmesi" şiirinin yazılı olduğu sayfayı bularak öğretmenine uzattı. Öğretmen, hızlı mırıldanışla okuyup bitirdiğinde gülümsüyordu.

-Benim, ben yazdım.

-Çok güzel şiiri okuyabilirsin.

Öğretmen, defterdeki diğer şiirlere de bir göz attı. (s.25)

Ek-11: Hasan Kallimci'nin Hayatı ve Eserleri

1949'da Sarayköy'de (Denizli) doğdu. İkiisi de Denizli / Tavas ilçesinden olan ayakkabı tamircisi bir baba ile tarım işçisi bir annenin ilk evladıdır. İlk ve ortaokulu Sarayköy'de,  ğretmen Okulunu da yatılı olarak Nazilli'de okudu. Bu okuldan 1967 yılında mezun olarak Sarayköy / Aşağı Tırkaz köyü öğretmenliğine atandı.1969 yılı Haziranında başladığı askerliğini, er  ğretmen olarak Amasya ve Afyon'un G keyayla köyünde tamamladı. Kale-Geriam, Kale-Merkez, al-Hadim ve Sarayköy -Gazi İlkokullarında görev yaptı. 1976 yılında öğretmenlikten ayrılarak Denizli'de yayımlanmaya başlayan HİZMET adlı günlük gazetede yazı işleri müdürlüğüne başladı. Bu gazete resm  ilan almaya hak kazandıktan sonra yeniden (1977'de)  ğretmenlik görevine döndü. Denizli'nin Deprem evleri, Uzunpınar, G m şay ve Raşit  zkardeş okullarında öğretmenlik ve idarecilik görevlerinde bulundu. Bu arada Anadolu  niversitesi'nde ön lisans programını tamamladı. Mesleğinin son beş yılında Denizli Halk Eğitimi Merkezi'nde müdür yardımcılığı yaptı ve 1994'te emekli oldu. Emekli olduktan sonra mahallî bir gazetede köşe yazarlığı, yine mahallî bir televizyonda genel müdürlük yapan KALLİMCİ, daha sonra bütün mesaisini ocuk edebiyatı ve hikâye dallarında eserler verme yolunda değerlendirdi. Halen bu dallarda yazmaya devam etmektedir.

Bu yıllar içinde Bizim Anadolu, Hergün, Ortadoğu, Yeni Düşünce, Milliyetçi izgi gibi ulusal gazetelerde çeşitli konularda yazılar yayımladı. Ak, Töre, Bozkurt, Türk Edebiyatı, Türk Dili, Türk Yurdu, Bizim Ocak, Tarla, Yeni Kervan, Eğitim, Geçmişten Günümüze Denizli gibi dergilerde de hikâye ve yazıları yer aldı. İlk yazısı, Ak dergisinde (1. sayı, Ocak 1966, Nazilli) yer alan "Fakir Kemancı" adlı hik yedir. İlk kitabı, özel yayını olan "şiirler Yaktım" adlı şiir kitabıdır ( zel yayın, 1968 Sarayköy). İlk ocuk kitabı da çocuklar için manzum hik yelerden oluşan Türk İlleri Gezisi'dir (ÜLKÜ BİR Yayını, Ankara 1978).

Hasan Kallimci, folklorik derleme ve araştırmalar da yapmakta, bu sahada kitap ve yazılarla hizmetini sürdürmektedir. Denizli'deki nükte ve fıkraları "Denizli'nin Nasreddin Hocaları" (Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006) adlı eserde toplamıştır. Ahilik geleneğini ve Denizli'de yaşamış Ahileri de "Denizli Ahileri" (Denizli Ticaret Odası Yayını, 2007 Denizli) adlı eserde tanıtmıştır. Hasan Kallimci, yazdığı eserlerde; masal, hikâye, roman, şiir, mani, tekerleme, bilmece, tiyatro eseri, efsane ve destan gibi edebiyatın her dalını değerlendirmekte ve çocuklarımızın edebî tatlar almasını sağlamaya çalışmaktadır.

- İlköğretim okulu 1. sınıf öğrencileri için (18 kitap)

- İlköğretim okulu 2. sınıf öğrencileri için (6 kitap)
- İlköğretim okulu 3, 4, 5. sınıf öğrencileri için (37 kitap)
- İlköğretim öğrencileri 5, 6, 7, 8. sınıf öğrencileri için destan romanlar serisi (22 kitap)
- Gençler ve daha üst yaştakiler için hikâye roman tiyatro, şiir, araştırma dallarında (18 kitap) olmak üzere toplam (101) kitap neşretmiştir.

Yazarın “Keloğlanla Seyahat” adlı kitabından uyarlayarak aynı adla yazdığı ve 5 bölümden oluşan radyo tiyatrosu eseri, TRT Ankara radyosunun açtığı yarışmada yayımlanabilir bulunmuş ve 1990'lı yıllarda yayımlanmıştır. Eser TRT Ankara Radyosu arşivindedir. Yazar ayrıca, TMC firmasının hazırladığı “Bitmeyen Savaş” adlı, 6-8 yaş grubuna hitap eden ve 26 bölümden oluşan çizgi filmin hikâye ve ön senaryosunu yazmıştır. Her bölüm 20'şer dakika sürelidir.

Yaşadığı şehir olan Denizli’de de mahallî gazete ve sitelerde de yazılar yazmaktadır. Hasan Kallimci, evli olup iki çocuk, dört torun sahibidir.

Aldığı Ödüller

- Dündar Taşer Tiyatro eserleri yarışmalarında “Düşünme Odası” adlı eserle mansiyon ödülü (1974),
- 32. Türkçüler Bayramı Tiyatro Eserleri Yarışmasında “Cemiloğlu” adlı eseriyle birincilik ödülü (1976),
- Dündar Taşer Roman yarışmasında “Önce Hürriyet” adlı eserle teşvik ödülü (1978),
- Millî Eğitim Bakanlığının tertiplelediği çocuk romanları yarışmasında “Sihirli Dürbün” adlı eseriyle ikincilik ödülü (1992),
- Yayımladığı çocuk romanlarıyla Çocuk Edebiyatçıları ve Sanatçıları Birliği’nin Çocuk Romanları ödülü (2001),
- AYSİAD (Avrasya Yönetici Sanayici ve İş Adamları Derneği tarafından çocuk edebiyatı sahasından verdiği eserler sebebiyle KÜLTÜRE HİZMET ödülü, 20 Mart 2007),
- Karaçay Türklerinden SEMENOV GÜMÜŞ MADALYASI Ödülü (2012).

Hakkında Yazılan Yazılar

- Almanya Burukluğu hk. (tanıtma yazısı) İçel Kültürü Dergisi, yıl 3, sayı 9, İçel, Eylül 1989.

- Ahilik ve Denizli Tarihinde Ahiler, Hüsamettin TAT, 1.Ahi Evran-Veli ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu, Kırşehir, 12-13 Ekim 2004, s. 851
- Bir Tanıtma Yazısı Üzerine Sohbet: Saim SAKAOĞLU, Töre Dergisi, Sayı 164, Ankara, Ocak 1985.
- Çocuklar ve Kitaplar (tanıtma yazısı), Fikret KARATEPE, Töre Dergisi, sayı 164, Ankara, Ocak 1985.
- Çocuklar Kitaplar Kallimci ve Şirin (tanıtma yazısı), Emine İŞINSU, Türk Edebiyatı dergisi, sayı 205, İstanbul, Kasım 1990.
- Çınar Ağacı (kitap tanıtma haberi), Türk Edebiyatı Dergisi, sayı 203, s: 65, İstanbul, Eylül 1990.
- Çınar Ağacı (kitap tanıtma yazısı), Yeni Olay Gazetesi, 21.06.2002, Erdoğan Çetin, Denizli.
- Çocuklara Adanan Bir Hayat Hasan Kallimci, M. Nadir ÖNAY, Biyografi Analiz Dergisi, sayı: 11/1, İstanbul, Kasım 2004.
- Çocuklara Adanan Bir Hayat, M. Nadir ÖNAY, Yeniçağ Gazetesi Kitap Eki, İstanbul, 22.04.2006.
- Çocuklarla Dertli Bahçıvan, Emre MİYASOĞLU, Milli Gazete, İstanbul, 10 Mart 2009.
- Dündar Taşer Tiyatro Yarışması Sonuçlandı (duyuru yazısı), Bozkurt dergisi, sayı 23, Ankara, Ağustos 1974.
- Denizli'nin İncili Çavuşları Çok (haber), Zaman Gazetesi eki, İstanbul, 20.5.1997.
- Denizli'nin Gülen Yüzü, Hüseyin GÖKÇE, DEN-BİR Denizlim DERGİSİ, yıl 2, sayı:3, Denizli, Sonbahar 2004.
- Denizli'nin Yetiştirdiği Yazarlardan Hasan Kallimci - Damla Damla Okyanus Dergisi, Yıl 2, sayı: 3, Denizli, Mayıs 2006.
- Deli Güllü-Tiyatro, Kim Ne Yapsın Senin Anılarını Simitçi, Hamdi Yılmaz, Sayfa: 390, 397, 398, 399, Denizli, 2006.
- Destan Romanlar (tanıtma yazısı), A. Kadir USLU, Yeniçağ Gazetesi Kitap eki, İstanbul, 23.09.2006.
- Denizli Ahileri (kitap tanıtımı ve tanıtım toplantısı haberi), Denizli Ticaret Odası Dergisi, sayı 51, Denizli, Temmuz 2007.
- Evlilik Haberi, Bozkurt Dergisi, sayı 12, Eylül 1973.

- Fotoğraflar: Millî Mücadelede Sarayköy, Yard. Doç. Dr. Veysi AKIN, s: 122-125, Denizli.
- Güçlü Bir Kalem, Mehmet EROL (köşe yazısı), Yeni Gazete, Denizli, 13.03.2001.
- Hasan Kallimci ile Bir Konuşma (yazı), Hergün Gazetesi, İstanbul, 07.11.1979.
- Hasan Kallimci (yazı), Töre dergisi, sayı 89, Ankara, Ekim 1978.
- Hasan Kallimci: Kafkasya'dan Anadolu'ya Göçler, Dr. Hayati BİCE, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, sayfa 121, Ankara, 1991.
- Hasan Kallimci (konuşma yazısı), Hanife GÖKBAYIR, Yeni Kervan Dergisi, sayfa 96, sayı 4, Ankara, Mayıs-Haziran 1998.
- Hasan Kallimci'nin Hayatı Sanatı Eserleri ve Çocuk Edebiyatındaki Yeri (lisans tezi), Hanife GÖKBAYIR, Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Tez danışmanı: Yard. Doç. Dr. Zeki GÜREL, Kastamonu, 1998.
- Hasan Kallimci'nin Eserlerinin Tematik Tahlili (lisans tezi), Hüseyin CEVZİ, Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Tez danışmanı Yard. Doç. Dr. Yunus BALCI, Denizli, 2003.
- Hasan Kallimci'nin Eserlerinin Tematik Tahlili (lisans tezi), Barış KAYA, Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Tez danışmanı Yard. Doç. Dr. Yunus BALCI, Denizli, 2004.
- Hasan Kallimci: Denizli Kültür Sanat Bülteni, İl Kültür Müdürlüğü yayını, sayfa 5, Denizli, Mart 2001.
- Hasan Kallimci (tanıtma yazısı), Denizli'nin Sesi Horoz, Lâmi ORUÇ, 6.11.2001, Denizli.
- Hasan Kallimci (röportaj), Mozaik dergisi, PAÜ Eğitim Fakültesi Öğrenci Derneği Dergisi, Yıl 2, sayı 3, Denizli, 2002-2003 Dönemi.
- Hasan Kallimci (tanıtma yazısı), Sarayköy Kitabı, Sarayköy Belediyesi, 2003.
- Hasan Kallimci'nin Üç Eseri, Türk Yurdu dergisi, sayı 305, Ankara, Ocak 2013.
- Hayırsever Vatandaşın Kitap Hediyesi (haber), Zaman Gazetesi 04.04.2005.
- Kallimci Hasan (ansiklopedi maddesi), Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, cilt 5, sayfa 126, Dergâh yayınları, İstanbul, 1982.
- Karınca Çocuklar (kitap tanıtma haberi), Türk Edebiyatı dergisi, sayı 13, İstanbul, Kasım 1999.
- Konferanslar Devam Ediyor (haber), Önce Buldan gazetesi, Buldan, Mart 2001.

- Kallimci Hasan (ansiklopedi maddesi), Edebiyatımızda İsimler ve Terimler, Dr. Aslan TEKİN, Ötüken yayını, sayfa 355, İstanbul, 1999.
- Kallimci Hasan (ansiklopedi maddesi), Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi, cilt 5, sayfa 302, Atatürk Kültür Merkezi başkanlığı yayını, Ankara, 2004.
- Kolluk Edebiyatı mı, Çocuk Edebiyatı mı?, Talip KURŞUN, Radikal Gazetesi kitap eki, İstanbul, 25.01.2009.
- Milliyetçi İstidatlarımız (yazı), Sıdıka YÜKSEL, Türkmen Kızının Sazından köşesi, Bizim Anadolu gazetesi, İstanbul, 01.02.1975.
- Mayaş Çocuk Kitapları (haber), Töre Dergisi, sayı 150, sayfa 77, Ankara, Kasım 1983.
- Kafayla Buraya Kadar (röportaj), Büyük Kurultay (Haftalık gazete), İstanbul, 05.07.1999.
- Sarayköy Yazıları (kitap tanıtım yazısı), Fahrettin KOYUNCU, Denizli Çınar Dergisi, sayı 2, Denizli, Aralık 2013.
- Sihirli Dürbün: Yazı, Mehmet Ali Ünal, Alsancak Dergisi, Isparta, Ekim-Aralık 1998.
- Şair Hasan Kallimci (yazı), Enver TUNCALP, Gündem Gazetesi, Ankara, 24.01.1978.
- Şiirler Yaktım (yazı), Hâkimiyet Gazetesi, Enver TUNCALP, Kayseri, 16.09.1971.
- Şimdi Okuma ve Okutma Zamanı (tanıtma yazısı), Şerif KUTLUDAĞ, DEHA gazetesi, Denizli, 16.01.2006.
- Teşekkür (20. Asrın Başlarında Denizli), Cevdet ŞEMSİOĞLU, sayfa 3, 4, Denizli, 2004.
- Türk Çocuk Edebiyatında Denizlili Bir Yazar, Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN, Araş.Gör. Adem ÖGER, Uluslararası Denizli ve Çevresi Tarih ve Kültür Sempozyumu, Denizli, 06 Eylül 2006.
- Uçurtmam Uçur Beni (köşe yazısı), Deha 20 Gazetesi, Tarık Barbaros PİLEVNE, Denizli, Haziran 2005.
- Yarınların Büyüklerine (röportaj), Mustafa Nadir ÖNAY, Yeniçağ Gazetesi, İstanbul, 09.12.2005.

Hasan KALLİMCİ'nin Tüm Eserleri

1. Şiirler Yaktım (şiirler), Sarayköy, 1968.
2. Düşünme Odası (tiyatro eseri), Töre Devlet Yayınları, Ankara, 1976.
3. Düşünme Odası / Deli Güllü / Tornacı Hüseyin (Tiyatro eserleri), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
4. Tornacı Hüseyin (tiyatro eseri), Denizli Esnaf ve San. Od. Birliğinin yayını “Almanak” içinde yer aldı, Denizli, 1993.
5. Sihirli Dürbün (çocuklar için roman), M. E. Bakanlığı, İstanbul, 1996, 1999, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
6. Karınca Çocuklar (çocuklar için roman), M.E.B., İstanbul, 1988, 1994, 1999, 2001 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005.
7. Almanya Burukluğu (çocuklar için hikâyeler), M.E.B., İstanbul, 1988, 1994, 1999 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005.
8. Ceviz Ağacındaki Salıncak (Hikâyeler), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
9. İlk Zafer (çizgi roman senaryosu), M.E.B., Ankara, 1996.
10. Türk İlleri Gezisi (çocuklar için manzum hikâyeler), Ülkü Bir yayını, Ankara, 1978.
11. Mete'nin Ağacı (çocuk kitabı), Mayaş Y., Ankara, Ekim 1983 / Tutibay, Ankara, 2002 / “Fidan Dikiyoruz” adıyla Farklı Yayıncılık, İstanbul, 2008.
12. Mete'nin Eşyaları (çocuk kitabı), Mayaş Y., Ankara, Ekim 1983 / Tutibay, Ankara, 2002 / “Eşyalar Konuşuyor” adıyla Farklı Yayıncılık, İstanbul, 2008.
13. Mete ve Tekerlemeler (çocuk kitabı), Mayaş Y., Ankara, Ekim 1983 / Tutibay, Ankara, 2002 / “Eğlenceli Tekerlemeler” adıyla Farklı Yayıncılık, İstanbul, 2008.
14. Mete ve Kızılay (çocuk kitabı) Mayaş Y., Ankara, Ekim 1983 / Tutibay Ankara, 2002 / Farklı Yayıncılık, İstanbul, 2008.
15. Mete'nin Şiirleri (çocuk kitabı) Mayaş Y., Ankara, Ekim 1983 / Tutibay Ankara, 2002 / “Neşeli Şiirler” adıyla Farklı Yayıncılık, İstanbul, 2008.
16. Mete'nin Bilmeceleri (çocuk kitabı) Mayaş Y., Ankara, Ekim 1983 / Tutibay, Ankara, 2002 / “Düşündüren Bilmeceler” adıyla Farklı Yayıncılık, İstanbul, 2008.
17. Yeni Bir Gün (çocuk kitabı), Farklı Yayıncılık, İstanbul, 2008.
18. Sevimli Dostlar (çocuk kitabı), Farklı yayıncılık, İstanbul, 2008.
19. Çevremiz (çocuk kitabı), Farklı Yayıncılık, İstanbul, 2008.
20. Pazar Yeri (çocuk kitabı), Farklı Yayıncılık, İstanbul, 2008.

21. Damlacıklar (çocuk kitabı), Mayaş y. Ekim 1983, Ankara / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
22. Küçük Anneler (çocuk kitabı) Mayaş y. Ekim 1983, Ankara / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
23. Kırık Ayna (çocuk kitabı) Mayaş y. Ekim 1983, Ankara / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
24. Kumbaramdaki Para (çocuk kitabı) Mayaş y., Ankara, Ekim 1983.
25. Sihirli Heybe (çocuk kitabı) Mayaş y., Ankara, Ekim 1983.
26. Savaşı Kim Kazanacak (çocuk kitabı) Mayaş y., Ankara, Ekim 1983.
27. Bülbüller Ağlamaz (çocuklar için hikâye) Özel Çağrı Dershanesi yayını, Denizli, 1998 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
28. Nene Hatun (çizgi roman), Kültür Bakanlığı, Ankara, 1993.
29. Çınar Ağacı (ozan söyleşileri), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara 1988, 1992 / Tutibay, Ankara, 2001 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
30. Emanetler (ozan söyleşileri, Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
31. Denizli'nin Nasreddin Hocaları (mizahî derleme), Tutibay, Ankara, 2000 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
32. Kabağa Kurşun Sıkmak (hikâyeler), Tutibay, Ankara, 2000 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
33. Çimlere Basmayınız (hikâyeler), Tutibay, Ankara, 2000 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
34. Güftekâr Bekâr (mizahî hikâyeler), Tutibay, Ankara, 2000 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
35. Dedikoduhane (mizahî hikâyeler), Tutibay - Ankara, 2000 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
36. Keloğlanla Seyahat (beş bölümlük radyo çocuk oyunu), Ankara Radyosunda yayınlandı, 1998.
37. Deli Güllü (Tiyatro eseri), Denizli Sahne Tiyatrosu sahneye koydu, 1999-2000.
38. Bir Garip Doktor (çocuklar için roman), Tutibay, Ankara 2001 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
39. Rüyalar Ülkesinde (çocuklar için roman), Tutibay, Ankara, 2002 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
40. Okumak İstiyorum (çocuklar için roman), Tutibay, Ankara, 2001 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.

41. Kuşçu Amca (çocuklar için roman), Tutibay, Ankara, 2001 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
42. Elif Abla (çocuklar için roman), Tutibay, Ankara, 2002 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
43. Dünya Sizlere Emanet (çevre şiirleri), Tutibay, Ankara, 2002 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
44. Uzaydaki Çocuk (şiirler), Tutibay, Ankara, 2002 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
45. Arıları Sulama Vakfı (çocuklar için hikâyeler), Tutibay, Ankara, 2002 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
46. Minikler Futbol Takımı (çocuklar için hikâyeler), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
47. Altaylarda Bir Yiğit (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
48. Küçük Avcı (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
49. Ölümsüzlük Pınarı (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
50. Kafkas Bahadırları (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
51. Çizmeden Çıkan Çocuk (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
52. Kırk Kahraman Kız (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
53. Dede Korkut'un Dilinden (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
54. Manas (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
55. Manas'ın Oğlu (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
56. Çanakkale Geçilmez (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul 2003 / Çanakkale İçinde, Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
57. Anadolu'dan Yükselen Ses (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.

58. Yardımsever Avcı (roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
59. İkiz Kardeşler (roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
60. Arzu Kız (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
61. Küçük Kaykaycılar (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
62. Kayadan Doğan Kız (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
63. Süpermarketteki Sürpriz (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
64. Ya Ben İstanbul'u Alacağım (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
65. Tembel Duran (masallar), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2003 / Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
66. En Büyük Ödül (çocuklar için hikâyeler), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005.
67. Kopyacı (çocuklar için hikâyeler), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005.
68. A Benim Çakır Oğlum (Atatürk'ten anılar), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005.
69. Gezgin Uçurtma (çocuklar için hikâyeler), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005.
70. Bir Demet Türkü (hikâyeleriyle türküler), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005.
71. Yıldırım'ın Balıkları (çocuklar için hikâyeler), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005.
72. Çetin'in Merakı (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005.
73. Radyocu Ali (çocuklar için roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2005.
74. Gerçek Zenginlik, Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
75. İki Dostun Yolculuğu, Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
76. Papağan ile Bülbül, Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
77. Önce Hürriyet (roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006 / Bengü Yayıncılık, Ankara, 2014.
78. Güdüklerin Vedat (roman), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
79. Test Ailesi (hikâyeler), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
80. Gel de Gülme (tiyatro), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
81. Kurnaz Ayı (masal), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
82. Karagöz ile Hacivat Çevre Hastalığı (tiyatro), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.

83. Kara Destan (şiiirler), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
84. Atatürk'ün Yaşadığı Hikâye (hikâyeler), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
85. Eski Hamam Eski Tas (deyimlerin hikâyeleri), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
86. Keloğlanla Seyahat (tiyatro), Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
87. Keloğlanla Seyahat (radyo tiyatrosu), 1998 yılında TRT Ankara Radyosunda Çocuk Tiyatrosu olarak yayınlandı.
88. Ablam-Ustam Emine İşinsu (biyografi, hatırat) Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.
89. Denizli'de Ahilik / Tornacı Hüseyin (araştırma / tiyatro), Denizli Ticaret Odası, Ankara, 2007 / AHİYAD, İstanbul, 2008 / Denizli Ticaret Odası, Denizli, 2009 / Denizli Belediyesi, İstanbul, 2010. / Denizli Belediyesi, Denizli, 2011.
90. Herkesin Bir Derdi Var (hikâyeler), Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2007.
91. Avda Kazanılan Dost (destan roman), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
92. Barışçı Alp (destan roman), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
93. Gençlikte Verilen Söz (destan roman), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
94. Gök Bayrak Aşkına (destan roman), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008 / IQ Yayıncılık, İstanbul, 2010.
95. Gizli Toplantı (hikâyeler), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008.
96. 96-Tombul İzci (hikâyeler), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008.
97. Kavgacı Horoz (1. sınıf öğrencileri için masallar), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008.
98. Ağustos Böceği ile Karınca (1. sınıf öğrencileri için masallar), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008.
99. Kurt ile Leylek (1. sınıf öğrencileri için masallar), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008.
100. Bilgiç Kedi (1. sınıf öğrencileri için masallar), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008.
101. Düşüncesiz Köpek (1. sınıf öğrencileri için masallar), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008.
102. Şarkıcı Kuğu (1. sınıf öğrencileri için masallar), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008.
103. Kaba Kuyruklu Tilki (1. sınıf öğrencileri için masallar), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008.

104. Sivrisinek ile Aslan (1. sınıf öğrencileri için masallar), Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2008.
105. Masal Gezegeni (masallar), Bilgeoğuz Yayınevi, İstanbul, 2008.
106. Kayadaki Kurt (çocuklar için roman), IQ Yayıncılık İstanbul, 2010.
107. Merkezefendi (roman), Denizli Belediyesi, Denizli, 2012 / Denizli Belediyesi, Denizli, 2013.
108. Evliya Çelebi (müşterek kitap, araştırma), Bengü Yayıncılık, Ankara, 2012
109. Karaçay Türklerinin Köyü Gökçeyayla (araştırma), Bengü Yayıncılık, Ankara, 2012.
110. Denizli İle İlgili Yarına Miras Yazılar (araştırma), Denizli Belediyesi, Denizli, 2012.
111. Sarayköy Yazıları (araştırma), Denizli Belediyesi, Denizli, 2012.
112. Sosyal Güvenlik Hikâyeleri (hikâyeler), Denizli Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, Denizli, 2012.

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Adı soyadı: Hikmet DEGEÇ

Doğum tarihi: 1975

Doğum yeri: Üsküdar

Adres: DPÜ Eğitim Fakültesi, KÜTAHYA.

E-Posta: hdegec@hotmail.com

Öğrenim Durumu:

1992-1996 Düzce İHL

1998-2002 DPÜ Fen Edebiyat Fakültesi (Lisans)

2012-2016 DPÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans)